H. G. WELLS

INSULA DOCTORULUI MOREAU

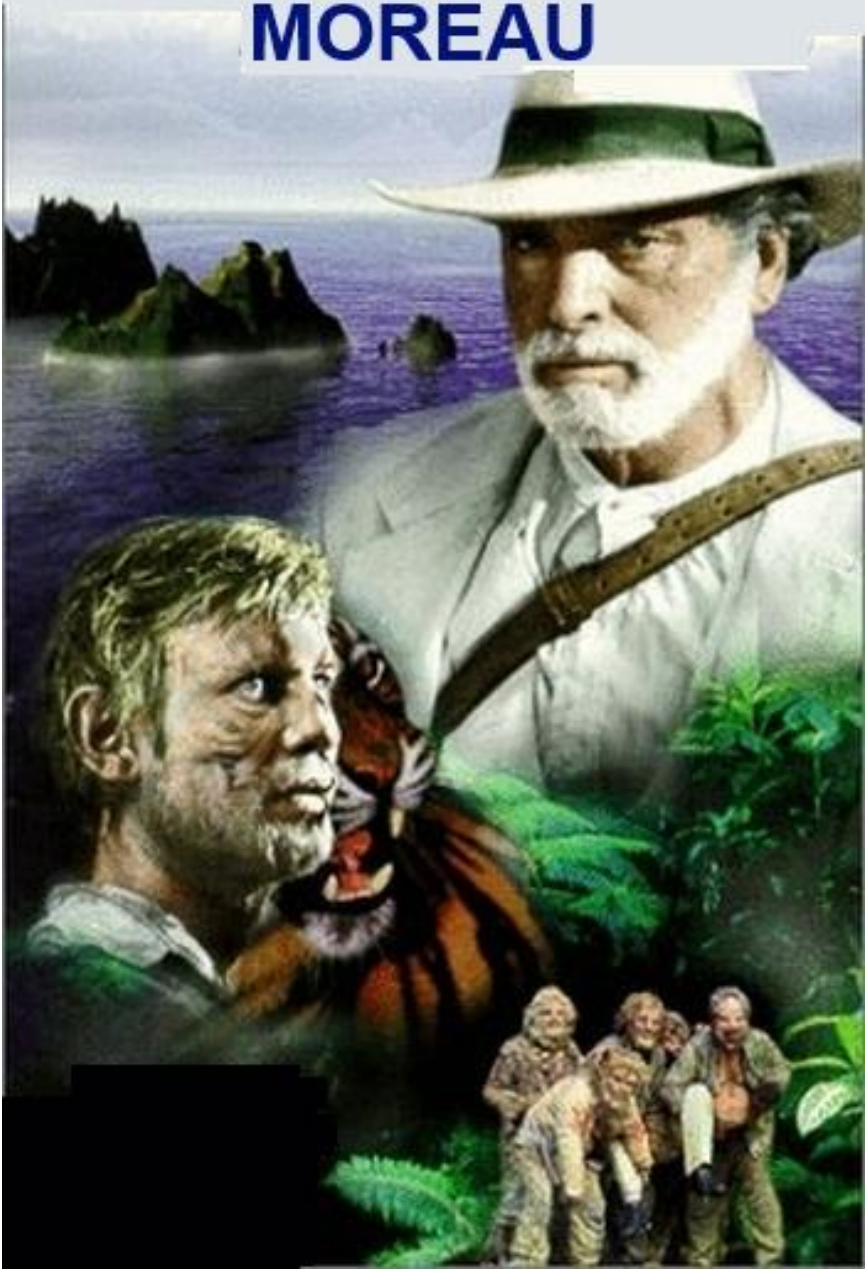

George Herbert Wells

INSULA DOCTORULUI MOREAU

În românește[1] de
MIHU DRAGOMIR și **C. VONGHIZAS**

[1] Această traducere a apărut în George Herbert Wells – „Opere alese, volumul I: Mașina timpului", Editura Tineretului, 1962.

INTRODUCERE

La 1 februarie 1887, *Lady Vain,* ciocnindu-se de o epavă, s-a scufundat pe când se afla cam la 1° latitudine sudică şi 107° longitudine vestică.

La 5 ianuarie 1888 - deci cu unsprezece luni şi patru zile mai târziu - unchiul meu, Edward Prendick, un simplu particular, care se îmbarcase pe *Lady Vain* la Callao, şi despre care se crezuse că s-a înecat, a fost găsit, la 5°3' latitudine sudică şi 101° longitudine vestică, într-o mică barcă deschisă, cu numele ilizibil, dar care se presupune că ar fi aparţinut goeletei dispărute *Ipecacuanha.* El a făcut o relatare atât de stranie despre ceea ce i se întâmplase, încât a fost socotit de-a dreptul nebun. După aceea, a pretins că, din clipa când a reuşit să se salveze de pe *Lady Vain,* nu îşi mai aduce aminte de nimic. Cazul său a fost luat în discuţie de psihologii din acea vreme, ca un exemplu curios de pierdere a memoriei în urma efortului fizic şi intelectual. Povestirea ce urmează a fost găsită printre hârtiile sale de către subsemnatul, nepotul şi moştenitorul său, neînsoţită însă de vreo dispoziţie anume de a fi dată publicităţii.

Singura insula despre care se ştie că ar exista în regiunea unde a fost găsit unchiul meu este Insula lui Noble, o mică insuliţă vulcanică şi nelocuită. A fost vizitată în 1891 de H.M.S.[1] *Scorpion*. Câţiva marinari au coborât atunci pe uscat, dar nu au găsit pe acolo nici o vietate, în afară de nişte molii albe, necunoscute, un mic număr de porci şi iepuri,

[1] Her (sau His) Majesty's Ship - Nava Majestăţii Sale, titulatură care se pune înaintea numelui unui vas al marinei britanice. (n. t.)

și niște șobolani cam ciudați. Marinarii n-au luat cu ei nici un exemplar din aceste vietăți. Așa încât această povestire nu și-a aflat, în părțile ei cele mai esențiale, nici un fel de confirmare. Ținând seama de acest fapt, mi se pare că nu comit o greșeală înfățișând publicului această stranie poveste, de acord, după câte cred, cu intențiile unchiului meu. În sprijinul povestirii stau cel puțin următoarele împrejurări: unchiul meu și-a pierdut memoria pe când se afla cam la 5° latitudine sudică și 105° longitudine vestică și a reapărut în aceeași regiune a oceanului, după un interval de unsprezece luni. Desigur că, în răstimp, a trăit într-un fel oarecare. Și se pare că o goeletă numită *Ipecacuanha,* condusă de un căpitan beţiv, John Davis, a plecat într-adevăr din Arica, în ianuarie 1887, având pe bord o puma și alte câteva animale, că vasul era bine cunoscut în diferite porturi ale Pacificului de Sud, și că, până la urmă, a dispărut din aceste ape (cu o cantitate considerabilă de copra[1] pe bord), pornind din Banya către soarta ei necunoscută, în decembrie 1887, dată, care se potrivește exact cu povestirea unchiului meu.

CHARLES EDWARD PRENDICK

[1] Miez uscat de nucă de cocos. (n. t.)

I. ÎN BARCA DE SALVARE DE PE „LADY VAIN”

Nu-mi propun să adaug nimic la ceea ce s-a mai scris până acum în legătură cu scufundarea vasului *Lady Vain.* După cum se știe, vasul s-a ciocnit de o epavă, la zece zile după plecarea din Callao. Șalupa cu șapte dintre membrii echipajului a fost găsită optsprezece zile mai târziu de către canoniera Majestății Sale *Myrtle,* și povestea lipsurilor pe care le-au îndurat a devenit aproape tot atât de bine cunoscută ca și cazul, mult mai îngrozitor, al *Meduzei.* Trebuie, totuși, ca povestirii cunoscute despre soarta vasului *Lady Vain,* să-i adaug acum, o alta, tot atât de groaznică, dar, cu siguranță, mult mai stranie. Până acum s-a crezut că toți cei patru oameni care se aflau în mica barcă de salvare au pierit, dar adevărul nu este acesta. Am cea mai bună dovadă a acestei afirmații - eu sunt unul din cei patru oameni.

Dar, în primul rând, trebuie să precizez că n-au fost niciodată patru oameni în această barcă; numărul lor era de trei. Constans, pe care l-a „văzut căpitanul sărind în luntre” (*Daily News*, 17 martie 1887) n-a reușit să ne ajungă din urmă, din fericire pentru noi, și din nenorocire pentru el. A căzut de pe un maldăr de funii așezat sub sartul[1] catargului rupt; în timp ce sărea, o bucată de funie i-a prins călcâiul și omul a atârnat o clipă cu capul în jos, apoi a căzut și s-a lovit de un butuc sau o grindă care plutea pe apă. Ne-am îndreptat spre el, dar n-a mai ieșit la suprafață.

Spun că, neajungându-ne, a fost din fericire pentru noi, și aproape că aș putea să adaug din fericire și pentru el, deoarece nu aveam cu noi decât un mic butoiaș cu apă și câțiva pesmeți marinărești jilavi - atât de neașteptată fusese alarma, atât de nepregătit fusese vasul pentru un eventual dezastru. Crezând că naufragiații de pe șalupă erau mai bine aprovizionați (deși se pare că nu erau), am încercat să-i strigăm.

[1] *sart* - odgon de oțel sau cânepă, servind la fixarea laterală a catargelor. (n. t.)

Probabil că nu ne-au auzit, şi a doua zi, când burniţa s-a potolit - ceea ce s-a întâmplat abia pe la amiază - n-am mai putut zări nici urmă de ei. Deoarece barca se legăna puternic, nu puteam să ne sculăm în picioare ca să privim în jur. Talazuri mari goneau pe ocean şi am avut mult de furcă pentru a face ca barca să le ţină piept. Ceilalţi doi, care mai scăpaseră o dată cu mine, erau un om numit Helmar, un pasager ca şi mine şi un marinar al cărui nume nu-l ştiu, un om scund, bine legat şi care se bâlbâia.

Am continuat să plutim, înfometaţi, şi, după ce ni s-a terminat şi apa, chinuiţi de o sete insuportabilă, timp de opt zile în total. După cea de a doua zi, marea s-a potolit, devenind apoi, cu încetul, netedă ca oglinda. Pentru cititorul obişnuit, este absolut imposibil să-şi imagineze aceste opt zile. Nu va găsi nimic - din fericire pentru el - în memoria sa, ca termen de comparaţie. După prima zi, ne vorbeam foarte puţin unul celuilalt, şi zăceam pe locurile noastre din barcă, scrutând orizontul, sau priveam, cu ochi care deveneau din zi în zi mai mari şi mai sălbatici, cum nenorocirea şi istovirea puneau stăpânire pe tovarăşii noştri. Soarele devenise nemilos. În cea de a patra zi, ni s-a terminat apa şi au început să ne treacă prin minte lucruri ciudate, pe care le exprimam în priviri; dar cred că abia în cea de a şasea zi Helmar a dat glas gândului care mocnea în capul fiecăruia. Îmi amintesc că glasurile noastre, erau seci şi subţiri, aşa că ne-am aplecat unul spre celălalt, pentru a face economie de vorbe. Eu m-am împotrivit din răsputeri; eram mai curând de părere să scufundăm barca şi să pierim cu toţii sfâşiaţi de rechinii care ne urmăreau; dar când Helmar a spus că vom avea de băut, dacă acceptăm propunerea lui, marinarul s-a declarat de acord cu el.

Totuşi, eu m-am opus tragerii la sorţi, şi în timpul nopţii marinarul i-a tot şoptit ceva lui Helmar, în timp ce eu şedeam în partea din faţă a bărcii, cu briceagul în mână - deşi mă îndoiesc că aş fi avut putere să lupt. Dimineaţa, am acceptat propunerea lui Helmar, şi am scos o monedă de cinci penny, pentru a ne încerca sorţii.

Sorţii căzură asupra marinarului, dar el era cel mai puternic dintre noi şi, nevrând să se supună, l-a atacat pe Helmar cu pumnii. S-au

încleștat unul de altul și aproape că se ridicaseră în picioare. M-am târât spre ei, de-a lungul bărcii, cu intenția să-l ajut pe Helmar, apucându-l pe marinar de picior, dar barca se clătină, marinarul își pierdu echilibrul și se rostogoliră amândoi, peste marginea bărcii. S-au scufundat ca niște bolovani. Îmi amintesc că am început să râd, întrebându-mă, în același timp, de ce râd. Râsul m-a cuprins pe neașteptate, ca venit din afara mea.

Am zăcut întins, pe una din băncile bărcii, nu știu cât timp, gândindu-mă că, dacă aș fi avut puterea s-o fac, aș fi băut apă de mare, ca să înnebunesc și să mor mai degrabă. Și chiar pe când zăceam astfel, am văzut, fără să-i acord un interes mai mare decât unui simplu tablou, o pânză venind către mine, de deasupra liniei orizontului. Pe semne că mintea îmi rătăcea, și totuși îmi amintesc foarte limpede tot ceea ce s-a întâmplat. Îmi amintesc cum capul mi se legăna o dată cu valurile, iar orizontul dansa în sus și în jos o dată cu pânza de deasupra lui. Îmi amintesc de asemenea, tot atât de limpede, că aveam convingerea că murisem și mă gândeam cât de caraghios era faptul că salvarea venea prea târziu, ca să nu mă mai găsească în viață.

O bună bucată de timp, care mi se părea că nu se mai termină, am stat cu capul pe banchetă, privind la goeleta legănătoare - era un vas mic, prevăzut cu pânze în față și în spate - apropiindu-se de mine pe valuri. Mergea în zigzag, făcând ocoluri tot mai mari, deoarece naviga drept împotriva vântului. Nici nu mi-a trecut prin cap să încerc să atrag atenția și nu-mi mai amintesc nimic precis, din clipa când am văzut-o alături de barcă și până când m-am trezit într-o cabină îngustă din partea dinapoi a goeletei. Îmi mai amintesc, destul de neclar, cum am fost ridicat până la marginea punții, și expresia unei fețe mari și roșii, acoperită cu pistrui și înconjurată de păr roșu, privindu-mă pe deasupra balustradei. Am reținut de asemenea o impresie tulbure despre o figură negricioasă, cu niște ochi neobișnuiți care mă priveau de aproape, dar până când i-am văzut din nou, am crezut că totul nu este decât un coșmar. Parcă îmi mai amintesc că mi s-a turnat ceva printre dinți. Și asta e tot.

II. OMUL CARE SE DUCEA ÎN LOCUL FĂRĂ NUME

M-am trezit într-o cabină mică și cam murdară. Un om oarecum tânăr, cu părul blond, cu buza de jos răsfrântă, cu o mustață zburlită, de culoarea paiului, era așezat lângă mine, ținându-mă de încheietura mâinii. Am privit o clipă unul la celălalt, fără ne vorbim. Omul avea ochi cenușii, apoși, ciudat de lipsiți de expresie.

Atunci, chiar deasupra capului, se auzi un sunet, ca și când ar fi fost trântit un pat de fier și mârâitul înfundat și furios al unui animal. În același timp, omul mi se adresă din nou.

Își repetă întrebarea:

— Cum te simți acum?

I-am răspuns, cred, că mă simțeam bine. Nu puteam să-mi dau seama cum ajunsesem acolo. Probabil că el a văzut pe fața mea întrebarea căci glasul nu mi se putea auzi.

— Ai fost găsit într-o barcă - mort de foame. Barca aparținea vasului *Lady Vain* și pe marginea ei erau pete de sânge. În clipa aceea privirea mi s-a oprit pe mâna mea, atât de slabă încât părea o pungă murdară de piele plină cu oase - și întreaga poveste cu barca mi-a revenit în minte.

— Ia puțin din asta, zise el și îmi întinse o mică porție dintr-o doctorie roșie, înghețată.

Avea gust de sânge, și m-a făcut să mă simt mai bine.

— Ai avut noroc, zise el, să fii găsit de un vas care are pe bord un medic.

Vorbea articulând cu greu cuvintele, cu un ușor sâsâit.

— Ce vas e ăsta? am întrebat încet, răgușit după atâta tăcere.

— E un mic vas comercial care face curse între Arica și Callao. N-am întrebat niciodată de proveniența lui. Cred că este din țara nebunilor. Eu nu sunt decât un simplu pasager, din Arica. Dobitocul de

proprietar - tot el este și căpitanul, îl cheamă Davis - și-a pierdut brevetul, sau cam așa ceva. Cunoști acest soi de oameni - și-a botezat vasul *Ipecacuanha* - un nume infernal, și vasul este la fel chiar când marea rămâne liniștită.

Apoi zgomotul de deasupra capului reîncepu, un mârâit furios amestecat cu o voce omenească. Apoi o altă voce spuse unui „idiot blestemat" să înceteze:

— Erai aproape mort, zise interlocutorul meu. Într-adevăr nu ți-a lipsit mult. Acum însă am vârât în dumneata niște medicamente. Simți că te doare brațul? Este din cauza injecțiilor. Ai zăcut în nesimțire aproape treizeci de ore.

Gândeam cu mare încetineală. Atenția mi-a fost atrasă de lătratul unei haite de câini.

— Am voie să mănânc hrană solidă? am întrebat.

— Mulțumită mie, zise el. Chiar acum se fierbe niște carne de berbec.

— Da, am spus eu cu convingere; aș vrea să mănânc niște berbec.

— Dar, zise el, cu o ușoară ezitare, să știi că ard de nerăbdare să aud cum ai ajuns dumneata să rămâi singur într-o barcă.

Mi s-a părut că ghicesc în ochii lui o anume bănuială.

— Blestematele astea de urlete! strigă deodată și părăsi în grabă cabina.

L-am auzit certându-se violent cu cineva, care îi răspundea, după cum mi s-a părut, printr-o bodogăneală neînțeleasă. Cearta se termină cu lovituri, dar nu eram de loc sigur că nu mă înșelaseră urechile. Apoi el strigă la câini și se întoarse în cabină.

— Eh! îmi zise din ușă. Începuseși să-mi povestești.

I-am spus că mă numesc Edward Prendick și că mă ocupam de științele naturale ca să-mi mai risipesc plictiseala vieții de bunăstare pe care o duceam. S-a arătat interesat de afirmația mea.

— Și eu am făcut ceva studii științifice - am urmat biologia la *University College,* scoțând ovarele râmelor, organele melcilor și altele de acest gen. Doamne! Sunt zece ani de atunci. Dar continuă, continuă - spune-mi despre țara aceea.

A fost foarte mulțumit de sinceritatea relatării mele - vorbeam în fraze destul de scurte căci mă simțeam groaznic de slăbit - și când am terminat-o, el s-a întors deodată la tema științelor naturale și la propriile sale studii de biologie. Începu să mă întrebe îndeaproape despre *Tottenham Court Road* și despre *Cower Street*.[1]

— Caplatzi continuă să prospere? Ce magazin era!

Cu siguranță că fusese un foarte mediocru student în medicină și începu să vorbească despre localurile de petrecere. Mi-a povestit și câteva anecdote.

— Toate acestea, zise el, le-am părăsit acum zece ani. Ce veselie era pe atunci! Dar eu am fost un dobitoc... Înainte de a împlini douăzeci și unu de ani eram sleit. Acum pot spune că este cu totul altfel... Dar trebuie să mă duc să văd ce face dobitocul acela de bucătar cu berbecul dumitale.

Mârâitul de deasupra capului meu se auzi din nou, atât de neașteptat și cu o furie atât de sălbatică, încât am tresărit.

— Ce-i asta? am strigat, dar ușa se închisese.

Omul se întoarse aducându-mi o porție de berbec fiert, iar mirosul mi-a ațâțat atât de tare pofta, încât am și uitat de zgomotele de mai înainte.

După o zi de somn, întrerupt doar de mâncare, mi-am revenit atât încât să fiu în stare să merg de la pat până la hublou și să privesc marea verzuie ce încerca să țină pasul cu noi. Socoteam că vasul mergea în bătaia vântului. Pe când stăteam lângă hublou, în picioare Montgomery - acesta era numele omului cu părul blond - intră iar. I-am cerut ceva să mă îmbrac. Mi-a împrumutat niște haine de doc, ale lui, deoarece hainele pe care le aveam pe mine în barcă, spunea el, fuseseră aruncate peste bord. Cele pe care mi le-a dat erau cam largi pentru mine, căci el era mai înalt și avea membrele mai lungi decât ale mele.

Mi-a spus, într-o doară, că Davis, căpitanul vasului, era pe trei sferturi beat, în cabina lui. În timp ce trăgeam hainele pe mine l-am

[1] Cunoscute străzi londoneze. (n. t.)

rugat să-mi spună ceva despre destinaţia vasului. Mi-a răspuns că vasul se îndreaptă spre Hawai, dar că, pe drum, trebuia să-l debarce pe el.

— Unde? întrebai eu.

— Într-o insulă... unde locuiesc. După câte ştiu n-are încă nici un nume.

Vorbind, s-a uitat la mine, răsfrângându-şi buza inferioară în jos, şi cu un aer devenit brusc prostesc, încât m-am gândit că o făcea din dorinţa de a-mi evita întrebările. Am avut discreţia să nu-l mai întreb nimic.

III. FAŢA STRANIE

Părăsind cabina, am dat în capătul scării peste un om care ne împiedica drumul. Stătea în picioare pe trepte, cu spatele spre noi, uitându-se prin deschizătura tambuchiului[1]. Era, după cum se putea vedea, un om diform, scurt, îndesat, stângaci, cu spatele încovoiat, cu gâtul păros şi capul înfundat între umeri. Era îmbrăcat într-o haină de serj albastru închis, şi avea părul negru, deosebit de aspru şi de gros. S-au auzit din nou câinii nevăzuţi, mârâind cu furie, şi, în acelaşi timp, omul se dădu înapoi, atingând mâna pe care o întinsesem ca să evit să dea peste mine. Se întoarse cu o iuţeală de animal.

Această faţă neagră, îndreptată spre mine, m-a zguduit profund, într-un fel greu de definit. Era mai mult decât diformă. Partea dinainte era scoasă în afară, formând ceva care amintea botul unui animal, iar

[1] tambuchi - deschizătură prevăzută cu un capac, în puntea navei, prin care se poate intra în interiorul navei. (n. t.)

gura imensă, întredeschisă, lăsa să se vadă cei mai mari dinți pe care i-am văzut vreodată într-o gură de om. Ochii îi erau injectați de sânge, pe margini, cu o dungă subțire de alb în jurul pupilelor de culoarea alunei. Pe fața lui era așternută o ciudată expresie de emoție.

— Afurisitule! zise Montgomery. Ce dracu' nu te dai la o parte din drum?

Omul cu fața neagră se dădu la o parte fără să scoată nici o vorbă.

Am continuat să urc spre tambuchi, privind instinctiv în acest timp spre omul cu fața neagră. Montgomery rămase o clipă la piciorul scării.

— N-ai ce căuta aici, știi bine, zise el pe un ton apăsat. Locul tău este în față.

Omul cu fața neagră se înclină:

— Ei... nu vor să stau în față.

Vorbea încet, cu un timbru ciudat, răgușit, în voce.

— Nu vor să stai în față! zise Montgomery cu glas amenințător. Dar eu îți spun să te duci acolo.

Era pe punctul să mai spună ceva, dar deodată privi în sus, către mine și mă urmă, suind pe scară. Eu mă oprisem în mijlocul tambuchiului, privind îndărăt, uimit încă peste măsură de urâțenia grotescă a acestei creaturi cu fața neagră. Niciodată nu mai văzusem o figură atât de respingătoare și de neobișnuită, și totuși - dacă această contradicție este admisibilă - încercam în același timp ciudata senzație că mai întâlnisem undeva exact aceleași trăsături și gesturi care acum mă uimeau. Mai târziu m-am gândit că probabil îl văzusem în timp ce eram urcat pe bord, dar această explicație nu-mi satisfăcea bănuiala că l-aș fi întâlnit mai înainte. Cum ar putea cineva, care a văzut odată o față atât de ciudată, să uite împrejurarea precisă, iată ce nu puteam de fel să înțeleg.

Mișcarea lui Montgomery de a mă urma mi-a îndepărtat atenția de la figura aceea ciudată și mi-am întors privirile în jurul meu, către puntea micii goelete. Eram pe jumătate pregătit, de sunetele pe care le auzisem, pentru ceea ce am văzut. Cu siguranță că nu mai întâlnisem niciodată o punte atât de slinoasă. Era nespus de murdară, acoperită cu resturi de morcovi și de verdeață. Numeroși câini de vânătoare erau

legaţi cu lanţuri de catargul principal, extrem de fioroşi, sărind şi lătrând la mine, iar lângă artimon[1], într-o cuşcă mică de fier, mult prea mică pentru a-i permite să se întoarcă de pe o parte pe cealaltă, şedea ghemuită o puma[2] uriaşă. Ceva mai departe, sub parapetul de la tribord, mai erau câteva cuşti mari, conţinând foarte mulţi iepuri, iar mai în faţă, o lama singuratică era vârâtă într-o cuşcă, de fapt, o simplă ladă. Câinii aveau botniţe din fâşii de piele. Singura fiinţă omenească de pe punte era un marinar slab şi tăcut care stătea la cârmă.

Brigantinele[3] peticite şi murdare erau umflate de vânt, şi micul vas părea că îşi întinsese toate pânzele. Cerul era senin, soarele coborâse până la jumătatea drumului spre apus; valuri lungi, pe care vântul le acoperea cu spumă, alergau o dată cu noi. Am trecut, pe lângă cârmaci, spre balustrada de la pupa şi am privit valurile spumegând şi băşicile de aer dansând şi dispărând în urma vasului. M-am întors, privind de-a lungul punţii murdare:

— Este o menajerie plutitoare? am întrebat.

— Aşa s-ar părea, zise Montgomery.

— În ce scop sunt transportate aceste animale? Mărfuri? Curiozităţi? Oare căpitanul are de gând să le vândă undeva prin Mările Sudului?

— Aşa s-ar părea, nu? zise Montgomery, şi îşi întoarse din nou privirile spre dâra din urma vasului.

Deodată, se auzi un schelălăit însoţit de un torent de înjurături furioase, venind dinspre tambuchi, şi omul diform cu faţa neagră urcă în goană. Imediat după el apăru un om masiv, cu părul roşu, purtând o caschetă albă. La vederea primului, câinii, care tocmai încetaseră să mai latre la mine, deveniră furioşi, urlând şi smucindu-se în lanţuri. Omul cu faţa neagră ezită în faţa lor, şi aceasta îi dădu omului cu părul roşu răgazul să-l ajungă din urmă şi să-i repeadă o lovitură puternică între omoplaţi. Nenorocitul se prăbuşi ca un bou doborât şi se rostogoli pe puntea murdară, printre câinii furioşi. Era un noroc

---

[1] Artimon - catargul de la pupa navei. (n. t.)

[2] puma - animal din familia felinelor, originar din America. Are înfăţişarea unei leoaice (*felis cocolor*). (n. t.)

[3] brigantină - pânză fixată de catargul corăbiei. (n. t.)

pentru el că toţi câinii aveau botniţe. Omul cu părul roşu scoase un urlet de bucurie şi rămase locului, clătinându-se, în mare pericol, după părerea mea, fie să cadă pe spate, prin tambuchi, fie în faţă, peste victima sa.

Îndată ce apăruse cel de al doilea, Montgomery tresărise.

— Hei, opreşte-te! strigă el, pe un ton mustrător.

Dinspre prova, se iviră doi marinari.

Omul cu faţa neagră, urlând într-un fel ciudat, se rostogoli printre picioarele câinilor. Nimeni nu încercă să-i sară în ajutor. Câinii făceau tot ce puteau ca să-l muşte, înfigându-şi botniţele în el. Era ca un dans îndrăcit al trupurilor cenuşii şi mlădioase peste trupul grosolan trântit pe jos. Marinarii dinspre prova asmuţeau câinii, ca şi cum totul ar fi fost un joc amuzant. Montgomery scoase o exclamaţie de mânie şi coborî în fugă puntea. L-am urmat.

În clipa următoare, omul cu faţa neagră reuşi să se ridice şi se îndreptă, clătinându-se, spre prova. Se rezemă de parapet, lângă frânghiile catargului principal şi rămase acolo gâfâind şi privind peste umăr, la haita de câini. Omul cu părul roşu râdea satisfăcut.

— Ascultă, căpitane, zise, cu sâsâitul său uşor accentuat, Montgomery, strângându-l de coate pe omul cu părul roşu; aşa nu merge.

Eu stăteam în spatele lui Montgomery. Căpitanul se întoarse pe jumătate şi îl privi cu ochii întunecaţi şi solemni ai unui om beat.

— Ce nu merge? zise el, şi după ce îl privi pe Montgomery o clipă în faţă cu un aer somnoros, adăugă: blestemat tăietor de oase!

Cu o mişcare bruscă îşi eliberă braţele, şi, după două încercări nereuşite, îşi înfipse pumnii săi roşcaţi în buzunarele hainei.

— Omul ăsta e un pasager, zise Montgomery. Te sfătuiesc să-ţi ţii pumnii cât mai departe de el.

— Du-te la dracu'! zise căpitanul, cu glasul ridicat. Se întoarse, deodată, şi se clătină într-o parte. Fac ce vreau pe vasul meu, zise el.

Cred că Montgomery ar fi trebuit să-l lase în pace - văzând că era beat. Dar el se făcu doar ceva mai palid şi îl urmă pe căpitan, spre parapet:

— Ascultă, căpitane, zise el. Nu vreau ca acest om al meu să fie maltratat. A fost chinuit încă de când s-a suit pe bord.

O clipă, amețeala alcoolului îl împiedică pe căpitan să vorbească.

— Blestemat tăietor de oase! a fost tot ce crezu de cuviință să spună.

Mi-am dat seama că Montgomery avea un temperament îndărătnic, se înfierbânta din ce în ce mal mult și nu voia să ierte niciodată și mi-am mai dat seama, de asemenea, că această ceartă mocnea de multă vreme.

— Omul ăsta e beat, am zis eu împăciuitor; n-ai s-o scoți la capăt cu el!

Montgomery făcu o strâmbătură cu buza de jos, care îi atârna.

— E beat întotdeauna. Crezi că asta îi dă dreptul să-i atace pe pasageri?

— Vasul meu, începu căpitanul, făcând cu mâna un gest nesigur spre cuști, era un vas curat. Uită-te acum la el. (Era într-adevăr orice, numai curat nu.)

— Echipajul, continuă căpitanul, era un echipaj respectabil.

— Ai fost de acord să transporți animalele.

— Aș vrea să nu-mi fi apărut niciodată în cale insula voastră blestemată. Ce dracu... aveți nevoie de animalele astea pe o asemenea insulă? Iar omul ăsta al dumitale... Am crezut că este un om. Este un nebun. Și n-are ce căuta la pupa. Crezi că tot vasul ăsta blestemat îți aparține dumitale?

— Marinarii dumitale au început să-l chinuiască pe bietul om de cum s-a urcat pe bord.

— Ăsta nu-i om - e un diavol, un diavol pocit. Oamenii mei nu-l pot suporta. Nici eu nu-l pot suporta. Niciunul dintre noi nu poate să-l suporte. Nici chiar *dumneata*.

Montgomery îi întoarse spatele.

— Oricum, *dumneata* ai să-mi lași omul în pace, zise el, dând din cap în timp ce vorbea.

Dar căpitanul căpătase chef de ceartă. Își ridică glasul:

— Dacă mai vine prin partea asta a vasului, îi scot mațele, ți-o spun. Am să toc măruntaiele lui blestemate! Cine ești *dumneata* să-mi spui

mie ce trebuie să fac? Îți repet că eu sunt căpitanul vasului - căpitanul și proprietarul. Eu sunt aici legea, ți-o spun - și legea și profeții. M-am angajat să iau un om și pe servitorul său spre Arica și înapoi și să transport niște animale. Nu m-am angajat niciodată să duc un nebun blestemat și un tăietor de oase, un...

Ei bine, nu are importanță cum i-a mai spus lui Montgomery. L-am văzut pe acesta din urmă făcând un pas înainte, și m-am așezat între ei.

— E beat, am zis eu.

Căpitanul începu să urle niște insulte și mai grosolane decât cele de mai înainte.

— Tacă-ți gura, i-am zis, întorcându-mă iute spre el, căci văzusem primejdia zugrăvită pe fața albă a lui Montgomery.

Dar, cu asta, am atras potopul de înjurături asupra mea.

În orice caz, eram bucuros că reușisem să evit pericolul unei încăierări, chiar cu prețul de a-mi, atrage dușmănia de beţiv a căpitanului. Deşi am frecventat societăți destul de excentrice, nu cred să mai fi auzit vreodată un limbaj atât de murdar curgând într-un torent continuu de pe buzele vreunui om. Unele insulte erau greu de suportat - deși sunt un om răbdător din fire. Desigur însă că, atunci când i-am spus căpitanului să tacă din gură, uitasem că nu eram decât o epavă omenească, fără nici un fel de resurse băneşti, cu biletul de călătorie neplătit, și depindeam întru totul de bunăvoința - sau de spiritul speculativ - al gazdelor mele. Căpitanul îmi reaminti toate acestea, și chiar cu tărie. Dar, oricum, evitasem o bătaie.

IV. LA PARAPETUL GOELETEI

În seara aceea, după apusul soarelui, a fost zărit pământul şi goeleta s-a oprit, pregătindu-se de acostare. Montgomery mă anunţă că ajunsese la destinaţie. Pământul era prea departe pentru a distinge vreun amănunt; mi se părea doar un petec albastru închis ce se aşternea pe întinsul albastru-cenuşiu al mării. O dâră aproape verticală de fum se ridica de pe insulă drept spre cer.

Când apăruse pământul, căpitanul nu era pe punte. După ce îşi descărcase furia asupra mea, coborâse, împleticindu-se şi se pare că adormise pe podeaua cabinei sale. Comanda fusese preluată efectiv de către secund. Acesta era individul slab şi taciturn pe care îl văzusem la cârmă. Se părea că şi el era în duşmănie cu Montgomery. Nu acordă nici un fel de atenţie vreunuia dintre noi. Am luat masa de seară împreună cu el, într-o tăcere ursuză, după câteva eforturi nereuşite, din partea mea, de a înjgheba o conversaţie. M-a izbit, de asemenea, faptul că toţi ceilalţi oameni îl priveau pe tovarăşul meu cu animalele sale, într-un fel deosebit de duşmănos. Socoteam că Montgomery era foarte reticent în privinţa intenţiilor lui cu aceste creaturi, ca şi în privinţa destinaţiei lui şi, cu toate că simţeam o curiozitate crescândă, n-am mai insistat.

Am rămas de vorbă pe partea dindărăt a punţii, până când cerul s-a acoperit de stele. În afară de rare zgomote ce veneau dinspre sala marinarilor, slab luminată, şi din când în când câte o mişcare a animalelor, noaptea era foarte liniştită. Puma, privindu-ne cu ochi strălucitori, şedea ghemuită, ca un balot negru, într-un colţ al cuştii. Câinii păreau să fie adormiţi. Montgomery scoase nişte ţigări de foi.

Mi-a vorbit despre Londra pe tonul unor amintiri aproape dureroase, punându-mi tot felul de întrebări despre schimbările petrecute acolo. Vorbea ca un om care iubise viaţa Londrei şi fusese îndepărtat de ea brusc şi irevocabil. I-am povestit cât am putut mai bine de una, de alta. În tot acest timp, ciudăţenia lui începea să prindă contur în mintea

mea. Îi cercetam faţa palidă, enigmatică, în licărirea slabă a lanternei de la habitaclu, din spatele meu. Apoi am început să privesc spre largul mării, unde se ascundea în întuneric insuliţa lui.

Mi se părea că acest om apăruse din Imensitate doar pentru a-mi salva viaţa. A doua zi, el urma să debarce şi să dispară iar din viaţa mea. Chiar dacă împrejurările ar fi fost obişnuite, tot m-ar fi pus puţin pe gânduri. Dar mă intriga în primul rând ciudăţenia unui om instruit care trăia într-o insuliţă necunoscută, şi, pe lângă aceasta, natura extraordinară a bagajelor sale. Îmi repetam şi eu întrebarea căpitanului: „Ce voia să facă cu aceste animale? De ce, de asemenea, pretinsese că nu-i aparţineau, atunci când făcusem, la început, primele presupuneri în privinţa lor? Şi, apoi, servitorul său avea ceva straniu care mă impresionase profund. Aceste fapte aruncau o umbră de mister în jurul acestui om. Ele puneau stăpânire pe imaginaţia mea şi mă împiedicau să vorbesc.

Către miezul nopţii, discuţia noastră despre Londra se termină, şi am rămas unul lângă altul, rezemaţi de parapet, privind, visători, marea tăcută, luminată de stele, fiecare din noi urmărindu-şi propriile sale gânduri. Era o atmosferă potrivită pentru sentimentalism, şi eu am început să vorbesc despre recunoştinţa mea.

— Îmi dai voie să-ţi mulţumesc, am zis, după câtva timp, pentru că mi-ai salvat viaţa.

— Întâmplarea, răspunse el; numai întâmplarea.

— Prefer să aduc mulţumiri agentului ei concret.

— Nu mulţumi nimănui. Dumneata erai la ananghie, iar eu puteam să te ajut, ţi-am făcut injecţii şi te-am hrănit ca şi cum aş fi cules un specimen oarecare. Mă plictiseam şi voiam să fac ceva. Dacă în ziua aceea aş fi fost obosit, sau dacă nu mi-ar fi plăcut mutra dumitale, ei bine..., mă întreb unde ai fi fost dumneata acum.

Vorbele lui mi-au mai muiat puţin dispoziţia.

— În orice caz...

— E numai întâmplarea, ascultă ce-ţi spun eu, mă întrerupse el, la fel cum este totul în viaţa omului. Numai proştii nu-şi dau seama de asta. De ce sunt eu acum aici - un izgonit al civilizaţiei - în loc să fiu un

om fericit, bucurându-mă de toate plăcerile Londrei? Pur și simplu pentru că - acum unsprezece ani - mi-am pierdut capul, timp de zece minute, într-o noapte ceţoasă.

El se opri.

— Serios? zisei eu.

— Asta-i tot.

Am rămas din nou în tăcere. Apoi, deodată, el râse.

— Este ceva în acest cer înstelat care te face să-ţi dezlegi limba. E o prostie din partea mea și totuși parcă aș vrea să-ți povestesc.

— Ori ce mi-ai spune, poți să te bizui că voi păstra pentru mine... Dacă despre asta-i vorba.

Era pe punctul să înceapă, dar apoi clătină din cap cu îndoială.

— Nu-mi spune, zisei eu. Mie îmi e tot una. La urma urmei, este mai bine să-ți păstrezi secretul. Nu câștigi nimic, decât că te ușurezi puțin, dacă îți respect încrederea. Dacă nu... ei bine?

El mormăi ceva nelămurit. Simțeam că îl găsisem într-un moment nefavorabil, că îl prinsesem într-o dispoziție de a se destăinui; și, ca să spun drept, nu eram curios să aflu ce anume ar fi putut să gonească din Londra pe un tânăr student în medicină. Am și eu imaginație. Am ridicat din umeri și m-am întors. Pe balustrada de la pupa stătea aplecată o formă neagră și tăcută, privind stelele. Era ciudatul servitor al lui Montgomery. Privi repede peste umăr, când m-am mișcat, și apoi întoarse iar capul.

Vi se va părea poate un lucru neînsemnat, dar pentru mine a fost ca o lovitură neașteptată. Singura lumină de lângă noi era lanterna de la cârmă. Fața acestei creaturi se întoarse pentru o clipă dinspre întunericul de la pupa către această lumină și am văzut că ochii care mă priveau străluceau cu o palidă lumină verde.

Pe atunci nu știam că o luminozitate, roșiatică cel puțin, nu este neobișnuită la ochii omenești. Lucrul acesta mi s-a părut cu totul neomenesc. Figura aceea neagră, cu ochii de foc, mi-a răscolit toate gândurile și sentimentele și, pentru o clipă, spaimele uitate ale copilăriei mi-au revenit în minte. Apoi acest efect trecu, așa cum venise. O ciudată figură neagră de om, o figură fără nimic aparte,

rezemată de balustradă, privind spre cerul înstelat - și l-am auzit pe Montgomery adresându-mi-se:

— Mă gândesc să coborâm, zise el; dacă socotești că am stat destul.

I-am răspuns ceva neclar. Am coborât și, la ușa cabinei mele, mi-a urat noapte bună.

În noaptea aceea am avut niște vise foarte neplăcute. Luna, în descreștere, a răsărit târziu. Lumina ei arunca o palidă rază albă și fantomatică de-a curmezișul cabinei și desena o formă sinistră pe peretele de lângă pat.

Apoi câinii se deșteptară și începură să urle și să latre, și abia dacă am mai putut să adorm până când s-a luminat de ziuă.

V. OMUL CARE NU AVEA UNDE SĂ SE DUCĂ

Dis-de-dimineață - era a doua dimineață după ce îmi revenisem și cred că a patra după ce fusesem pescuit - m-am trezit dintr-un puhoi de vise tumultuoase, cu tunuri și mulțimi care urlau, și am auzit niște strigăte răgușite deasupra mea. M-am frecat la ochi, ascultând aceste zgomote fără să înțeleg, pentru o clipă, unde mă aflam. Apoi a răsunat, deodată, un tropăit de picioare desculțe, urmat de zgomotul unor obiecte grele mișcate din loc, un scârțâit puternic și un zornăit de lanțuri. Am auzit clipocitul apei, în timp ce vasul era cârmit într-o parte, și un val spumos galben-verzui trecu peste ferestruica rotundă, lăsând în urmă șiroaie de apă. M-am îmbrăcat în grabă și am suit pe punte.

În timp ce urcam scara, am văzut proiectat pe cerul roşu - căci soarele tocmai răsărea - spatele larg şi părul roşcat al căpitanului, iar, pe deasupra umărului său, puma se răsucea legănându-se, atârnată de un scripete prins de ghiul[1] catargului de artimon. Bietul animal părea teribil de înspăimântat, şi se ghemuise în fundul micii sale cuşti.

— Peste bord cu ele! zbiera căpitanul. Peste bord cu ele! După toată porcăria asta, o să avem iar vasul curat.

Căpitanul stătea drept în drumul meu, aşa că am fost nevoit să-l ating pe umăr, ca să pot trece pe punte. Se întoarse tresărind şi clătinându-se, se dădu cu câţiva paşi înapoi, ca să se uite la mine. Nu trebuia să ai un ochi prea expert pentru, a-ţi da seama că încă era beat.

— Hei! zise el prostește şi apoi ochii i se luminară: ei, dar este domnul... domnul...?

— Prendick, zisei eu.

— La dracu' cu Prendick! zise el. „Tacă-ţi Gura" - ăsta-i numele dumitale. Domnul Tacă-ţi Gura!

Nu merita să răspund acestui animal. Dar nici nu m-am aşteptat la cele ce au urmat. Întinse mâna spre locul de trecere, lângă care Montgomery stătea de vorbă cu un om masiv, cu părul alb, îmbrăcat într-o flanelă albastră murdară, care, după cât se părea, tocmai se urcase pe bord.

— Pe acolo, blestematule domnu' Tacă-ţi Gura. Pe acolo, mugi căpitanul.

Montgomery şi tovarăşul său se întoarseră, auzindu-i vorbele.

— Ce vrei să spui? întrebai eu.

— Pe acolo, blestematule domn Tacă-ţi Gura - asta vreau să spun. Peste bord, domnule Tacă-ţi Gura - şi repede. Curăţim vasul, descotorosim tot vasul acesta binecuvântat. Peste bord şi cu dumneata.

L-am privit, mut de uimire. Apoi m-am gândit că era exact ceea ce doream. Faptul că pierdeam perspectiva unei călătorii, în calitate de

[1] ghiu - suport de lemn fixat pe catarg, care pivotează dintr-un bord în altul; pe el se prinde marginea de jos a velei. (n. t.)

singur pasager al acestui beţiv arţăgos, nu era de natură să mă întristeze. M-am întors spre Montgomery.

— Nu te putem lua cu noi, zise scurt tovarăşul lui Montgomery.

— Nu mă puteţi lua! repetai eu uluit.

Avea figura cea mai categorică şi mai hotărâtă din câte văzusem vreodată.

— Ascultă, începui eu, întorcându-mă spre căpitan.

— Peste bord, zise căpitanul. Vasul ăsta nu mai e pentru animale şi canibali; şi chiar mai rău decât animale. Peste bord cu dumneata... domnule Tacă-ţi Gura. Dacă ei nu te vor, ai să mergi în voia valurilor. Dar ai să pleci în orice caz, împreună cu prietenii dumitale. Am terminat cu blestemata asta de insulă pe vecie, amin! M-am săturat de ea.

— Dar, Montgomery, l-am implorat eu.

Îşi strâmbă buza de jos şi dădu din cap, neputincios, spre omul cu părul cărunt din spatele său, arătându-mi că nu poate face nimic pentru a mă ajuta.

— Imediat am să mă ocup şi de dumneata, zise căpitanul.

Şi a început o neobişnuită discuţie în trei. Mă rugam pe rând de fiecare dintre cei trei oameni, mai întâi de omul cu părul cărunt, pentru a mă lăsa să debarc, apoi de căpitanul beţiv, pentru a mă lăsa pe bord. Mi-am strigat rugăminţile chiar şi faţă de marinari. Montgomery nu spunea nici o vorbă; doar clătina din cap.

— Ai să mergi peste bord, ţi-o spun eu, era refrenul căpitanului... La dracu' cu legea! Eu sunt rege aici!

În cele din urmă, trebuie să mărturisesc, glasul mi s-a frânt brusc, în mijlocul unor ameninţări violente. Am simţit un val de neastâmpăr nervos şi m-am dus către pupa, privind abătut în gol.

În acest timp, marinarii progresau rapid cu descărcarea lăzilor şi cuştilor cu animale. O şalupă mare, cu două pânze, trăsese lângă goeletă, şi primea ciudatele mărfuri. Nu-i puteam vedea pe insularii care primeau lăzile, deoarece corpul şalupei îmi era ascuns de flancul goeletei.

Montgomery și tovarășul său nu-mi acordau nici cea mai mică atenție, preocupați să ajute și să-i dirijeze pe cei patru sau cinci marinari care descărcau mărfurile. Căpitanul se amesteca și el, fără să le dea, însă, prea mult ajutor. Oscilam între deznădejde și furie. O dată sau de două ori, în timp ce stăteam acolo, așteptând ceea ce urma să se întâmple, n-am putut rezista impulsului de a izbucni în râs, gândindu-mă la nefericita încurcătură în care mă aflam. Mă simțeam cu atât mai nenorocit cu cât nu mâncasem nimic în dimineața aceea. Foamea și lipsa unor anumite globule de sânge răpesc toată vigoarea omului. Îmi dădeam destul de bine seama că nu aveam puterea nici să rezist celor ce avea de gând căpitanul să facă pentru a mă expulza, nici să mă impun în fața lui Montgomery și tovarășului său. Așa că îmi așteptam resemnat soarta și descărcarea mărfurilor lui Montgomery în șalupă continuă ca și cum eu nici n-aș fi existat.

Îndată ce munca se termină, urmă o scurtă luptă; am fost târât, fără să pot opune decât o slabă rezistență, până la locul de trecere. Abia atunci am observat cât de ciudate erau fețele brune ale oamenilor care ședeau cu Montgomery în șalupă. Dar șalupa era acum complet încărcată și fu împinsă repede în larg. Un gol tot mai larg de apă verde se deschidea sub mine, și m-am tras cu toată puterea înapoi pentru a evita să cad cu capul în jos.

Oamenii din șalupă strigară ceva în bătaie de joc, și l-am auzit pe Montgomery înjurându-i. Apoi căpitanul, cu secundul și încă un marinar care îl ajutau, mă duseră îndărăt spre pupa. Bărcuța de pe *Lady Vain* fusese legată la remorcă; era pe jumătate plină cu apă, nu avea nici vâsle, și nici un fel de alimente. Am refuzat să mă îmbarc pe ea și m-am aruncat, cât eram de lung, pe punte. Până la urmă, mă coborâră cu o frânghie - căci nu exista scară la pupa - și apoi tăiară remorca, lăsându-mă în voia valurilor.

Pluteam încet, îndepărtându-mă de goeletă. Cu un fel de stupoare, priveam cum marinarii manevrau pânzele și încet, dar sigur, vasul se întoarse în direcția vântului. Pânzele fâlfâiră și apoi se umflară în bătaia vântului. Vedeam cum flancul vasului, bătut de ape, se înclina spre mine. Apoi se îndepărtă din câmpul meu vizual.

Nu mi-am mai întors capul, ca să-l urmăresc. La început abia puteam să cred cele ce mi se întâmplaseră. M-am ghemuit în fundul bărcii, zăpăcit, privind fix înainte, la marea pustie și liniștită. Apoi, mi-am dat seama că mă aflam din nou în acest mic infern, care acum era și pe jumătate scufundat. Privind înapoi, pe deasupra copastiei[1] am văzut goeleta depărtându-se. Rezemat de balustrada de la pupa, căpitanul cu părul roșu râdea de mine; întorcându-mi privirea spre insulă, am văzut șalupa micșorându-se pe măsură ce se apropia de țărm.

Brusc, mi-a apărut limpede toată cruzimea acestei abandonări. Nu aveam nici un mijloc să ajung la țărm, dacă nu aveam cumva norocul să fiu împins de valuri într-acolo. După cum vă amintiți, eram încă slăbit de zilele petrecute în barcă; eram flămând și fără vlagă, căci altfel aș fi avut mai mult curaj. Dar așa, m-am pornit deodată să suspin și să plâng, așa cum nu mai făcusem de când eram copil mic. Lacrimile îmi șiroiau pe obraji. Într-o izbucnire de deznădejde am început să izbesc cu pumnii în apa din fundul bărcii și cu picioarele loveam cu furie în marginea bărcii. Mă rugam cu glas tare lui Dumnezeu să mă lase să mor.

VI. LUNTRAȘII CEI POCIȚI

Dar locuitorii insulei, văzând că eram într-adevăr în voia valurilor, s-au îndurat de mine. Pluteam încet spre est, apropiindu-mă pieziș de insulă, când deodată am văzut, cu imensă ușurare, că șalupa cârmește, întorcându-se spre mine. Era foarte încărcată, și pe măsură ce se

[1] Copastie - marginea de sus a bărcii. (n. t.)

apropia puteam să-l disting pe tovarășul lui Montgomery, cu părul alb și umerii lați, stând înghesuit în partea din spate, printre câini și lăzi. Privea țintă la mine, fără să facă vreo mișcare sau să vorbească. Pocitania cu fața neagră, așezat în față, lângă puma, mă privea la fel de fix. Pe lângă aceștia, mai erau încă trei oameni, niște indivizi ciudați, cu aspect de brute, pe care câinii îi lătrau cu furie. Montgomery, care ședea la cârmă, aduse șalupa lângă mine, și ridicându-se, apucă și legă frânghia de cârmă pentru a mă remorca - căci pe bord nu mai era loc.

Între timp, îmi revenisem din nebunia care mă cuprinsese și am răspuns cu destul curaj la chemarea pe care mi-o adresase pe când se apropia. I-am spus că luntrea era aproape plină cu apă, și el îmi dădu o găleată. Când funia se întinse între cele două bărci, m-am trezit aruncat pe spate. Câtăva vreme, apoi, am fost ocupat să scot apa din barcă.

Abia după ce am golit barca - căci apa intrase pe deasupra, fundul bărcii era în perfectă stare - am avut răgazul să privesc din nou oamenii din șalupă.

Omul cu părul alb tot mă mai privea cu atenție, dar, după cum mi se părea acum, cu o expresie de oarecare nedumerire. Când privirile noastre se întâlniră, lăsă ochii în jos spre câinele care era așezat între picioarele sale. Era un bărbat zdravăn, după cum am mai spus, cu o frunte frumoasă și trăsături cam mari; dar ochii aveau, deasupra pleoapelor, acea zbârcire a pielii, care adesea vine o dată cu înaintarea vârstei, iar colțurile gurii sale mari, lăsate în jos, îi dădeau o expresie de hotărâre bătăioasă. Vorbea cu Montgomery, dar vocea îi era prea joasă pentru ca să-l pot auzi. De la el, privirea mi-a alunecat la ceilalți trei oameni, creându-mi impresia unui echipaj prea puțin obișnuit. Nu le vedeam decât fețele și era ceva în aceste fețe - nu-mi dau seama ce - care îmi producea o repulsie ciudată. I-am privit cu atenție, și impresia nu mi s-a risipit, deși nu reușeam să descopăr ce anume o provoca. Păreau să fie oameni bruneți, dar mâinile și picioarele, până la degete și la labele picioarelor, le erau înfășurate în mod ciudat într-un fel de pânză subțire, alb-murdară. Nu mai văzusem niciodată oameni atât de înfășați, în afară de unele femei din Orient. Purtau și turbane, și de sub

ele își întorceau figurile drăcești spre mine, figuri cu maxilarul de jos ieșit în afară și cu ochi strălucitori. Aveau părul negru și lins, aproape ca părul de cal și păreau, așa cum ședeau jos, să depășească în statură toate rasele de oameni din câte văzusem. Omul cu părul alb, care avea cel puțin șase picioare înălțime, era cu un cap mai mic decât oricare dintre cei trei. Mai târziu, am constatat că nu erau în realitate mai înalți decât mine, dar trupurile lor erau anormal de lungi, iar coapsele erau scurte și ciudat de încovoiate. În orice caz, formau un grup extrem de respingător și, pe deasupra lor, sub vela din față, am zărit obrazul negru al omului ai cărui ochi luminau prin întuneric.

În timp ce priveam la ei, mi-au întâlnit privirea și, unul după altul, întoarseră capul, continuând însă să mă privească pe furiș. M-am gândit că poate îi plictiseam, și mi-am fixat atenția asupra insulei de care ne apropiam.

Era joasă și acoperită cu o vegetație bogată, mai ales cu un fel de palmieri pe care nu-i cunoșteam. Dintr-un loc, se ridica la o înălțime imensă un fir subțire de abur, care apoi se zdrențuia ca un pămătuf de pene. Ajunsesem în interiorul unui golf larg, mărginit de fiecare parte cu câte un promontoriu scund. Plaja era acoperită cu un nisip cenușiu-șters, și se ridica abrupt către o faleză, cam la șaizeci sau șaptezeci de picioare deasupra nivelului mării, acoperită în mod neregulat cu arbori și tufișuri. La jumătatea distanței, în sus, era un loc pătrat, îngrădit cu pietre de diferite culori și mai târziu am văzut că zidul era construit în parte din coral și în parte din lavă poroasă. Două acoperișuri de paie se înălțau din interiorul acestui loc îngrădit.

Pe țărm ne aștepta un om. Pe când eram încă departe, în larg, mi s-a părut că mai văd vreo câteva creaturi grotești, fugind în tufișurile de pe malul râpos, dar când ne-am apropiat nu se mai vedea nici urmă de așa ceva. Omul de pe țărm era de statură mijlocie, cu o față întunecată, de tip negroid. Avea o gură mare, aproape fără buze, brațe extraordinar de subțiri, labe lungi și înguste și picioare arcuite, și stătea cu capul său mare întins înainte, privind la noi. Era îmbrăcat ca Montgomery și tovarășul său cu părul alb, în bluză și pantaloni de serj albastru.

Când ne-am apropiat mai mult, acest individ începu să alerge încoace și încolo pe țărm, făcând cele mai caraghioase mișcări. La un ordin al lui Montgomery, cei patru oameni din șalupă se ridicară și cu gesturi ciudate și stângace strânseră pânzele. Montgomery cârmi și intră într-un bazin mic și îngust, săpat în țărm. Omul de pe țărm veni în grabă spre noi. Bazinul, cum l-am numit, nu era de fapt decât un șanț, destul de lung pentru a adăposti șalupa în acest moment al fluxului.

Am auzit cum fundul bărcii scârțâia pe nisip, am împins luntrea cu găleata, ferind-o să intre în cârma șalupei și, desfăcând frânghia, am acostat. Cei trei oameni înfășați, se dădură jos pe nisip și se apucară, cu mișcările cele mai stângace, să descarce mărfurile, ajutați de omul de pe țărm. M-au izbit în special mișcările ciudate ale picioarelor celor trei marinari înfășați și bandajați - nu că ar fi fost țepene, ci doar răsucite într-un fel curios, aproape ca și cum ar fi fost puse greșit în încheieturi. Câinii tot mai mârâiau și se smuceau din lanțuri spre acești oameni, în timp ce omul cu părul, alb cobora pe țărm împreună cu ei.

Cei trei oameni masivi discutau unul cu altul cu glasuri ciudat de guturale, iar cel care ne așteptase pe țărm începu să vorbească cu ei, cu aprindere - o limbă străină, după cât se părea - în timp ce puneau mâna pe niște baloturi îngrămădite la pupa. Mai auzisem cândva un asemenea glas, dar nu puteam să-mi dau seama când. Omul cu părul alb ținea în loc șase câini care lătrau, și în hărmălaia pe care o făceau striga niște ordine. Montgomery, după ce scoase cârma șalupei, coborî și el, și se puseră cu toții pe lucru pentru descărcare. Eu eram prea slăbit, pentru ca să-mi ofer ajutorul și din cauza foamei, și din cauza soarelui care bătea drept pe capul meu descoperit.

De odată, omul cu părul alb păru să-și aducă aminte de mine, și se apropie.

— Arăți, zise el, ca și cum nu ai fi mâncat nimic de azi dimineață.

Ochii săi mici erau de un negru strălucitor, sub sprâncenele groase.

— Trebuie să-mi cer scuze pentru asta. Acum ești oaspetele nostru, trebuie să facem să te simți bine - deși nu ai fost invitat, după cum știi.

Mă privi pătrunzător, drept în ochi.

— Montgomery spune că dumneata eşti un om instruit, domnule Prendick - spune că te ocupi oarecum cu ştiinţa. Pot să te întreb ce anume ai studiat?

I-am spus că mi-am petrecut câţiva ani la Colegiul Regal de Ştiinţe, şi că am făcut sub conducerea lui Huxley unele studii de biologie. Auzind aceasta, ridică uşor din sprâncene.

— Asta schimbă puţin situaţia, domnule Prendick, zise el, cu ceva mai mult respect în glas. Vezi că şi noi suntem biologi. Aceasta este o staţiune biologică - într-un anume fel.

Ochii săi se opriră asupra oamenilor în alb, care trăgeau din greu cuşca pumei, pusă pe tăvălugi, spre curtea îngrădită.

— Eu şi Montgomery, cel puţin, adăugă el.

Apoi zise:

— Nu pot şti când vei putea să pleci de aici. Ne aflăm în afara tuturor căilor maritime. Nu vedem un vas decât cam o dată la douăsprezece luni.

Mă părăsi brusc şi urcă coasta, trecând pe lângă grupul de oameni şi intră, cred, în curtea îngrădită. Ceilalţi doi oameni erau cu Montgomery şi îngrămădeau pachetele mai mici pe un cărucior. Lama se afla încă în şalupă, împreună cu cuştile de iepuri; de o bancă erau încă legaţi nişte câini. Grămada fiind completată, toţi cei trei oameni puseră mâna pe cărucior şi începură să împingă greutatea de vreo tonă, mergând în urma pumei. Îndată după aceea Montgomery îi lăsă pe ceilalţi şi, întorcându-se la mine, îmi întinse mâna.

— În ceea ce mă priveşte, zise el, mă bucur. Căpitanul acela era o bestie. Ţi-ar fi făcut numai zile fripte.

— Dumneata, zisei eu, m-ai salvat din nou.

— Rămâne de văzut. Vei vedea că insula aceasta este un fel de infern, te asigur. În locul dumitale, aş avea mare grijă de tot ce fac. *El* ...

Ezită şi păru că-şi opreşte vorbele care îi stăteau pe buze.

— Vrei să-mi dai o mână de ajutor? zise el.

Am trecut prin apă, ajutându-l să dea jos de pe şalupă una dintre cuşti. De îndată ce o dădu jos, el deschise uşiţa şi, aplecând cuşca

într-o parte, răsturnă conținutul ei viu pe pământ. Iepurii căzură claie peste grămadă. Începu să bată din palme și iepurii, vreo cincisprezece sau douăzeci la număr, o luară la goană, țopăind pe coasta malului, drept în sus.

— Creșteți și vă înmulțiți, prieteni, zise Montgomery. Umpleți din nou insula. Până acum ne-a cam lipsit carnea pe aici.

În timp ce îi priveam dispărând, omul cu părul alb se întoarse cu o sticlă de rachiu și câțiva biscuiți.

— Iată ceva cu care să-ți petreci vremea, Prendick, zise el pe un ton mult mai familiar decât înainte.

Fără multă ceremonie, m-am pus de îndată pe mâncat biscuiți, în timp ce omul cu părul alb îl ajuta pe Montgomery să mai dea drumul încă la vreo douăzeci de iepuri. Totuși, trei cuști mari fură duse spre casă, împreună cu puma. De rachiu nu m-am atins, pentru că de când mă știu m-am abținut de la băutură.

VII. UȘA ÎNCUIATĂ

Cititorul va înțelege, poate, că la început totul era atât de straniu în jurul meu, și situația mea era rezultatul unor aventuri atât de neprevăzute, încât nu puteam să-mi dau seama de ciudățenia relativă a tot ceea ce mă înconjura. Urcând malul, în urma lamei, am fost ajuns din urmă de Montgomery, care mă rugă să nu intru în curtea închisă cu ziduri de piatră. Am observat atunci că puma, în cușca ei, ea și grămada de bagaje, fuseseră puse în fața intrării în acest pătrat închis.

M-am întors și am văzut că șalupa fusese descărcată, scoasă din bazin și trasă pe plajă, iar omul cu părul alb se îndrepta spre noi. Se adresă lui Montgomery:

— Și acum vine problema acestui oaspete neinvitat. Ce vom face cu el?

— Are cunoștințe științifice, zise Montgomery.

— Sunt nerăbdător să mă apuc iar de treabă - cu aceste noi materiale, zise omul cu părul cărunt, arătând cu capul spre locul împrejmuit.

Ochii îi străluceau.

— Văd bine că ești nerăbdător, zise Montgomery, pe un ton nu prea cordial.

— Nu-l putem trimite acolo, și nu ne putem pierde vremea construindu-i o nouă baracă. Și, desigur, nu putem nici să-l punem la curent de pe acum.

— Sunt în mâinile dumneavoastră, le zisei eu.

Nu aveam idee ce voiau să înțeleagă prin „acolo”.

— Și eu mă gândeam la aceasta, răspunse Montgomery. Este camera mea cu ușa dinafară...

— E foarte bine, zise prompt bătrânul, privind spre Montgomery, și toți trei ne-am îndreptat spre locul îngrădit.

— Îmi pare rău că trebuie să fac o taină din asta, domnule Prendick - dar trebuie să ții seama că ai venit nepoftit. Mica noastră așezare de aici conține câteva secrete, este, de fapt, un fel de cameră a lui Barbă Albastră. Însă nu este nimic prea înspăimântător - pentru un om rațional. Dar pentru moment - cum încă nu te cunoaștem...

— Desigur, zisei eu, ar trebui să fiu prost pentru ca să mă supăr pentru lipsa de încredere.

Își strâmbă gura lui mare într-un ușor zâmbet - era unul din acei oameni posaci care zâmbesc cu colțurile gurii lăsate în jos - și se înclină în semn că apreciază amabilitatea mea. Am trecut pe lângă intrarea principală, o poartă grea de lemn bătută cu fiare și încuiată. În fața ei era îngrămădită încărcătura de pe șalupă; în colț am dat peste o mică ușă pe care nu o observasem mai înainte. Omul cu părul cărunt scoase o legătură de chei din buzunarul hainei sale albastre și soioase, deschise ușa și intră. Cheile sale și felul minuțios în care încuia ușile, chiar când se aflau sub ochii săi, m-au izbit în mod deosebit.

L-am urmat și am nimerit într-o încăpere mică, mobilată simplu, dar destul de confortabil, și cu ușa interioară, care era ușor întredeschisă, dând într-o curte pietruită. Montgomery închise imediat această ușă. Un hamac era atârnat de-a curmezișul colțului celui mai întunecat al camerei, și o mică fereastră fără geamuri, apărată de o bară de fier, se deschidea spre mare.

Omul cu părul cărunt îmi spuse că aceasta urma să fie locuința mea, iar ușa dinspre curte, pe care „de teama accidentelor", spuse el, o va încuia pe partea cealaltă, limita accesul meu spre interior. Îmi atrase atenția asupra unui șezlong confortabil, așezat în fața ferestrei și asupra unui vraf de cărți vechi, format, mai ales, după cum mi-am dat seama, din lucrări de chirurgie și din ediții ale clasicilor greci și latini - limbi pe care nu le pot citi cu ușurință - pe un raft de lângă hamac. Ieși din cameră prin ușa ce dădea în afară, ca și cum ar fi vrut să evite, de a deschide din nou ușa dinspre interior.

— De obicei mâncăm aici, zise Montgomery, și apoi, ca și cum ar fi avut o îndoială, ieși după celălalt.

„Moreau" îl auzii eu strigând, și, pentru moment, n-am acordat nici o atenție faptului. Apoi, în timp ce mă uitam prin cărțile de pe raft, mi-a venit în minte: unde mai auzisem eu numele de Moreau?

M-am așezat în fața ferestrei, am scos biscuiții care îmi mai rămăseseră, și am mâncat cu poftă.

„Moreau?"

Prin fereastră se zărea, trăgând o ladă de-a lungul țărmului, unul din acei oameni neobișnuiți, înfășurați în alb. Apoi dispăru din dreptul ferestrei. După aceea se auzi o cheie, intrând și răsucindu-se în broasca ușii din spatele meu. După câtva timp se auzi, prin ușa închisă, zgomotul câinilor care fuseseră aduși de pe țărm. Nu lătrau, ci gâfâiau și mârâiau într-un mod curios. Puteam auzi tropăitul rapid al labelor lor și vocea lui Montgomery care căuta să-i liniștească.

Eram foarte impresionat de strictețea cu care acești doi oameni păstrau secretul curții închise și câtva timp nu m-am gândit decât la asta și la faptul că numele de Moreau îmi era neobișnuit de familiar. Dar memoria omenească este atât de ciudată, încât atunci nu-mi

puteam aminti în ce împrejurări cunoscusem acest nume. De aici, gândurile mi s-au îndreptat spre ciudățenia, cu neputință de definit, a omului diform înfășat în alb, pe care îl văzusem pe plajă. Nu mai întâlnisem niciodată un astfel de mers, astfel de gesturi neobișnuite, ca acelea pe care le avea acest om, pe când trăgea lada. Mi-am amintit că niciunul dintre aceşti oameni nu vorbise cu mine, deşi pe mulţi dintre ei îi văzusem privindu-mă din când în când într-un fel anume, pe furiș, cu totul diferit de privirea deschisă a sălbatecului obișnuit. Mă întrebam ce limbă or fi vorbind. Îmi făcuseră impresia că ar fi deosebit de taciturni, iar când vorbeau, aveau glasuri foarte nefireşti. Ce-o fi cu ei? Apoi, mi-am adus aminte de ochii bizarului servitor al lui Montgomery.

Tocmai pe când mă gândeam la el, intră în odaie. Acum era îmbrăcat în alb și ducea, pe o tăviță, cafea și nişte legume fierte. Cu greu mi-am putut stăpâni un fior de repulsie când se apropie, înclinându-se cu amabilitate, și așeză tava pe masă în fața mea.

Și, atunci, uimirea m-a paralizat! Sub șuvițele de păr negru i se vedea urechea! Mi-a apărut în față, dintr-o dată, aproape de ochi. Omul avea urechi ascuțite, acoperite cu un puf brun și fin!

— Masa dumneavoastră, domnu', zise el.

Îi priveam țintă fața, fără să încerc să-i răspund. Se întoarse și se îndreptă spre ușă, privindu-mă într-un mod ciudat, pe deasupra umărului.

L-am urmărit cu privirea și, în acest timp, prin vreun mecanism cerebral inconștient, mi-a venit în minte un început de frază: „Moreau... și mai ce? Moreau și...?"

Ah! memoria mi-a alergat cu zece ani înapoi. „Moreau şi ororile sale". Fraza mi-a plutit o clipă în minte - și apoi am revăzut-o, cu litere roșii, pe o mică broșură galbenă care, citind-o, te făcea să te înfiori. Apoi mi-am amintit desluşit și restul. Broșura aceea, de mult uitată, mi-a revenit în minte cu o limpezime surprinzătoare. Pe atunci eram doar un băieţandru și Moreau avea, cred, cam cincizeci de ani; era un fiziolog celebru, de prima clasă, bine cunoscut în cercurile științifice pentru imaginația sa extraordinară și brutala sa sinceritate în discuție.

Acesta era oare acelaşi Moreau? Publicase câteva date extrem de surprinzătoare în legătură cu transfuzia de sânge şi, în plus, era cunoscut pentru valoroasele lui contribuţii în privinţa culturilor de microbi. Apoi, dintr-o dată, cariera lui luă sfârşit. A fost silit să părăsească Anglia. Un ziarist obţinuse acces în laboratorul lui, în calitate de asistent laborant, cu intenţia deliberată de a face dezvăluiri senzaţionale; şi, cu ajutorul unui accident neplăcut - dacă a fost cumva accident - broşura sa dezgustătoare deveni notorie. În ziua apariţiei ei, un câine nenorocit, jupuit şi schilodit în fel şi chip, scăpă din casa lui Moreau.

Era în plin sezon mort, şi un editor cunoscut, văr cu improvizatul asistent de laborator, făcu apel la conştiinţa naţiunii. Nu era prima dată când această conştiinţă se întorcea împotriva metodelor de cercetare ştiinţifică. Doctorul fu pur şi simplu gonit din ţară. Poate că merita într-adevăr să fie izgonit, dar eu tot mai cred că sprijinul îndoielnic al colegilor săi, ca şi abandonarea lui de către societatea oamenilor de ştiinţă, a fost ceva ruşinos. Şi, totuşi, unele din experienţele sale, după spusele ziaristului, erau nişte cruzimi inutile. Poate că ar fi putut să obţină pace cu societatea, dacă şi-ar fi abandonat cercetările, dar se pare că le-a preferat pe acestea din urmă, aşa cum ar fi făcut cei mai mulţi din cei care au căzut o dată sub farmecul atotputernic al cercetărilor. Era necăsătorit, şi nu era obligat să ţină seama de nimic altceva decât de interesul său personal...

Eram convins că era unul şi acelaşi Moreau. Toate se potriveau. Începeam să înţeleg cărui scop îi erau destinate puma şi celelalte animale, care fuseseră aduse acum, împreună cu restul bagajelor, în locul îngrădit din dosul casei; şi un curios miros vag, respiraţia a ceva familiar, un miros care până acum rămăsese în fundul conştiinţei mele, îmi reveni, deodată, cu putere, în minte. Era mirosul de antiseptic, întâlnit în sălile de operaţii. Am auzit puma mugind în dosul zidului şi unul dintre câini schelălăi ca şi cum ar fi fost lovit.

Şi, totuşi, şi mai ales pentru un om de ştiinţă, vivisecţia nu era ceva atât de oribil încât să justifice acest secret. Şi, printr-un salt ciudat al gândurilor, îmi reveniră iar în faţă, cu multă claritate, urechile ascuţite

și ochii luminoși ai servitorului lui Montgomery. Am privit înaintea mea pe întinsul mării verzi, care spumega sub briza răcoroasă, și am lăsat frâu liber gândurilor și straniilor amintiri din ultimele câteva zile.

Ce ar fi putut să fie toate acestea? Un loc îngrădit și încuiat, pe o insulă pustie, un cunoscut vivisecționist, și acești oameni schilodiți și diformi?

VIII. STRIGĂTELE PUMEI

Pe la ora unu, Montgomery îmi întrerupse urzeala de gânduri tainice și bănuieli; era urmat de grotescul său servitor care ducea o tavă pe care erau pâine, niște legume și alte merinde, o sticlă de whisky, o cană cu apă, trei pahare și trei cuțite. M-am uitat bănuitor la această creatură stranie și l-am surprins observându-mă cu ochii săi plini de neastâmpăr. Montgomery spuse că va prinzi cu mine, dar că Moreau era prea preocupat cu lucrul pentru a putea veni și el.

— Moreau! zisei eu, cunosc acest nume.

— La dracu! zise el. Ce dobitoc am fost să-l pronunț în fața dumitale. Trebuia să mă fi gândit. În orice caz, asta îți va da o idee despre... misterele noastre. Whisky?

— Nu, mulțumesc, sunt un abstinent.

— Aș vrea să fi fost și eu. Dar nu mai este de nici un folos să pui lacăt la grajd după ce s-au furat caii. Această băutură diabolică m-a adus pe mine aici. Asta, și o noapte cu ceață. M-am socotit norocos când Moreau s-a oferit să mă scape. Este ciudat...

— Montgomery, zisei deodată, când ușa dinspre afară se închise, de ce are omul dumitale urechile ascuțite?

— Ei, fir-ar...! zise el, cu gura plină de mâncare. Mă privi țintă o clipă și apoi repetă: urechile ascuțite?

— Au vârfurile ascuțite, zisei pe cât puteam mai clar, dar cu un nod în gât, și pe margini au un puf negru.

Își turnă whisky și apă, cu o mare încetineală.

— Am avut impresia... că părul îi acoperea urechile. Le-am văzut când s-a aplecat lângă mine ca să pună pe masă cafeaua pe care mi-ai trimis-o dumneata. Și, apoi, ochii săi strălucesc în întuneric!

Între timp, Montgomery își revenise din surpriza produsă de întrebarea mea.

— Totdeauna m-am gândit, zise el, căutându-și cuvintele cu oarecare accentuare a sâsâitului său, că trebuie să fie ceva cu urechile lui. După felul cum și le acoperea... Cum sunt?

Eram convins, din toată comportarea lui, că ignoranța îi era prefăcută. Totuși, îmi venea greu să-i spun că minte.

— Ascuțite, zisei eu, cam mici și acoperite cu peri - foarte vizibil acoperite cu peri. Și, în general, omul acesta este una dintre ființele cele mai stranii pe care le-am văzut vreodată.

Un strigăt ascuțit și răgușit, de animal rănit, izbucni din curtea îngrădită din spatele nostru. Profunzimea și forța lui dovedeau a fi scos de puma. L-am văzut pe Montgomery tresărind.

— Adevărat? zise el.

— Unde l-ai găsit pe acest om?

— Ă... la San Francisco... Este o brută pocită, e adevărat. Pe jumătate idiot, știi. Nu-mi aduc aminte de unde venea. Dar m-am obișnuit cu el. Și el cu mine. Ce părere ai despre el?

— Are ceva nefiresc zisei eu. Este ceva la el... Să nu crezi că mă las în voia închipuirilor, dar când se apropie de mine, îmi dă o mică senzație neplăcută, o crispare a mușchilor, un fel de atingere... diabolică.

Montgomery se oprise din mâncat în timp ce spuneam toate acestea.

— Curios, zise el. *Eu* nu-mi dau seama de asta.

Își reluă masa.

— Nu aveam nici cea mai mică idee de toate acestea, zise el, mestecând. Echipajul de pe goeletă... trebuie că simţea la fel... Tăbărau cu toţii pe bietul nenorocit... Nu l-ai văzut pe căpitan?

Deodată, puma urlă din nou, de data aceasta cu şi mai multă durere. Montgomery mormăi o înjurătură. M-am gândit să încep o discuţie despre oamenii de pe plajă. Atunci sărmanul animal dinăuntrul curţii scoase o nouă serie de strigăte scurte şi ascuţite.

— Oamenii aceia de pe plajă, zisei eu, ce fel de rasă sunt?

— Voinici băieţi, nu? zise el cu gândul aiurea, încruntându-şi sprâncenele, când animalul scoase încă un ţipăt ascuţit.

N-am mai spus nimic. Se mai auzi încă un strigăt, şi mai puternic decât primul. El se uită la mine cu ochii săi cenuşii, trişti, şi apoi îşi mai turnă whisky. Încercă să mă atragă într-o discuţie despre alcool, pretinzând că datorită lui mi-a salvat viaţa. Părea că vrea să accentueze faptul că lui îi datoram viaţa. I-am răspuns distrat. Îndată după aceea masa se termină, monstrul diform cu urechile ascuţite strânse masa, şi Montgomery mă lăsă iar singur în cameră. Tot timpul fusese într-o stare de iritare, prost stăpânită, de câte ori se auzeau urletele pumei care era supusă vivisecţiei. Îmi vorbi despre ciudata lui nervozitate şi mă lăsă să o simt din plin.

Şi eu găseam că aceste strigăte erau deosebit de enervante; creşteau în profunzime şi în intensitate pe măsură ce după-amiaza înainta. La început erau doar penibile, dar izbucnirea lor constantă reuşi până la urmă să-mi zdruncine complet echilibrul. Am aruncat deoparte traducerea din Horaţiu pe care o citeam şi am început să-mi strâng pumnii, să-mi muşc buzele, să mă învârtesc prin cameră.

Apoi, am fost nevoit să-mi astup urechile cu palmele.

Chemarea răscolitoare a urletelor puse stăpânire pe mine, deveni până la urmă o expresie atât de desăvârşită a suferinţei, încât nu mai puteam s-o suport, închis în cameră. Am ieşit pe uşă în căldura moleşitoare a acelei după-amiezi târzii şi, trecând pe lângă intrarea principală - am observat că era iar încuiată - am dat colţul zidului.

Afară, strigătele răsunau şi mai puternic. Era ca şi cum toată durerea din lume şi-ar fi găsit glas. Şi, totuşi, dacă aş fi ştiut că în odaia

alăturată exista această durere, dar mută, cred - m-am gândit atunci - că aș fi putut s-o suport destul de bine. Numai atunci când suferința își găsește glas și ne răscolește nervii, numai atunci vine și mila să ne tulbure. Și, în ciuda soarelui strălucitor și a evantaielor verzi ale copacilor, unduite de o ușoară briză marină, lumea mi se părea un haos plin de fantasme negre și roșii, până când, îndepărtându-mă, n-am mai auzit țipetele din dosul zidurilor pestrițe.

IX. FIINȚA DIN PĂDURE

Mergeam printre tufișurile care acopereau povârnișul din dosul casei, fără să țin seama încotro mă îndreptam. Am trecut prin umbra unui pâlc des de copaci cu trunchiurile drepte, și astfel am ajuns repede la oarecare distanță, pe cealaltă parte a povârnișului, coborând către un pârâu ce trecea printr-o vale îngustă. M-am oprit, ascultând. Distanța la care ajunsesem sau masele de desiș dintre noi înăbușeau orice sunet care ar fi putut veni dinspre locul îngrădit. Văzduhul era liniștit. Atunci, cu un foșnet, apăru un iepure și o luă la goană pe panta din fața mea. Neștiind ce să fac, m-am așezat jos, la marginea umbrei.

Locul era plăcut. Pârâul era ascuns de vegetația luxuriantă de pe malurile lui, în afară de un loc, unde am putut zări sclipind un petec triunghiular de apă. Pe malul celălalt se vedea, printr-o ceață albăstruie, o pânză de copaci și de liane, și, deasupra lor, albastrul luminos al cerului. Ici și colo, câte o pată albă sau roșie indica inflorescența vreunei epifite[1] târâtoare. Mi-am lăsat ochii să rătăcească

[1] Epifít, -ă adj. (*Despre plante*) Care trăiește pe suprafața altor plante, pe care le folosește numai ca sprijin.

un timp asupra acestei priveliști, și apoi am început să mă gândesc din nou la particularitățile stranii ale omului lui Montgomery. Era, însă, prea cald pentru ca să mă pot gândi pe îndelete, și am căzut repede într-o stare de toropeală, pe jumătate moțăială și pe jumătate veghe.

După nu știu câtă vreme, am fost trezit din această stare de un foșnet prin verdeața de pe celălalt mal al pârâului. Pentru moment, nu se putea vedea nimic, în afară de vârfurile agitate ale ferigilor și ale trestiilor. Apoi, deodată, pe malul apei apăru ceva - la început n-am fost în stare să deslușesc ce anume era. Își aplecă spre apă capul și începu să bea. Abia atunci am văzut că era un om, mergând în patru labe, ca un animal!

Era îmbrăcat într-o haină albăstruie și avea fața arămie și părul negru. Se pare că această urâțenie grotescă era caracteristica invariabilă a insularilor. În timp ce bea, puteam auzi plescăitul apei pe buzele lui.

M-am aplecat în față, ca să-l văd mai bine, și o bucată de lavă, desprinsă de mâna mea, se rostogoli în jos pe pantă, cu zgomot. Ființa privi cu teamă în sus, și ochii lui îi întâlniră pe ai mei. Imediat se ridică și, continuând să mă privească, se șterse la gură, cu o mână neîndemânatică. Picioarele îi erau abia jumătate cât lungimea trupului. Astfel, am stat nedumeriți, uitându-ne unul la celălalt, aproape un minut. Apoi, oprindu-se pentru ca să mai privească înapoi o dată sau de două ori, se furișă printre tufișurile din dreapta mea, și am auzit doar foșnetul frunzișului, îndepărtându-se și dispărând. Ființa mă examinase de câteva ori, cu o privire fixă. Am rămas, mult timp după ce dispăruse, cu ochii ațintiți în direcția în care plecase. Liniștea mea somnolentă dispăruse.

Un zgomot, în spatele meu, m-a făcut să tresar și, întorcându-mă brusc, am văzut coada albă a unui iepure, țopăind și dispărând în susul pantei. Am sărit în picioare.

Apariția acestei creaturi grotești și pe jumătate animalice tulburase dintr-o dată liniștea acestei după-amiezi. Am privit cam nervos în jurul meu, regretând că nu eram înarmat. Apoi m-am gândit că omul pe care îl văzusem era îmbrăcat cu o haină albăstruie, nu era gol cum ar fi

trebuit să fie un sălbatec, și, din acest fapt, încercam să mă conving că era probabil o fire pașnică și că ferocitatea sumbră a înfățișării sale nu reprezenta adevărul.

Eram, totuși, foarte tulburat de această apariție. M-am îndreptat spre stânga, de-a lungul pantei, întorcându-mi mereu capul și cercetând în toate direcțiile, printre trunchiurile drepte ale copacilor. De ce ar merge un om în patru labe și ar bea direct cu buzele? Am auzit din nou gemete de animal, și gândindu-mă că trebuie să fie puma, m-am întors și am pornit în direcția diametral opusă. Am ajuns iarăși la pârâu, peste care am trecut, continuându-mi drumul în sus, prin tufișurile de pe malul celălalt.

Am privit cu uimire la o pată mare, de un roșu aprins, pe pământ și, apropiindu-mă, am văzut că este un fel de ciupercă ramificată și încrețită, ca un lichen frunzos, dar topindu-se într-un fel de substanță cleioasă, când o atingeai. Și, apoi, în umbra unor ferigi luxuriante, am dat peste ceva neplăcut, cadavrul unui iepure, acoperit de muște lucioase, dar cald încă și cu gâtul răsucit. M-am oprit înspăimântat la vederea sângelui scurs. Iată, deci, măcar unul din vizitatorii insulei era lichidat!

Nu se vedea nici o urmă de violență primprejur. Părea să fi fost prins pe neașteptate, și ucis. Și, în timp ce priveam la micul cadavru cu blană, mă întrebam cum fusese oare săvârșit acest lucru. Spaima nelămurită, care mi se ivise în minte când văzusem fața inumană a omului de la pârâu, devenise acum mai precisă. Începeam să-mi dau seama de temeritatea expediției mele printre acești oameni necunoscuți. În imaginația mea, desișul din jur începu să se transforme. Fiecare umbră devenea ceva mai mult decât o umbră, devenea o cursă, fiecare foșnet devenea o primejdie. Ființe invizibile păreau să mă spioneze.

M-am hotărât să mă înapoiez la locul împrejmuit de pe țărm. M-am întors imediat, repezindu-mă furios - poate chiar nebunește - printre tufișuri, nerăbdător să mă aflu iar la loc deschis.

M-am oprit la timp, ca să nu dau buzna într-un fel de luminiș în pădure, făcut de căderea unui copac; vlăstare noi începuseră să crească,

pentru a umple locul lăsat gol, și mai departe se ridicau din nou șirurile de trunchiuri dese și de liane încolăcite, și mulțimea de ciuperci și de flori. În fața mea, ghemuiți pe rămășițele acoperite de ciuperci ale unui uriaș trunchi de copac prăbușit, și încă neștiutoare de prezența mea, se aflau trei grotești figuri umane. Una era precis femeie. Ceilalți doi erau bărbați. Erau goi, în afară de niște zdrențe de pânză roșie în jurul mijlocului, și pielea lor era de un roz întunecat și murdar, așa cum nu mai văzusem vreodată la alți sălbatici. Aveau fețe grase, mari și fără bărbie, frunți teșite, și un păr rar și zburlit pe cap. Nu mai văzusem niciodată creaturi cu un aspect atât de bestial.

Stăteau de vorbă, sau cel puțin unul dintre bărbați le vorbea celorlalți și toți trei erau prea atenți ca să bage în seamă foșnetul apropierii mele. Își legănau capetele și umerii dintr-o parte într-alta. Cuvintele celui care vorbea ajungeau până la mine nedesluşit și tărăgănat, dar deși le puteam auzi bine, nu puteam să le prind sensul. Mi se părea că recită un fel de bolboroseală complicată. Apoi pronunțarea lui deveni mai ascuțită, și, întinzându-și mâinile, se sculă în picioare.

Atunci, ceilalți începură să bolborosească la unison, ridicându-se și ei în picioare, întinzându-și mâinile, și legănându-și trupul în ritmul cântecului. Atunci am observat scurtimea anormală a picioarelor, cu labele subțiri și diforme. Toți trei începură să se învârtească încet în cerc, săltând și bătând din picioare și dând din mâini; un fel de melodie se amesteca în recitarea lor ritmică, și un refren care suna cam ca „Alula" sau ,,Balula". Ochii începuseră să le strălucească și fețele lor urâte se luminau cu o expresie de plăcere stranie. Saliva se scurgea din gurile lipsite de buze.

Deodată, în timp ce priveam la gesturile lor grotești și inexplicabile, mi-am dat seama limpede pentru prima dată ce anume mă izbise, ce anume îmi crease impresiile incompatibile și contradictorii, de completă ciudățenie și totuși de ciudată familiaritate. Cele trei creaturi angajate în acest ritual misterios aveau forme omenești, dar erau ființe omenești cu aerul straniu al unor animale cunoscute. Fiecare din aceste creaturi, cu toată forma ei omenească, zdrențele de haine de pe

ea, și umanitatea grosolană a formei trupului, avea în ea, în mișcări, în expresia trăsăturilor, în întreaga sa înfățișare, ceva care sugera în mod irezistibil un porc, trăsăturile porcești, semnul evident al animalității.

Am rămas copleșit de această constatare uluitoare, și cele mai oribile întrebări mi-au năvălit în minte. Ei începură să sară în sus, unul câte unul, țipând și mormăind. Unul dintre ei alunecă și rămase pentru o clipă în patru labe, pentru ca să se ridice imediat. Dar imaginea trecătoare, de adevărat animalism, al acestor monștri, mi-a fost de ajuns.

M-am întors pe cât puteam mai fără zgomot, și, oprindu-mă la fiecare pas, de teama de a nu fi descoperit prin trosnetul vreunei crengi sau foșnetul vreunei frunze, am pornit înapoi, prin tufișuri. După mult timp, mi-am recăpătat curajul și am început să mă mișc mai liber.

Pentru moment, singurul meu gând era să mă îndepărtez de aceste ființe respingătoare și aproape că nu am băgat de seamă că dădusem peste o potecă abia vizibilă printre copaci. Apoi, în timp ce traversam un mic luminiș, am văzut, cu o tresărire neplăcută, două picioare strâmbe, mergând fără zgomot, printre copaci, paralel cu direcția în care mergeam și eu, cam la treizeci de metri de mine. Capul și partea de sus a corpului erau ascunse de un desiș de liane. M-am oprit brusc, sperând că creatura aceea încă nu mă văzuse. Picioarele se opriră și ele. Eram atât de nervos, încât cu greu mi-am putut stăpâni impulsul de a o rupe la fugă.

Apoi, încordându-mi privirea, am deslușit, prin desișul încâlcit, capul și trupul brutei pe care o văzusem bând apă. Își mișcă ușor capul. Când mă privi din umbra copacilor, din ochii săi țâșni o fulgerare verzuie, o culoare aproape luminoasă, care dispăru când își întoarse iar capul. Rămase o clipă nemișcată, și, apoi, cu un mers fără zgomot, începu să alerge prin desișul verde. În clipa următoare, dispăruse în dosul unor tufișuri. N-o puteam vedea, dar simțeam că se oprise și mă privea din nou.

Ce naiba putea să fie - om sau animal? Ce voia de la mine? Nu aveam nici o armă, nici măcar un băț. Ar fi fost o nebunie să fug. Dar,

orice ar fi fost această ființă, nu avea curajul să mă atace. Strângând tare din dinți, m-am îndreptat spre ea. Voiam să nu las să mi se vadă frica care părea că-mi îngheață oasele. Am trecut printr-un tufiș de arbori înalți cu flori albe, și am văzut-o, la douăzeci de metri mai departe, privindu-mă peste umăr și ezitând. Am mai înaintat un pas sau doi, privind-o țintă în ochi.

— Cine ești? întrebai eu.

Ființa încercă să-mi susțină privirea.

— Nu! zise deodată și, întorcându-se, porni în salturi și se depărtă prin tufișuri. Apoi se întoarse și mă privi din nou. Ochii îi străluceau puternic din umbra de sub copaci.

Eram cu inima cât un purice, dar simțeam că singura mea șansă era să bravez, și am pornit drept spre ciudata creatură. Se întoarse din nou și dispăru în umbră. Mi s-a părut că mai zăresc o dată lumina ochilor săi, și asta fu tot.

Pentru prima dată am înțeles atunci că ora târzie ar putea să-mi fie neprielnică. Soarele apusese de câteva minute, amurgul rapid al tropicului se și ștergea de pe cerul dinspre răsărit, iar întâiul fluture de noapte fâlfâi tăcut pe lângă capul meu. Dacă nu voiam să-mi petrec noaptea printre primejdiile necunoscute ale pădurii misterioase, trebuia să mă grăbesc să ajung din nou la locul îngrădit.

Gândul de a mă întoarce la acel adăpost bântuit de durere era extrem de neplăcut, dar și mai neplăcută era ideea de a fi surprins de întuneric, în loc deschis, și de tot ceea ce întunericul ar putea ascunde. Am mai privit o dată la umbrele albastre care înghițiseră acea creatură stranie, și apoi m-am înapoiat pe pantă în jos, către pârâu, mergând, după cum socoteam, în direcția de unde venisem.

Mergeam grăbit, uimit de toate aceste întâmplări și m-am trezit, destul de repede, într-un loc neted, printre niște copaci rari. Limpezimea incoloră care urmează după roșeața apusului începea să se întunece. Cerul albastru de deasupra devenea tot mai profund, și stelele mici apăreau una câte una prin lumina tot mai slabă; spațiile dintre copaci, golurile din vegetație, care fuseseră de un albastru șters în lumina albastră a zilei, deveneau negre și misterioase.

Am continuat să merg. Culorile dispăreau, vârfurile copacilor se ridicau ca niște siluete negre pe cerul albastru luminos, iar, în jos, acest contur se topea într-un întuneric fără formă. Apoi copacii deveniră mai rari, iar tufișurile de arbuști mai abundente. Apăru un spațiu pustiu, acoperit cu nisip, și apoi o altă întindere cu tufișuri încâlcite.

Eram neliniștit de un foșnet ușor dinspre dreapta mea. Am crezut mai întâi că era o simplă impresie, căci de câte ori mă opream nu se mai auzea nimic, în afară de briza serii legănându-se în vârful copacilor. Apoi, când am pornit din nou mai departe, am auzit ca un ecou al pașilor mei.

M-am îndepărtat de desișuri, ținându-mă mai mult la loc deschis, întorcându-mă brusc din când în când, pentru a-l surprinde pe cel ce mă urmărea, dacă exista vreun urmăritor. N-am văzut nimic, dar totuși senzația unei alte prezențe devenea tot mai precisă. Am grăbit pasul, și după câtva timp am ajuns la o mică ridicătură; am trecut de ea și m-am întors brusc, privind țintă, de pe partea cealaltă. Se deslușea limpede conturul negru al dâmbului, pe cerul întunecat.

Și, imediat, o umbră fără formă se ridică pentru o clipă pe linia orizontului, și dispăru îndată. Eram sigur acum că adversarul meu cu fața oacheșă mă urmărea iar. Și, o dată cu aceasta, am mai făcut o constatare neplăcută: rătăcisem drumul.

Am continuat să merg câtva timp în grabă, complet uluit, urmărit de această ființă nevăzută. Se ținea departe, fie că nu avea curajul să mă atace, fie că aștepta să mă prindă într-un moment când eram într-o situație nefavorabilă. Mă ațineam, cu grijă, numai la loc deschis. Uneori mă întorceam și ascultam, și aproape că mă convingeam că urmăritorul abandonase vânătoarea, sau că nu fusese decât o închipuire a imaginației mele răvășite. Apoi am auzit zgomotul mării. Mi-am iuțit pașii, aproape alergând, și imediat am auzit pe cineva poticnindu-se în urma mea.

M-am întors brusc, privind cercetător spre copacii nedesluși din spatele meu. O umbră neagră sări și păru să se contopească cu o altă umbră. Ascultam, nemișcat, neauzind nimic decât pulsarea sângelui în

urechi. Am socotit că nervii îmi erau slăbiți, și că imaginația mă înșela, și m-am întors cu hotărâre spre zgomotul mării.

După un minut-două, copacii se rărire și am ieșit pe o limbă de pământ gol și jos, care se prelungea până în apa întunecată. Noaptea era liniștită și senină, și reflexul mulțimilor de stele se înfiora pe legănarea liniștită a mării. Mai spre larg, valurile care se izbeau de o fâșie neregulată de recife străluceau cu o lumină palidă. Spre apus se vedea lumina zodiacală amestecându-se cu licărirea galbenă a luceafărului de seară. Coasta dispărea înspre răsărit, iar înspre apus era ascunsă de spinarea promontoriului. Atunci mi-am amintit că plaja lui Moreau se afla înspre apus.

O cracă trosni în spatele meu și se auzi un foșnet. M-am întors, rămânând cu fața la copacii întunecoși. Nu puteam vedea nimic - sau mai bine zis puteam vedea prea multe. Fiecare umbră din întuneric avea un aspect sinistru, amintea de ceva care pândea cu atenție. Am stat astfel aproape un minut și, apoi, continuând să am ochii ațintiți asupra copacilor, m-am îndreptat spre apus, pentru ca să străbat limba de pământ. În clipa când m-am mișcat, cineva care pândea din umbră se mișcă, în urmărirea mea.

Inima îmi bătea cu putere. Începu să se zărească spre apus curba largă a unui golf și m-am oprit din nou. Umbra se opri, fără zgomot, la vreo zece metri de mine. Un mic punct de lumină lucea la celălalt capăt al curbei și întinderea cenușie a plajei de nisip se pierdea sub cerul înstelat. Punctul de lumină se afla cam la două mile depărtare. Pentru ca să ajung pe plajă trebuia să trec printre copacii de unde mă pândeau umbrele și să cobor o pantă acoperită cu tufișuri.

Acum puteam să-l văd mai deslușit pe cel ce mă urmărea. Nu era animal, căci stătea în picioare. Am deschis gura să vorbesc, dar un fel de flegmă răgușită mi-a sugrumat glasul. Am încercat din nou și am strigat: „Cine-i acolo?” Nu se auzi nici un răspuns. Am făcut un pas înainte. Ființa nu se mișcă; păru doar că se strânge. Piciorul meu izbi o piatră.

Atunci mi-a venit o idee. Fără să-mi iau ochii de pe forma neagră din fața mea, m-am aplecat și am ridicat piatra. Dar, la mișcarea mea,

ființa aceea se întoarse brusc, așa cum ar fi făcut un câine, și fugi pieziș în întunericul de mai departe. Mi-am adus aminte de un mijloc folosit de băieții de școală împotriva dulăilor, și, legând piatra în batistă, am răsucit legătura în jurul încheieturii mâinii. Se auzea o mișcare mai îndepărtată, printre umbre, ca și cum urmăritorul meu s-ar fi retras. Și, deodată, intensa mea încordare se risipi; m-au trecut toate nădușelile și am început să tremur, în timp ce adversarul meu fugea, iar eu stăteam cu această armă în mână.

A trecut câtva timp până când să mă pot hotărî să cobor printre copaci și desișuri de-a lungul marginii promontoriului, spre plajă. În cele din urmă, am făcut-o într-o goană, și pe când ieșeam din desiș, am auzit pe nisip zgomotul pașilor celui care venea după mine.

Atunci mi-am pierdut cu desăvârșire capul de frică și am pornit să alerg pe nisip. Imediat se auzi ritmul rapid al unor pași ușori care mă urmăreau. Am scos un strigăt sălbatec și mi-am dublat viteza. Niște ființe negre și nedeslușite, de vreo trei sau patru ori mai mari decât un iepure, urcau în fugă sau în salturi de pe plajă înspre tufișuri, trecând pe lângă mine. Îmi voi aminti cât timp voi trăi groaza acelei urmăriri. Alergam pe lângă malul apei și auzeam din când în când pleoscăitul picioarelor care se apropiau de mine. Departe, dezesperant de departe, se zărea lumina galbenă. Toată noaptea din jurul nostru era neagră și liniștită. Pleosc, pleosc, se auzeau pașii care mă urmăreau, din ce în ce mai aproape. Simțeam că mi se taie respirația, căci eram complet neantrenat; șuieram, trăgând aer în piept, iar într-o parte a pieptului simțeam o durere ca de cuțit. Vedeam că voi fi ajuns din urmă cu mult înainte de a ajunge la locul îngrădit: deznădăjduit, trăgându-mi cu greu respirația, m-am dat brusc într-o parte și, când ajunse lângă mine, am lovit ființa ce mă urmărea - am lovit din toate puterile. Piatra căzu din praștia formată de batistă.

Când m-am întors, creatura aceea, care alergase în patru labe, tocmai se ridica în picioare și proiectilul i-a căzut drept în tâmpla stângă. Țeasta răsună puternic și omul-animal se poticni de mine, mă împinse cu mâinile, și trecu împleticindu-se pe lângă mine, ca să cadă cât era de lung pe nisip, cu fața în apă. A rămas acolo, nemișcat.

N-am avut curajul să mă apropii de acea formă neagră. Am lăsat-o acolo, sub stelele liniştite, cu apa clipocind în jurul său şi, dându-i un mare ocol, mi-am urmat drumul către lucirea galbenă a casei. Şi, imediat, cu un efect de mare uşurare, am auzit geamătul jalnic al pumei, sunetul care mă gonise, la început, în explorarea acestei insule misterioase. Atunci, deşi eram slăbit şi îngrozitor de obosit, mi-am adunat toate forţele şi am început să alerg din nou spre lumină. Mi s-a părut că mă strigă cineva.

X. STRIGĂTELE OMULUI

Când am ajuns aproape de casă am văzut că lumina venea pe uşa deschisă a camerei mele; şi apoi am auzit, venind din întunericul de lângă acea deschidere gălbuie, vocea lui Montgomery care striga „Prendick!"

Am continuat să alerg. L-am auzit strigându-mă din nou. Am răspuns cu un uşor „Alo!" şi în clipa următoare am ajuns, clătinându-mă, lângă el.

— Unde ai fost? întrebă el, ţinându-mă la distanţa braţelor, astfel ca lumina ce venea din uşă să-mi cadă în faţă. Amândoi am fost atât de ocupaţi, încât am uitat de dumneata, până acum vreo jumătate de oră.

Mă duse în odaie şi mă aşeză în şezlong. Câteva clipe am rămas orbit de lumină.

— Nu ne-am gândit că ai să începi să explorezi insula asta a noastră fără să ne anunţi, zise el. Şi apoi: Mi-a fost teamă! Dar... ce... Hei!

Ultima rămăşiţă de putere m-a părăsit şi capul mi-a căzut în faţă, pe piept. Cred că a avut o oarecare satisfacţie, dându-mi să beau brandy.

— Pentru Dumnezeu, zisei eu, închide uşa aceea.

— Ai întâlnit vreuna din curiozităţile noastre, ai? zise el.

Încuie uşa şi se întoarse iar spre mine. Nu-mi puse întrebări, ci îmi mai dădu să beau brandy şi apă şi mă sili să mănânc ceva. Eram într-o stare de totală epuizare. El spuse ceva vag despre faptul că uitase să mă prevină şi mă întrebă, scurt, când părăsisem casa, şi ce anume văzusem. I-am răspuns cât am putut mai succint, în fraze întretăiate.

— Spune-mi ce înseamnă toate acestea, zisei eu, într-o stare vecină cu isteria.

— Nu-i nimic prea înspăimântător, zise el. Dar cred că ţi-e destul pentru o singură zi.

Deodată, puma scoase un urlet ascuţit de durere. Auzindu-l, el mormăi o înjurătură:

— Să fiu al dracului, zise el, dacă locul acesta nu este tot atât de rău ca pe Gower Street - cu pisicile acelea.

— Montgomery, zisei eu, cine era fiinţa care s-a luat după mine? Era animal, sau om?

— Dacă n-ai să dormi în noaptea asta, zise el, mâine ai să-ţi pierzi minţile.

M-am oprit în faţa lui:

— Cine s-a luat după mine? întrebai eu.

Mă privi drept în ochi şi îşi strâmbă gura. Ochii săi, care cu o clipă înainte păreau că se însufleţesc, deveniră inexpresivi.

— După spusele dumitale, zise el, cred că a fost o stafie.

Am simţit un val de enervare violentă, care trecu tot atât de repede precum venise. M-am trântit din nou pe scaun, apăsându-mi mâinile pe frunte. Puma începu din nou să geamă.

Montgomery trecu în spatele meu, punându-mi mâinile pe umeri.

— Ascultă, Prendick, zise el, nu trebuia să te las să rătăceşti pe această stupidă insulă a noastră. Dar nu-i atât de rău precum îţi închipui, omule. Nervii dumitale sunt zdruncinaţi. Lasă-mă să-ţi dau ceva care să te facă să dormi. *Asta*... va mai dura ceasuri întregi. Trebuie neapărat să dormi, sau, altminteri, nu mai răspund de nimic.

Nu i-am răspuns. Am lăsat capul în jos şi mi-am acoperit faţa cu mâinile. El se întoarse îndată, cu un păhărel conţinând un lichid

negricios. Mi-l dădu să beau. L-am luat fără să mă împotrivesc, și Montgomery mă ajută să mă urc în hamac.

Când m-am trezit, era în plină zi. Câtăva vreme am rămas așa culcat, privind tavanul de deasupra mea. Căpriorii, am descoperit atunci, erau făcuți din cheresteaua unui vas. Apoi mi-am întors privirea și am văzut micul dejun așezat pe masă. Am simțit că mi-era foame și m-am pregătit să cobor din hamac, care, foarte politicos, ghicindu-mi intenția, se răsuci și mă depuse în patru labe pe dușumea.

M-am ridicat și m-am așezat la masă. Îmi simțeam capul greu, și aveam doar o vagă amintire a celor ce mi se întâmplaseră cu o seară înainte. Briza de dimineață bătea foarte plăcut prin fereastra fără geamuri, și asta, împreună cu mâncarea, contribuia la senzația de bună stare animalică pe care o simțeam. Deodată, ușa din spatele meu, ușa interioară care dădea în curtea îngrădită, se deschise. M-am întors și am văzut chipul lui Montgomery.

— Te simți bine? zise el. Sunt teribil de ocupat.

Și închise ușa. Mai târziu am descoperit că uitase s-o încuie la loc.

Atunci mi-am adus aminte de expresia feței sale din seara precedentă, și, o dată cu aceasta, mi-a apărut din nou înaintea ochilor tot ceea ce mi se întâmplase. Chiar în clipa când frica prin care trecusem îmi reveni, se auzi un strigăt dinăuntrul curții. Dar, de data aceasta, nu mai era strigătul pumei.

Am lăsat îmbucătura pe care o duceam la gură și am ascultat. Liniște, în afară de șoapta brizei de dimineață. Începeam să cred că mă înșelau urechile.

După o lungă pauză, mi-am reluat masa, dar cu auzul încă încordat. Imediat se auzi un alt sunet, foarte slab și grav. Am rămas ca trăsnit. Deși tonul era slab și grav, m-a mișcat mai profund decât tot ce pătrunsese până atunci până la mine, din grozăviile de dincolo de pereți. De data aceasta nu era nici o îndoială în privința naturii acestor sunete slabe și întretăiate, nici o îndoială în privința provenienței lor; căci erau gemete, întrerupte de suspine și horcăieli de durere. De data aceasta nu era vorba de un animal. Era chinuită o ființă omenească!

La această constatare m-am ridicat și, din trei pași, am străbătut odaia, am apucat clanța ușii dinspre curte și am deschis-o larg.

— Prendick, omule! Oprește-te! strigă Montgomery, intervenind.

Un câine mare, speriat, lătră și mârâi. Am văzut, într-un șanț, sânge închegat și sânge roșu proaspăt și am simțit mirosul caracteristic de acid fenic. Apoi, în fundul curții, printr-o ușă deschisă, în lumina slabă din umbră, am văzut ceva legat fără milă pe un fel de ramă, ciopârțit, roșu, și bandajat. Și apoi, acoperindu-mi această imagine, apăru fața bătrânului Moreau, albă și teribilă.

Într-o clipă mă apucă de umăr cu o mână pătată de sânge, mă răsuci pe picioare, și mă azvârli cât eram de lung, în odaia mea. Mă ridicase de parcă aș fi fost un copil. Am căzut lungit pe dușumea, iar ușa se trânti și îmi ascunse furia intensă ce se vedea pe fața sa. Apoi, am auzit cheia răsucindu-se în broască și glasul lui Montgomery, dezvinovățindu-se.

— Munca mea de-o viață întreagă! îl auzii pe Moreau spunând.

— Nu înțelege nimic, zise Montgomery, printre altele, pe care n-am reușit să le deslușesc.

— Nu pot să-mi pierd acum vremea, zise Moreau.

Restul nu l-am mai auzit. M-am ridicat în picioare, tremurând, având în minte un haos în care se amestecau cele mai oribile bănuieli. Este oare cu putință, gândeam eu, să fie vorba chiar despre asta, despre vivisecție asupra oamenilor? Întrebarea izbucni ca fulgerul pe un cer furtunos. Și, deodată, groaza nebuloasă din mintea mea se condensă în imaginea vie a pericolului în care mă aflam.

XI. GOANA DUPA OM

Mi-a venit în minte, ca o speranţă disperată de salvare, că uşa dinspre afară a camerei mele era încă deschisă. Eram convins acum, absolut sigur, că Moreau făcea vivisecţie asupra unei fiinţe umane. De când auzisem numele lui, încercasem tot timpul să fac în gând vreo legătură între ororile lui şi animalismul grotesc al locuitorilor acestei insule; acum credeam că înţeleg totul. Amintirea lucrărilor lui asupra transfuziei de sânge mi-a revenit în minte. Aceste creaturi pe care le văzusem erau victimele unor experienţe hidoase!

Aceşti dezgustători ticăloşi intenţionau pur şi simplu să mă reţină, să mă prostească cu confidenţele pe care voiau să mi le facă şi apoi să-mi hărăzească o soartă mai oribilă decât moartea, şi anume tortura, şi după tortură cea mai teribilă degradare care se putea concepe - să mă trimită, un suflet pierdut, un animal, în mijlocul gloatei celorlalţi monştri. Am căutat, prin preajmă, vreo armă. Nimic. Atunci, cu o inspiraţie subită, am răsturnat şezlongul, am pus piciorul pe el şi i-am smuls stinghia laterală. S-a întâmplat ca o dată cu lemnul să se desprindă şi un cui care, fiind ieşit în afară, dădea un aer periculos acestei arme, neînsemnate de altfel. Auzind paşi, afară, m-am repezit să deschid uşa şi l-am găsit pe Montgomery la un metru de ea. Avea de gând să încuie şi uşa exterioară.

Am ridicat bâtul prevăzut cu un cui şi i l-am repezit spre obraji, dar el se dădu înapoi. Am ezitat o clipă, apoi m-am întors şi am luat-o la fugă pe după colţul casei.

— Prendick, omule! se auzea ţipătul său plin de uimire. Nu face tâmpenii, omule!

Încă o clipă, m-am gândit, şi ar fi încuiat uşa şi aş fi fost tot atât de sigur de soarta mea ca şi un cobai la spital. El apăru de după colţul zidului, căci l-am auzit chemându-mă „Prendick!" Apoi începu să alerge după mine, strigând din fugă nu mai ştiu ce.

De data aceasta, alergând din răsputeri, m-am îndreptat spre nord-est, într-o direcţie în unghi drept cu cea a expediţiei mele precedente. În timp ce urcam malul, drept în sus, am aruncat o privire peste umăr şi am văzut că era şi servitorul său cu Montgomery. Am alergat cu furie până în vârful pantei. L-am trecut, apoi am cotit spre răsărit, de-a lungul unei văi stâncoase, mărginită pe fiecare parte de junglă. Am alergat aproape o milă, cu pieptul gâfâind, cu inima bătându-mi până în urechi, şi apoi, nemaiauzind paşii lui Montgomery sau ai omului său, şi simţindu-mă aproape sleit, m-am îndreptat spre mal, după cum socoteam, şi m-am întins la adăpostul unei tufe de trestie.

Am rămas acolo mult timp, prea înspăimântat ca să mă mişc, şi chiar prea înfricoşat ca să-mi fac vreun plan de acţiune. Priveliştea sălbatecă din jurul meu dormea liniştită sub bătaia soarelui şi singurul zgomot de lângă mine era zumzetul subţire al câtorva ţânţari care mă descoperiseră. Apoi mi-a ajuns la urechi un sunet molcom, ca o respiraţie - freamătul mării la ţărm.

După vreo oră l-am auzit pe Montgomery strigându-mă, departe, spre nord. Aceasta m-a făcut să mă gândesc la planul meu de acţiune. După cum socoteam atunci, insula era locuită numai de aceşti doi vivisecţionişti şi victimele lor animalizate. Fără îndoială că ei îi vor putea folosi pe câţiva dintre aceştia împotriva mea, dacă se va ivi nevoia. Ştiam că atât Moreau, cât şi Montgomery, aveau revolvere; iar eu eram neînarmat, în afară de bara subţire de lemn, prevăzută cu un mic cui, simplă caricatură de măciucă.

Am rămas astfel liniştit, acolo unde mă aflam, până când am început să mă gândesc la mâncare şi băutură. În clipa aceea, mi-am dat seama cât de disperată era situaţia mea. Nu cunoşteam nici un mod de a-mi procura ceva de mâncare; eram prea ignorant în botanică pentru ca să descopăr, prin jurul meu, rădăcini sau fructe comestibile; nu aveam nici un mijloc ca să prind cei câţiva iepuri de pe insulă. Cu cât mă gândeam mai mult, cu atât situaţia mi se părea mai grea. În cele din urmă, disperat de starea în care mă aflam, gândul mi s-a întors la oamenii-animale pe care îi întâlnisem. Încercam să găsesc o licărire de

speranță în cele ce îmi aminteam despre ei. M-am gândit pe rând la toți cei pe care îi văzusem, încercând să găsesc în memorie vreo prevestire de sprijin din partea lor.

Atunci, deodată, am auzit un câine lătrând, și mi-am dat seama de acest nou pericol. N-am stat mult pe gânduri, căci altfel aș fi fost prins, și, apucând bățul meu cu cui, am pornit în fugă din ascunzătoarea mea spre locul de unde venea zgomotul mării. Îmi amintesc de un tufiș de plante spinoase, cu ghimpi care tăiau ca niște lame de briceag. Am ieșit dintre ele, sângerând și cu hainele sfâșiate, pe malul unui golfuleț lung care se deschidea spre nord. Am trecut de-a dreptul, fără să ezit nici o clipă, prin apa care îmi venea până la genunchi. Am reușit să ajung, în cele din urmă, pe malul dinspre apus și, cu inima bătând să-mi spargă pieptul, m-am târât într-un desiș de ferigi, așteptând să se ivească urmăritorii. Am auzit câinele - era numai unul - apropiindu-se și lătrând când ajunse între spini. Apoi nu l-am mai auzit și am început să cred că scăpasem.

Minutele treceau, tăcerea se prelungea și în cele din urmă, după o oră, curajul începuse să-mi revină.

Între timp, nu mai eram nici prea îngrozit, nici prea nenorocit. Căci trecusem, ca să zic așa, de limitele groazei și ale deznădejdii. Acum simțeam că viața îmi era practic pierdută și această convingere mă făcea în stare să îndrăznesc orice. Aveam chiar o oarecare dorință să mă întâlnesc față în față cu Moreau. Și, deoarece trecusem cu picioarele prin apă, mi-am amintit că, dacă aș fi încolțit, îmi rămânea cel puțin o cale de scăpare din chinurile mele - și anume că ei nu mă puteau împiedica să mă înec. Aproape că eram hotărât să mă înec chiar atunci, dar mă reținea o dorință ciudată de a vedea sfârșitul întregii aventuri, un straniu interes impersonal de a vedea propriul meu spectacol. Mi-am dezmorțit membrele, rănite și îndurerate de înțepăturile plantelor spinoase, privind la copacii din jurul meu; și, atât de brusc încât păru că țâșnește din codrul de verdeață din jurul ei, apăru o față neagră, care mă privea cercetător.

Era o creatură cu aspect de maimuţă care întâmpinase, de pe mal, şalupa. Stătea agăţată de trunchiul oblic al unui palmier. Am strâns băţul în mână şi m-am ridicat, cu faţa spre el. Începu să vorbească:

— Dumneata, dumneata, a fost tot ce am putut să deslușesc la început.

Deodată sări jos din copac şi în clipa următoare dădu frunzişul la o parte, cercetându-mă cu curiozitate.

Nu mai simţeam, faţă de această creatură, aceeaşi repulsie, ca atunci când mă întâlnisem cu ceilalţi oameni-animale.

— Dumneata, zise, în barcă.

Era deci un om - cel puţin tot atât cât servitorul lui Montgomery - căci putea să vorbească.

— Da, zisei eu, am venit în barcă. De pe vapor.

— Oh! zise el, şi ochii săi strălucitori şi neobosiţi se plimbară de-a lungul meu, de la mâini la băţul pe care îl ţineam, la picioare, la rupturile din haina mea şi la tăieturile şi zgârieturile pe care le căpătasem din cauza spinilor. Părea nedumerit de ceva. Ochii săi se îndreptară din nou spre mâinile mele. Îşi ridică mâna în sus şi îşi număra încet degetele: „unu, doi, trei, patru, cinci - eh?”

N-am înţeles atunci ce însemna asta. Mai târziu, aveam să aflu că majoritatea acestor oameni-animale aveau mâini deformate, cărora le lipseau uneori chiar trei degete. Dar, închipuindu-mi că aceasta era un fel de salut, am făcut şi eu la fel, în semn de răspuns. Omul rânji cu o imensă satisfacţie. Apoi privirea lui rapidă şi mobilă mă cercetă iar. Făcu o mişcare bruscă şi dispăru. Ramurile ferigilor între care stătuse se împreunară din nou.

Am ieşit din tufiş pentru a-l urmări, şi am rămas mirat, găsindu-l legănându-se vesel, agăţat cu o mână subţire de o funie de liane care atârna din frunzişul de deasupra. Era cu spatele la mine.

— Hei! făcui eu.

Sări jos cu un salt răsucit, şi rămase cu faţa spre mine.

— Ia spune-mi, zisei eu, unde pot găsi ceva să mănânc?

— Să mănânci! zise el. De acum mănânci hrana oamenilor.

Şi ochii i se îndreptară din nou spre leagănul de liane.

— La colibe.

— Dar unde sunt colibele?

— Oh!

— Sunt nou, înțelegi.

Atunci el se întoarse și porni cu un pas grăbit. Toate mișcările lui erau ciudat de iuți.

— Vino cu mine, zise el.

M-am luat după el, curios să văd cum se termină această aventură. Presupuneam că colibele erau vreun adăpost grosolan unde locuiau el și alți asemenea oameni-animale. Poate că îi voi găsi prietenoși, poate că voi găsi în mintea lor ceva prin care să mă pot apropia de ei. Încă nu știam cât de mult uitaseră ei moștenirea omenească pe care le-o atribuiam.

Însoțitorul meu cu înfățișarea de maimuță alerga alături de mine, cu mâinile atârnând în jos și cu bărbia scoasă în afară. Mă întrebam câtă memorie ar mai putea avea.

— De cât timp ești pe insula aceasta? întrebai eu.

— De cât timp? întrebă el.

Și după ce repetă întrebarea, își ridică trei degete. Nu era deci chiar complet idiot. Am încercat să aflu ce voia să spună prin aceasta, însă păru deodată obosit. După încă o întrebare sau două, el se îndepărtă brusc de mine și sări după un fruct care atârna într-un copac. Smulse o mână plină de păstăi țepoase și începu să le mănânce conținutul. Am observat aceasta cu satisfacție căci aveam, cel puțin, o indicație în ceea ce privește hrana. Am încercat să-i mai pun și alte întrebări, dar răspunsurile lui prompte și incoherente erau, de cele mai multe ori, fără legătură cu întrebările mele. Câteva din ele aveau un înțeles, dar altele păreau pur și simplu repetate papagalicește.

Eram atât de atent la aceste amănunte, încât abia dacă mai țineam seama de drumul pe care mergeam. Am ajuns la niște copaci, arși și înnegriți de tot și, apoi, într-un loc deschis, acoperit cu o încrustație alb-gălbuie, din care se ridica un fum care te înțepa în nări și în ochi. Înspre dreapta, pe deasupra spinării unei stânci goale, se vedea întinderea albastră a mării. Cărarea, cotea brusc într-o scobitură

îngustă dintre două mase prăvălite și noduroase de zgură negricioasă. Pe-acolo am coborât.

Această trecere era extrem de întunecoasă după soarele orbitor ce se reflecta pe pământul sulfuros. Pereții deveniră râpoși și apropiați unul de celălalt. Pete verzi și roșii îmi pluteau în fața ochilor. Conducătorul meu se opri deodată.

— Acasă, zise el, și am văzut că mă aflu în fundul unei văgăuni care mi se păru la început complet acoperită de întuneric.

Se auzeau zgomote stranii, și m-am frecat la ochi cu dosul palmei stângi. Simțeam un miros neplăcut, ca acela ai unei cuști de maimuțe, necurățate. Mai în fund, stânca se deschidea din nou pe o pantă lină de verdeață însorită și, de fiecare parte, lumina bătea, printr-un canal îngust, în întunericul din mijloc.

XII. CEI CARE ROSTEAU LEGEA

Atunci, ceva rece mă atinse pe mână. Am tresărit brusc și am văzut chiar lângă mine ceva vag, de culoare roz, semănând mai mult cu un copil jupuit decât cu orice altceva pe lume. Creatura avea exact trăsăturile blânde și respingătoare ale animalului numit leneș[1], aceeași frunte joasă și aceleași gesturi lente. Când primul șoc al schimbării de lumină trecu, am început să văd ceva mai deslușit în jurul meu. Mica creatură cu aspect de leneș stătea și mă privea. Însoțitorul meu dispăruse.

[1] leneș - animal mamifer din America de Sud, cu mișcări încete, și care rămâne zile întregi agățat de aceeași creangă (*Bradyjuns*) (n. t.)

Locul era o trecere îngustă printre ziduri înalte de lavă, o crăpătură în masa gloduroasă, și, de fiecare parte, grămezi de iarbă de mare, palmieri și trestii care se aplecau peste stânci, formau văgăuni sălbatice, cu un întuneric de nepătruns. Deschizătura sinuoasă de deasupra văii formate de aceste ziduri abia dacă era largă de trei metri și era acoperită de mormane de fructe putrezite și alte resturi, care explicau mirosul puturos al acestui loc.

Mica creatură roz cu aspect de leneș continua să mă privească clipind, când Omul-Maimuță apăru din nou, în deschizătura celei mai apropiate din aceste văgăuni, și îmi făcu semn să intru. Tot atunci, un monstru greoi se târa dintr-una din văgăunile din celălalt capăt al acestei străzi ciudate, și se ridică în picioare, privind țintă la mine ca o siluetă informă proiectată pe verdele strălucitor din spatele său. Am ezitat - eram cât pe-aci să o iau la fugă pe unde venisem - și apoi, hotărât să duc aventura până la capăt, am strâns bine, de mijloc, bățul meu prevăzut cu cui, și m-am furișat, după călăuza mea, în micul bordei rău mirositor.

Era un spațiu semicircular, de forma unei jumătăți de stup de albine, iar lângă peretele stâncos care forma partea interioară se afla o grămadă de fructe felurite, nuci de cocos și altele. Câteva vase de lavă și de lemn erau răspândite pe jos, și unul era așezat pe un scăunel grosolan. Nu exista foc. În colțul cel mai întunecos al colibei se afla o masă informă de întuneric care, când am intrat, mormăi:

— Hei!

Omul-Maimuță care venise cu mine rămase în lumina slabă a intrării, întinzându-mi o nucă de cocos despicată, în timp ce eu mă furișam în celălalt colț, ghemuindu-mă pe jos. Am luat nuca și am început s-o ronțăi, pe cât puteam mai calm, în ciuda intensei mele emoții și a înăbușelii aproape de nesuportat din văgăună. Mica ființă roză cu aspect de leneș stătea în deschizătura colibei, iar o alta, cu o față negricioasă și ochi strălucitori, veni să privească peste umărul ei.

— Hei! se auzi dinspre grămada nedeslușită din partea opusă.

— Este un om! Este un om! turui călăuza mea - un om, un om, un om viu, ca mine.

— Gura! zise vocea din întuneric, și mormăi ceva.

Eu ronțăiam nuca de cocos, într-o tăcere impresionantă. Mă uitam atent în beznă, dar nu puteam să disting nimic.

— Este un om, repetă vocea.

— Vine să trăiască cu noi?

Era o voce înăbușită care avea ceva, un fel de timbru șuierător, care mă izbi în mod special, dar accentul englezesc era neașteptat de corect.

Omul-Maimuță privi spre mine ca și cum ar fi așteptat ceva. Mi-am dat seama că pauza aceasta era interogativă.

— El vine să trăiască cu voi, zisei eu.

— Este un om. Trebuie să învețe Legea.

Începusem să disting în întuneric o pată și mai neagră, conturul nelămurit al unei forme ghemuite. Atunci, am observat că deschizătura colibei era umbrită de încă două capete. Am strâns și mai tare bățul în mână. Ființa din întuneric repetă pe un ton mai ridicat:

— Spuneți cuvintele!

Nu auzisem ultimele ei vorbe.

— Să nu mergi în patru labe; aceasta este Legea - repeta, cu un fel de melodie tărăgănată.

Eram uluit.

— Spune cuvintele, zise Omul-Maimuță, repetând, iar făpturile din deschizătura ușii repetară și ele cu un ton de amenințare în glas.

Mi-am dat seama că trebuia să repet această formulă idioată. Și atunci începu cea mai dementă ceremonie. Glasul din întuneric începu să intoneze, rând cu rând, o litanie smintită pe care eu și ceilalți o repetam, în timp ce făceam asta, se legănau dintr-o parte într-alta și își loveau genunchii cu palmele, iar eu le-am urmat exemplul. Puteam să-mi închipui că eram mort și mă aflam în altă lume. Coliba întunecoasă, aceste făpturi vagi și grotești, pătate ici și colo de câte o rază de lumină, toți legănându-se în cadență și cântând:

„Să nu mergi în patru labe; *aceasta* este Legea. Oare nu suntem Oameni?”

„Să nu lipăi când bei; *aceasta* este Legea. Oare nu suntem Oameni?”

„Să nu mănânci carne sau pește; *aceasta* este Legea. Oare nu suntem Oameni?”

„Să nu zgârii scoarța copacilor; *aceasta* este Legea. Oare nu suntem Oameni?”‘

„Să nu vânezi alți Oameni; *aceasta* este Legea. Oare nu suntem Oameni?”

Și, astfel, de la declarația de interzicere a acestor acte de nebunie, până la interzicerea a ceea ce eu gândeam atunci că sunt lucrurile cele mai nebunești, mai imposibile și mai indecente, trecerea se poate închipui ușor. Ne-a cuprins pe toți un fel de nebunie a ritmului, turuiam și ne legănam din ce în ce mai repede, repetând această lege uluitoare. Superficial, mă cuprinse și pe mine contagiunea acestor oameni-brute, dar, în adâncul ființei mele, râsul și dezgustul se luptau unui cu altul. Am parcurs un lung șir de opreliști, și apoi cântecul se schimbă pe o nouă formulă:

„*A lui* este casa durerii.”

„*A lui* este mâna care creează.”

„*A lui* este mâna care rănește.”

„*A lui* este mâna care vindecă”

Și așa mai departe, încă o serie lungă, în cea mai mare parte într-un jargon de neînțeles pentru mine, despre *El,* oricine ar fi putut fi acesta. Aș fi putut să-mi închipui că era un vis, dar niciodată nu mai auzisem cântându-se în vis.

„*A lui* este flacăra fulgerului”, cântam noi. „*A lui* este marea sărată și adâncă.”

Îmi trecu prin minte ideea teribilă că Moreau, după ce animalizase acești oameni, le infectase mințile închircite cu un fel de zeificare a lui însuși. Totuși, îmi dădeam prea bine seama de dinții albi și ghearele puternice din jurul meu, ca să mă opresc din această cauză din cântat.

„*Ale lui* sunt stelele din cer.”

În cele din urmă, cântecul se opri. Am văzut fața Omului-Maimuță lucind de transpirație, și, ochii mei fiind acum obișnuiți cu întunericul, am văzut mai limpede ființa din colțul de unde venea vocea. Era de înălțimea unui om, dar părea acoperit cu un păr cenușiu șters, aproape

ca un terrier. Ce era el? Ce erau toți aceștia? Închipuiți-vă că ați fi înconjurați de toți schilozii și nebunii cei mai oribili care se pot imagina și veți putea înțelege ceva din sentimentele pe care le încercam, având în jurul meu aceste grotești caricaturi de oameni.

— Este un om cu cinci degete, un om cu cinci degete, un om cu cinci degete... ca mine, zise Omul-Maimuță.

Mi-am întins mâinile. Creatura cenușie din colț se aplecă înainte.

— Să nu mergi în patru labe; *aceasta* este Legea. Oare nu suntem Oameni? zise el.

Întinse o gheară ciudat de răsucită și mă apucă de degete. Era aproape ca o copită de cerb despărțită în gheare. Era să urlu de surpriză și de durere. Își apropie fața și îmi examină unghiile. Se apropie de lumina deschizăturii colibei și am văzut, cu un val de scârbă, că nu avea nici figură de om și nici de animal, ci doar o claie de păr cenușiu cu trei arcuiri întunecoase care indicau ochii și gura.

— Are unghii mici, rosti prin barba-i păroasă această creatură groaznică. Este foarte bine.

Dădu drumul mâinii mele, iar eu am apucat, instinctiv, bățul.

— Mănâncă rădăcini și legume, aceasta este voința *lui,* zise Omul-Maimuță.

— Eu sunt Cel ce rostește Legea, zise făptura cenușie. Aici vin toți cei noi, ca să învețe Legea. Eu stau în întuneric și spun Legea.

— Chiar așa este, zise unul din animalele de la intrare.

— Cumplite sunt pedepsele celor care calcă Legea. Nimeni nu scapă.

— Nimeni nu scapă, ziseră Oamenii-Animale, privind pe furiș unii la alții.

— Nimeni, nimeni, zise Omul-Maimuță. Nimeni nu scapă! Uite! Am făcut odată un lucru mic, un lucru rău. Trăncăneam, trăncăneam, nu mai vorbeam. Nimeni nu putea să înțeleagă. Sunt ars, însemnat cu fierul roșu pe mână. El este mare, El este bun!

— Nimeni nu scapă, zise ființa cenușie din colț.

— Nimeni nu scapă, ziseră Oamenii-Animale, privind pieziș unii la alții.

— Fiecare are câte o dorință rea, zise cel ce rostea Legea. Ce ai să dorești tu, noi nu știm. O să știm. Unii doresc să urmărească lucrurile care se mișcă, să pândească și să se furișeze și să aștepte și să sară, să ucidă și să muște, să muște adânc și din plin, sugând sângele... Este rău. Să nu vânezi alți Oameni; aceasta este Legea. Oare nu suntem Oameni? Să nu mănânci carne sau pește; aceasta este Legea. Oare nu suntem Oameni?

— Nimeni nu scapă, zise o brută pestriță, care stătea în deschizătura colibei.

— Fiecare are câte o dorință rea, zise cel ce rostea Legea. Unii doresc să meargă să scurme cu dinții și cu mâinile la rădăcinile arborilor, adulmecând prin pământ... Este rău!

— Nimeni nu scapă, ziseră cei de lângă intrare.

— Unii merg să zgârie copacii, unii merg să scormonească mormintele celor morți; unii se bat cu frunțile, sau cu picioarele, sau cu ghearele, unii mușcă deodată, fără vreo pricină; unora le plac murdăriile.

— Nimeni nu scapă, zise Omul-Maimuță, scărpinându-se pe pulpă.

— Nimeni nu scapă, zise mica creatură roz cu chip de leneș.

— Pedeapsa este aspră și sigură. De aceea, învață Legea. Rostește cuvintele, - și imediat începu din nou strania litanie a Legii, și eu, împreună cu toate aceste creaturi, am pornit din nou să cânt și să mă legăn.

Capul mi se învârtea de această flecăreală și de putoarea înăbușitoare a locului, dar am continuat, sperând să găsesc în curând vreo ocazie să aflu ceva nou.

— Să nu mergi în patru labe; aceasta este Legea. Oare nu suntem Oameni?

Făceam atâta gălăgie, încât n-am băgat de seamă zgomotele de afară, până când cineva, care cred că era unul din cei doi Oameni-Porci pe care îi văzusem, își vârî capul pe deasupra micii creaturi roz cu aspect de leneș și strigă ceva pe un ton speriat, ceva ce n-am înțeles. Într-o clipă, cei din dreptul deschizăturii colibei dispărură, Omul-Maimuță se repezi afară, ființa care stătuse în întuneric îl urmă - am văzut doar

că era mare și stângace, și acoperită cu păr argintiu - și eu am rămas singur.

Apoi, înainte ca să ajung și eu la deschizătură, am auzit lătratul unui câine.

În clipa următoare mă aflam în afara colibei, cu stinghia mea de la scaun în mână, tremurând din toate încheieturile. În fața mea se aflau spinările grosolane ale Oamenilor-Animale, vreo douăzeci, cu capetele diforme, pe jumătate ascunse între omoplați. Gesticulau cu însuflețire. Alte fețe pe jumătate animalice se iveau, întrebătoare, din colibe. Uitându-mă în direcția în care priveau, am văzut venind, prin ceața de sub copaci, dincolo de capătul trecerii dintre văgăuni, forma întunecată și teribila față albă a lui Moreau. Ținea legat un câine care se smucea, iar imediat în spatele lui venea Montgomery, cu revolverul în mână.

O clipă am rămas încremenit de groază.

M-am întors și am văzut trecerea din spatele meu blocată de o altă brută masivă, cu o imensă față cenușie și ochi mici care clipeau des, înaintând spre mine. Am privit în jur și am văzut, în dreapta mea, și cam la șase metri în față, o deschidere îngustă în peretele stâncii, prin care o rază de lumină trecea pieziș prin umbră.

— Oprește-te! strigă Moreau, în timp ce eu făceam un salt spre deschizătură, și apoi strigă: Prindeți-l!

La aceasta, fețele celor din jur se întoarseră una câte una spre mine. Din fericire, mințile lor animalice erau prea încete.

Mi-am repezit umărul într-un monstru greoi care se întorcea să vadă ce voia să spună Moreau, proiectându-l asupra altuia. Am simțit cum mâna i se roti în jur, căutând să mă apuce, și dădu greș. Mica creatură roz cu chip de leneș se repezi la mine și am doborât-o, brăzdându-i fața pocită cu cuiul bățului meu, și, în clipa următoare, mă cățăram pe o potecă lăturalnică, în pantă, un fel de horn înclinat, care ducea afară din vâlcea. Am auzit în urmă un urlet și strigăte de „Țineți-l!" „Prindeți-l!" și creatura cu fața cenușie apăru în urma mea și își vârî trupul enorm în crăpătură.

— Înainte, înainte! urlau ceilalți.

M-am urcat prin crăpătura îngustă din stâncă, și am ieșit pe terenul sulfuros din partea de apus a așezării Oameniior-Animale.

Crăpătura aceea a fost un mare noroc pentru mine, deoarece drumul îngust și înclinat oblic în sus i-a împiedicat pe urmăritorii mei cei mai apropiați. Am străbătut în goană locul deschis, am coborât o pantă abruptă printre câțiva copaci rari, și am ajuns pe o întindere joasă, acoperită cu trestii înalte. Am trecut printre ele și am ajuns într-un tufiș des și întunecos, unde pământul negru mustea sub picioare. Când m-am afundat printre trestii, urmăritorii mei cei mai apropiați abia ieșeau din crăpătură. Timp de câteva minute am continuat să-mi croiesc drum prin tufișuri. În spatele meu și împrejur văzduhul era plin de strigăte amenințătoare. Auzeam tumultul urmăritorilor, de la crăpătura din susul pantei, apoi foșnetul trestiilor, și, din când în când, trosnetul câte unei crengi rupte. Unele din aceste creaturi mugeau ca niște fiare de pradă întărâtate. Câinele lătra înspre stânga. Îi auzeam pe Moreau și Montgomery strigând din aceeași direcție. M-am întors brusc spre dreapta. Chiar atunci mi se păru că îl aud pe Montgomery strigându-mi să fug, ca să scap cu viață.

În curând pământul, gras și noroios, începu să cedeze sub picioarele mele; dar eu eram disperat și am trecut de-a dreptul, m-am luptat cufundat cu picioarele până la genunchi, și am ajuns astfel la o cărare întortocheată printre trestii înalte. Zgomotul urmăritorilor mei se îndepărtă înspre stânga. Într-un loc, trei animale ciudate, săltărețe, de culoare roz, cam de mărimea unor pisici, o luară la fugă prin fața mea. Cărarea aceasta urca în sus, de-a curmezișul unui alt spațiu deschis, acoperit cu încrustații albe, și se afunda din nou într-un desiș de trestii.

Apoi, paralel cu malul unei scobituri cu pereții abrupți, cotea brusc, ca șanțul unui parc englezesc. Continuam să alerg din toate puterile și n-am văzut această adâncitură până când nu m-am trezit zburând prin aer cu capul înainte.

Am căzut în mâini și în cap, printre spini, și m-am ridicat cu o ureche sfâșiată și cu fața însângerată. Căzusem într-o scobitură adâncă, plină de stânci și de mărăcini, cu o ceață care se încolăcea în jurul meu

în valuri, și cu un pârâiaș îngust, din care se ridica ceața, șerpuind în mijlocul ei. Am rămas mirat de această ceață subțire ridicându-se în plină strălucire a zilei, dar nu aveam vreme să stau să mă mai minunez. M-am întors spre dreapta, în josul apei, sperând să ajung în direcția aceea la mare, și astfel să am drum liber pentru a mă îneca. Abia mai târziu mi-am dat seama că, în cădere, scăpasem din mână bățul meu cu cui.

În curând, valea se făcu mai îngustă, pentru o bucată de drum și, nepăsător, m-am aruncat în apă. Am ieșit afară cât am putut mai iute, căci apa aproape că dădea în clocot. Am observat, de asemenea, că o spumă subțire sulfuroasă plutea pe apa învolburată. Aproape imediat scobitura făcu o cotitură, și am zărit, nelămurit, orizontul albastru. Marea apropiată reflecta soarele în mii și mii de sclipiri. Mi-am văzut moartea cu ochii. Dar eram înfierbântat și gâfâiam, și sângele cald mi se prelingea pe față și îmi alerga voios prin vine. Simțeam și un fel de exaltare de a fi întrecut pe urmăritorii mei. Așa că atunci nu îmi venea să mă înec. Am privit înapoi pe drumul pe care venisem.

Am ciulit urechile. În afară de zumzetul țânțarilor și țârâitul unor insecte mici care săreau printre mărăcini, văzduhul era complet liniștit. Apoi se auzi, foarte slab, lătratul unui câine și niște murmure nelămurite, pocnetul unui bici, și glasuri. Se auziră mai tare, și apoi iar mai slab. Zgomotul se îndepărtă în susul pârâului și se pierdu în depărtare. Pentru o vreme, vânătoarea era terminată.

Dar acum știam câte nădejdi puteam să-mi pun în ajutorul Oamenilor-Animale.

XIII. PARLAMENTĂRI

M-am întors și mi-am continuat drumul spre mare. Pârâiașul de apă fierbinte se lărgea și devenea foarte puțin adânc, trecând peste un nisip acoperit de ierburi, prin care mișunau, la trecerea mea, nenumărați crabi și alte vietăți lungi și cu multe picioare. Am mers până la marginea apei sărate, și abia atunci m-am simțit în siguranță. M-am întors și am privit - cu mâinile în șolduri - la vegetația deasă din urma mea, în care râpa cu aburi făcea ca o tăietură fumegândă. Dar, după cum spuneam, eram prea surexcitat și - cu adevărat, deși cei care n-au cunoscut niciodată primejdia s-ar putea să se îndoiască - prea disperat pentru a muri.

Atunci mi-a trecut prin minte că mai aveam încă o șansă. În timp ce Moreau și Montgomery împreună cu gloata lor animalică mă căutau prin insulă, oare n-aș putea eu să înconjur țărmul până când aș ajunge la locul îngrădit? Să fac, de fapt, un drum prin flancul lor și, apoi, poate că aș putea să sparg broasca ușii cu o piatră și să văd ce aș putea găsi - cuțit, pistol, orice o fi - ca să mă lupt cu ei când se vor întoarce. În orice caz, era o șansă de a-mi vinde scump pielea.

M-am îndreptat deci, spre apus și am mers de-a lungul malului apei. Soarele care apunea își arunca razele orbitoare drept în ochii mei. Fluxul slab al Pacificului se ridica într-o ondulație ușoară.

În curând, țărmul se îndreptă spre sud și soarele îmi veni spre dreapta. Apoi, deodată, departe în fața mea, văzui mai întâi una și apoi mai multe figuri apărând din tufișuri - Moreau cu câinele său cenușiu, apoi Montgomery și încă alți doi.

Mă văzură și începură să gesticuleze, înaintând. Am așteptat să se apropie. Cei doi Oameni-Animale începură să alerge pentru a-mi tăia drumul spre desișurile din interiorul insulei. Montgomery începu și el să alerge, dar drept spre mine. Moreau îl urmă, mai încet, ținând câinele.

În cele din urmă, m-am smuls din nemișcare și, întorcându-mă, spre mare, am intrat drept în apă. Apa era, la început, foarte puțin adâncă. Abia după vreo treizeci de metri valurile mi-au ajuns până la brâu. Puteam vedea, nelămurit, cum îmi țâșneau printre picioare vietățile târâte de flux.

— Ce faci, omule? strigă Montgomery.

M-am întors, cufundat în apă până la mijloc, și am privit spre ei.

Montgomery stătea pe mal, gâfâind. Fața lui devenise de un roșu aprins, din cauza efortului, părul său lung și drept flutura în jurul capului, iar buza de jos, atârnând, lăsa să i se vadă dinții neregulați. Moreau tocmai ajungea și el, cu figura lui palidă și hotărâtă, și câinele pe care îl ținea lătră spre mine. Amândoi țineau în mână bice puternice. Mai departe, pe țărm, stăteau Oamenii-Animale, privind.

— Ce fac? Am de gând să mă înec, zisei eu.

Montgomery și Moreau se uitară unul la celălalt.

— De ce? întrebă Moreau.

— Pentru că este mai bine așa, decât să fiu torturat de dumneata.

— Ți-am spus eu, îi zise Montgomery, și Moreau îi răspunse ceva, cu o voce joasă.

— Ce te face să crezi că te voi tortura? întrebă Moreau.

— Ceea ce am văzut, zisei eu. Și ăia de colo.

— Sst! făcu Moreau, și își ridică mâna.

— N-am să tac, zisei eu, ei au fost oameni: ce sunt acum? Eu, cel puțin, n-am să fiu ca ei.

Am privit dincolo de interlocutorii mei. Pe țărm erau M'ling, servitorul lui Montgomery, și una dintre brutele înfășate în alb, pe care o văzusem în șalupă. Mai departe, în umbra copacilor, ședea micul Om-Maimuță, și, în spatele lui, încă vreo câteva figuri nelămurite.

— Cine sunt aceste ființe? întrebai eu, arătând spre ei, și ridicând glasul din ce în ce mai tare, ca să mă poată auzi cu toții. Au fost oameni - oameni ca voi, pe care i-ați infectat cu vreo otravă animalică, oameni pe care i-ați înrobit și de care totuși vă mai temeți. Voi care ascultați, strigai eu, arătând acum spre Moreau, și adresându-mă, pe deasupra lui, Oamenilor-Animale, voi care ascultați! Nu vedeți că

oamenii aceştia se mai tem încă de voi, că le e frică de voi? Atunci, de ce vă temeţi de ei? Voi sunteţi mulţi...

— Pentru numele lui Dumnezeu! strigă Montgomery, încetează, Prendick!

— Prendick! strigă Moreau.

Strigară amândoi în acelaşi timp, ca să-mi acopere glasul. În spatele lor se vedeau Oamenii-Animale privind curioşi, cu feţele întunecate, cu mâinile lor diforme atârnând în jos, cu umerii curbaţi. Păreau, îmi închipuiam eu atunci, că încearcă să mă înţeleagă, să-şi amintească ceva din trecutul lor omenesc.

Am continuat să strig, nici eu nu mai ştiu ce. Spuneam că Moreau şi Montgomery ar putea fi ucişi; că nu trebuie să le fie teamă de ei, acesta era sensul vorbelor care voiam să le vâr în cap Oamenilor-Animale, înainte de pieirea mea definitivă. L-am văzut pe omul îmbrăcat în zdrenţe întunecate, cu ochii verzi, pe care-l întâlnisem în seara sosirii mele, ieşind dintre copaci, şi pe alţii care-l urmau, ca să mă audă mai bine.

În cele din urmă, m-am oprit ca să-mi trag răsuflarea.

— Ascultă-mă o clipă, se auzi glasul ferm al lui Moreau, şi apoi spune tot ce vrei.

— Ei bine? zisei eu.

Tuşi, se gândi o clipă şi apoi strigă:

— Pe latineşte, Prendick! În latina vulgară! În latina de şcolar! Dar încearcă să înţelegi. *Hi non sunt homines, sunt animalia qui nos habemus... vivisectat.*[1] Un proces umanizator. Îţi voi explica totul. Vino pe ţărm.

Am râs:

— Bună poveste, zisei eu. Ei vorbesc, îşi construiesc locuinţe, gătesc. Au fost oameni. Nici gând să ies de aici.

— Apa, chiar de lângă locul unde stai dumneata începe să fie adâncă... şi mişună rechinii.

— Chiar asta şi vreau, zisei eu. Scurt şi clar. Chiar acum.

---

[1] Aceştia nu sunt oameni, sunt animale pe care noi le-am... supus vivisecţiunii (n. t.).

— Așteaptă o clipă.

Scoase din buzunar ceva care sclipi în lumina soarelui, și aruncă obiectul la picioarele sale.

— Este un revolver încărcat, zise el. Montgomery va face la fel. Vom urca pe țărm în sus, până când vei considera că distanța este suficientă. Apoi vino și ia revolverele.

— Nici nu mă gândesc. Unul dintre voi mai are unul.

— Te rog să te gândești mai bine, Prendick. În primul rând, nu ți-am cerut niciodată să vii pe această insulă. În al doilea, te-am fi drogat noaptea trecută, dacă am fi vrut să-ți facem vreun rău; și în al treilea, acum, când prima panică ți-a trecut și poți să judeci puțin - are Montgomery caracterul pe care i-l atribui dumneata? Te-am urmărit spre binele dumitale. Pentru că insula aceasta este plină de... fenomene dușmănoase. De ce am vrea să te împușcăm, când chiar dumneata te-ai oferit să te îneci?

— De ce ai pus... oamenii dumitale pe urmele mele, când eram în colibă?

— Eram siguri că te vom prinde și te vom feri de pericol. Mai târziu, ne-am îndepărtat de urmele dumitale - spre binele dumitale.

Am rămas pe gânduri. Părea posibil. Apoi mi-am amintit de altceva:

— Dar am văzut, zisei eu, în locul îngrădit...

— Aceea era puma.

— Ascultă, Prendick, zise Montgomery. Ești un nătărău. Ieși din apă, ia aceste revolvere și să stăm de vorbă. Nu-ți vom putea face mai mult decât ți-am putea face acum.

Trebuie să mărturisesc că atunci, și de fapt întotdeauna, nu aveam încredere și mă temeam de Moreau. Dar Montgomery era un om cu care simțeam că pot să mă înțeleg.

— Urcați pe faleză, zisei eu, după puțină gândire, adăugând: ținând mâinile în sus.

— Asta nu se poate, zise Montgomery, făcând semn cu capul peste umăr. E ceva nedemn.

— Mergeți până la copaci, în cazul acesta, zisei eu, cum doriți.

— Ce idioată ceremonie, zise Montgomery.

Amândoi se întoarseră cu fața spre cei șase sau șapte monștri grotești, care stăteau acolo în soare, umbre solide, mișcătoare și totuși neverosimil de ireale. Montgomery plesni din bici spre ei, și imediat se întoarseră cu toții și fugiră, înghesuindu-se printre copaci. Când Montgomery și Moreau ajunseră la o depărtare pe care am socotit-o suficientă, m-am îndreptat spre țărm, am ridicat de jos și am examinat revolverele. Ca să mă conving că nu era vreo înșelătorie, am descărcat unul asupra unei bucăți de lavă și am avut satisfacția să văd piatra pulverizată și țărmul împroșcat cu plumb.

Totuși, am mai rămas o clipă în cumpănă.

— Am să-mi iau riscul, zisei eu în cele din urmă, și, cu un revolver în fiecare mână, am urcat țărmul până la ei.

— Așa este mai bine, zise Moreau, fără afectare. În orice caz, m-ai făcut să-mi pierd cea mai bună parte a zilei cu imaginația dumitale blestemată.

Și, cu un aer disprețuitor, care m-a făcut să mă rușinez, el și Montgomery se întoarseră și porniră în tăcere înaintea mea.

Oamenii-Animale, încă uimiți, stăteau retrași printre copaci. Am trecut pe lângă ei cât am putut de senin. Unul încercă să mă urmeze, dar se retrase din nou, când Montgomery plesni din bici. Restul rămaseră liniștiți - privindu-ne. Poate că au fost cândva animale. Dar niciodată n-am mai văzut un animal să încerce să gândească.

XIV. DOCTORUL MOREAU EXPLICĂ

— Și acum, Prendick, am să-fi explic, zise doctorul Moreau, după ce îmi astâmpărasem foamea și setea. Trebuie să-ți mărturisesc că ești cel mai dictatorial oaspete pe care l-am avut vreodată. Te anunț că acesta

este ultimul lucru pe care-l mai fac pentru ca să-ți fiu pe plac. Data viitoare când vei mai amenința să te sinucizi, nu voi mai face nimic - chiar cu riscul anumitor neplăceri personale.

Se așeză pe șezlong, cu o țigară de foi pe jumătate consumată între degetele sale albe și îndemânatice. Lumina lămpii care atârna din tavan cădea pe părul lui alb; privi prin mica fereastră afară, la stele. Eu ședeam cât mai departe de el, având între noi masa și revolverele la îndemână. Montgomery nu era de față. Nu mi-ar fi convenit să fiu cu amândoi într-o cameră atât de mică.

— Admiți că ființa omenească vivisectată, după cum ai numit-o dumneata, nu este la urma urmei decât puma? zise Moreau.

El mă dusese să vizitez oroarea aceea, în încăperea din interiorul curții, ca să mă asigur că nu este o ființă omenească.

— Este puma, zisei eu, vie încă, dar atât de tăiată și mutilată, încât mă rog să nu mai văd niciodată carne vie. Din toate grozăviile...

— N-are importanță asta, zise Moreau. Cel puțin, scutește-mă de aceste manifestări copilărești. La început, Montgomery era exact la fel. Admiți că este puma. Acum stai liniștit, cât timp am să-mi desfășor conferința de fiziologie.

Și, imediat, începând cu tonul unui om extrem de plictisit, dar în scurt timp încălzindu-se puțin, îmi explică lucrările sale. Vorbea foarte simplu și convingător. Din când în când simțeam în glasul său o urmă de sarcasm. În curând m-am simțit cuprins de rușine față de pozițiile noastre reciproce.

Creaturile pe care le văzusem nu erau oameni, nu fuseseră niciodată oameni. Erau animale - animale umanizate - un triumf al vivisecției.

— Uiți ceea ce poate să facă cu ființele vii un vivisecționist îndemânatic, zise Moreau. În ceea ce mă privește, eu nu înțeleg de ce lucrurile pe care le-am făcut aici n-au fost făcute mai înainte. Desigur, s-au făcut slabe eforturi - amputații, tăieri de limbă, excizii. Știi desigur că strabismul poate fi provocat sau vindecat prin chirurgie? Apoi, în cazul exciziilor, se obțin tot felul de schimbări secundare, tulburări pigmentare, modificări ale pasiunilor, alterări în secreția țesutului adipos. Nu mă îndoiesc că ai auzit despre toate acestea!

— Desigur, zisei eu. Dar aceste creaturi respingătoare ale dumitale...

— Totul la timpul său, zise el, făcându-mi un semn cu mâna; abia am început. Acestea sunt cazuri obișnuite de modificări. Chirurgia poate face lucruri mai bune decât acestea. Se poate construi, la fel cum se poate distruge sau modifica. Ai auzit, poate, despre o operație chirurgicală obișnuită la care se recurge în cazul când nasul a fost distrus. Se taie o porțiune de piele de pe frunte, se răsfrânge în jos, pe nas, și se prinde în această nouă poziție. Aceasta este un fel de grefare într-o nouă poziție a unei părți dintr-un animal pe el însuși. Grefarea unei părți recent obținute de la un alt animal este de asemenea posibilă - cazul dinților, de exemplu. Grefarea pielii și a oaselor este făcută pentru a ușura vindecarea. Chirurgul pune în mijlocul rănii bucăți de piele tăiate de la un alt animal, sau fragmente de os de la o victimă recent ucisă. Pintenul de cocoș al lui Hunter - poate că ai auzit de asta - era grefat pe gâtul unui taur. Și mai trebuie amintiți și șobolanii-rinoceri ai zuavilor algerieni - monștri creați de mâna omenească prin transferarea pe bot a unei bucăți din coada unui șobolan obișnuit, lăsată să se prindă în această poziție.

— Monștri creați de mâna omenească, zisei eu. Atunci, vrei să spui că...

— Da. Aceste creaturi pe care le-ai văzut sunt animale tăiate și modelate în noi forme. Acestui studiu - al plasticității formelor vii - mi-am închinat întreaga mea viață. Am studiat ani întregi, căpătând tot mai multe cunoștințe. Văd că te uiți îngrozit, și totuși nu-ți spun nimic nou. Totul se află de ani de zile la suprafața anatomiei aplicate, dar nimeni n-a avut curajul să se atingă de aceasta. Eu pot schimba nu numai forma exterioară a unui animal. Fiziologia, ritmul chimic al creaturii pot fi de asemenea făcute să sufere o modificare de durată, din care vaccinarea și alte metode de inoculare cu substanțe vii sau moarte sunt exemple care, fără îndoială, îți sunt familiare. O operație similară este transfuzia de sânge, cu care de fapt am și început. Toate acestea sunt cazuri cunoscute. Mai puțin obișnuite, și probabil pe o scară mult mai mare, erau operațiile acelor practicieni din evul mediu care făureau pitici, și schilozi, și monștri de bâlci; din a căror artă mai

rămân încă unele vestigii în manipularea preliminară a tinerilor saltimbanci şi contorsionişti. Victor Hugo dă o relatare despre ei în *„L'homme qui rit"*[1]... Dar poate că acum îţi este mai limpede ceea ce vreau să spun. Începi să înţelegi că este posibil să transplantezi un ţesut dintr-o parte a unui animal într-alta, sau de la un animal la altul, să-i schimbi reacţiile chimice şi metodele de creştere, să-i modifici articulaţiile membrelor, şi să-l schimbi, de fapt, în structura sa cea mai intimă?

Şi totuşi, această ramură extraordinară a ştiinţei n-a fost niciodată studiată ca un scop în sine, şi sistematic, de cercetătorii moderni, până când am abordat-o eu! Câteva lucruri de acest gen au fost indicate în unele încercări chirurgicale extreme; cele mai multe exemple de acest fel care îţi vor veni în minte au fost demonstrate, ca să spunem aşa, prin accident - de către tirani, criminali, de către crescători de cai şi de câini, de către tot felul de oameni neexperimentaţi şi neîndemânatici, care lucrau pentru scopurile lor imediate. Eu am fost primul om care am abordat această problemă, înarmat cu chirurgia antiseptică şi cu cunoştinţe într-adevăr ştiinţifice asupra legilor creşterii.

Totuşi, s-ar putea crede că aceasta a mai fost practicată. În secret şi mai înainte. Creaturi cum ar fi fraţii siamezi... Şi în beciurile Inchiziţiei. Fără îndoială că ţelul lor principal era tortura, ca să zic aşa, artistică, dar cel puţin unii dintre inchizitori probabil că aveau şi o urmă de curiozitate ştiinţifică.

— Dar, zisei eu, aceste fiinţe - aceste animale *vorbesc*!

Mi-a spus că într-adevăr era aşa şi continuă să-mi arate că posibilităţile vivisecţiei nu se opresc doar la o metamorfoză fizică. Un porc poate fi educat. Structura mintală este şi mai puţin determinată decât cea corporală. În ştiinţa hipnotismului, care se dezvoltă tot mai mult, găsim promisiunea unei posibilităţi de a înlocui vechi instincte înnăscute prin sugestii noi, grefate pe, sau înlocuind, ideile fixe moştenite. De fapt, mare parte din ceea ce noi numim educaţie morală este tot o astfel de modificare artificială şi o prelucrare a instinctului;

[1] „Omul care râde" - cunoscut roman al scriitorului francez. (n. t.)

combativitatea este educată într-un curajos sacrificiu de sine, iar sexualitatea transformată în emoție religioasă. Și marea diferență dintre om și maimuță stă în laringe, zise el, în incapacitatea de a forma în mod delicat diferite sunete-simboluri prin care gândirea poate fi susținută. În această problemă eram de altă părere, dar cu o oarecare lipsă de politeță el refuză să ia în seamă obiecția mea. Repetă că era așa cum spunea el, și își continuă relatarea lucrărilor.

L-am întrebat de ce își alesese ca model tocmai forma omenească. Mi s-a părut atunci, și mi se pare încă și acum că era o stranie perversitate în această alegere.

Mi-a mărturisit că alesese această formă din întâmplare.

— Aș fi putut tot atât de bine să transform oi în lame, și lame în oi. Cred că există ceva în forma omenească care face apel la simțul artistic mai mult decât orice altă formă de animal. Dar nu m-am rezumat la a crea numai oameni. O dată sau de două ori...

Rămase tăcut aproape un minut.

— Anii ăștia! Cum s-au scurs! Și iată că mi-am mai pierdut o zi pentru ca să-ți salvez viața, și-mi pierd acum o oră ca să-ți dau explicații!

— Dar, zisei eu, totuși nu înțeleg. Unde este justificarea dumitale pentru dreptul de a răspândi în jur atâta suferință? Singurul lucru care cred că ar putea să scuze vivisecția este vreo aplicație...

— Exact, zise el. Dar vezi că eu sunt altfel construit. Ne situăm pe poziții diferite. Dumneata ești materialist.

— Tocmai că nu sunt materialist, începui eu să-i răspund.

— Din punctul meu de vedere - din punctul meu de vedere. Căci tocmai chestiunea aceasta a suferinței este ceea ce ne desparte. Atâta timp cât suferința pe care o vezi sau o auzi te îmbolnăvește, atât timp cât ești influențat de propria ta suferință, atât timp cât suferința stă la baza principiilor despre păcat, nu ești, ți-o spun eu, decât un animal, gândind doar ceva mai puțin obscur despre ceea ce simte un animal. Această suferință...

Am ridicat nerăbdător din umeri, auzind asemenea sofisme.

— Oh! dar asta este un lucru atât de mărunt. O minte cu adevărat deschisă față de tot ceea ce trebuie să ne învețe știința își dă seama că este un lucru cu totul neînsemnat. Poate că, în afară de această mică planetă, acest fir de praf cosmic, invizibil de la cea mai apropiată stea - poate că, zic, nicăieri în altă parte nu mai există acest lucru numit durere. Dar legile spre care ne căutăm drumul... Ei bine, chiar pe acest pământ, chiar printre ființele vii, ce înseamnă oare durerea?

În timp ce vorbea scoase un mic briceag din buzunar, deschise lama cea mică și își trase scaunul în așa fel încât să-i pot vedea coapsa. Apoi, alegând cu atenție locul, își înfipse lama în picior, și apoi o scoase.

— Fără îndoială că ai mai văzut asta. Nu doare mai mult decât o înțepătură de ac. Dar ce dovedește? Capacitatea de durere nu este necesară în mușchi, și nici nu este plasată acolo; este necesară doar puțin în piele, și doar ici și colo pe coapsă există câte un loc capabil de a simți durerea. Durerea este doar sfătuitorul nostru medical intern, care ne previne și ne stimulează. Nu toată carnea vie este dureroasă, nici toți nervii, nici chiar toți nervii senzoriali. Nu există nici o urmă de durere, de adevărată durere, în senzațiile nervului optic. Dacă rănești nervul optic, vezi doar fulgerări de lumină, la fel cum boala nervului auditiv înseamnă doar un zumzet în urechi. Plantele nu simt durerea; iar animalele inferioare - s-ar putea ca animale ca steaua de mare sau racul să nu simtă durerea. Și apoi, oamenii, cu cât devin mai inteligenți, cu atât vor căuta în mod mai inteligent propria lor bunăstare, și cu atât mai puțin vor avea nevoie de busola care să-i țină departe de primejdie. N-am auzit niciodată ca un lucru inutil să nu fie smuls din existentă, mai curând sau mai târziu, de către evoluție. Auzi? Iar durerea va deveni inutilă.

Și, apoi, eu sunt un om credincios, Prendick, după cum trebuie să fie orice om normal. S-ar putea să mă înșel, dar eu am văzut mai mult decât dumneata din metodele Creatorului acestei lumi - căci eu i-am cercetat în felul *meu* legile, toată viața, în timp ce dumneata, îmi închipui, colecționai fluturi. Și, îți spun, plăcerea si durerea n-au nimic de-a face cu raiul sau iadul. Plăcerea și durerea - bah! Ce este extazul

teologului dumitale altceva decât o hurie[1] a lui Mahomed în întuneric? Acest mare caz pe care bărbaţii şi femeile îl fac cu privire la plăcere şi durere, Prendick, este semnul animalului din ei, semnul animalului din care se trag. Durere! Durere şi plăcere - ele există pentru noi, numai atât timp cât ne zvârcolim prin ţărână...

Vezi, eu mi-am continuat cercetările pe calea pe care m-au dus chiar ele. Acesta este singurul fel în care cred că se pot face cercetările. Puneam o întrebare, găseam vreo metodă ca să capăt un răspuns, şi obţineam - o nouă întrebare. Este posibil cutare sau cutare lucru? Nu-ţi poţi imagina ce înseamnă asta pentru un cercetător, ce pasiune intelectuală îl cuprinde. Nu-ţi poţi imagina strania şi sublima încântare a acestor dorinţi intelectuale. Fiinţa pe care o ai în faţă nu mai este un animal, sau o creatură asemănătoare, ci o problemă. Durerea prin simpatie - tot ce ştiu despre ea este o amintire a unui lucru din a cărui cauză sufeream acum mulţi ani. Doream - era singurul lucru pe care îl doream - să găsesc limita extremă a plasticităţii unei forme vii.

— Dar, zisei eu, acest lucru este ceva îngrozitor...

— Până astăzi nu mi-a păsat niciodată de etica materiei. Studiul Naturii îl face pe om până la urmă tot atât de nemilos ca şi Natura. Am mers mai departe, neluând în seamă nimic altceva decât problema pe care o urmăream, iar materialul s-a... adunat în colibele de acolo... Sunt aproape unsprezece ani de când am venit aici, eu cu Montgomery, şi şase canaci[2]. Îmi amintesc, de parcă ar fi fost ieri, de liniştea înverzită a insulei şi de oceanul pustiu din jurul nostru. Locul acesta părea că mă aşteaptă.

Am descărcat proviziile şi am construit această casă. Canacii şi-au făcut câteva colibe lângă râpă. Am început să lucrez chiar asupra animalelor aduse de mine. La început, s-au întâmplat câteva lucruri neplăcute. Am început cu o oaie, şi printr-o alunecare greşită a scalpelului, am ucis-o după o zi şi jumătate; am luat o altă oaie, am

---

[1] *hurie* - fecioară promisă de religia musulmană credincioşilor, în paradis. (n. t.)

[2] canaci - locuitori din mările sudului, în special cei folosiţi odinioară în Queensland pe plantaţiile de zahăr. (În limba hawaiană, *kanaka* înseamnă om.) (n. t.)

făcut din ea un lucru de spaimă și durere, și am lăsat-o bandajată, așteptând să se vindece. Când am terminat-o mi s-a părut perfect umană, dar când m-am dus din nou lângă ea, am fost nemulțumit; își amintea de mine și se îngrozea neînchipuit de mult, și nu avea mai multă inteligență decât o oaie. Cu cât priveam mai mult la acest monstru, cu atât îmi părea mai diform, până când i-am pus capăt suferințelor. Aceste animale fără curaj, aceste ființe fricoase, mânate de durere, fără o fărâmă de energie combativă pentru a înfrunta suferința - nu sunt bune pentru a face din ele oameni.

Apoi am luat o gorilă și din ea, lucrând cu o grijă infinită, și învingând greutăți nenumărate, am făcut primul meu om. L-am modelat o săptămână întreagă, zi și noapte. Cel mai mult trebuia să lucrez asupra creierului; trebuia să-i adaug mult, și să-l modific mult. După ce l-am terminat, l-am considerat drept un frumos specimen al tipului negroid, iar el zăcea, bandajat, legat, și nemișcat în fața mea. Am plecat de lângă el numai atunci când am fost sigur că va trăi și întorcându-mă în cameră l-am găsit pe Montgomery în aceeași stare ca și dumneata. Auzise parte din strigăte, pe măsură ce animalul devenea om, strigăte asemănătoare celor care te-au tulburat și pe dumneata atât de mult. La început, nu îi împărtășisem totul. Canacii, de asemenea, au resimțit același lucru. Simpla mea vedere îi făcea să se înspăimânte. Am reușit să-l recâștig pe Montgomery - într-un fel, dar eu și cu el am avut mult de furcă ca să-i împiedicăm pe canaci să dezerteze. Până la urmă câțiva au reușit să fugă și astfel ne-am pierdut yachtul. Mi-am petrecut multe zile educând bruta aceea - în total m-am ocupat de el trei sau patru luni. L-am învățat rudimentele limbii engleze, i-am dat câteva idei despre numere, l-am făcut chiar să citească alfabetul. Dar în această privință, s-a dovedit a fi greoi la minte - deși am întâlnit unii idioți și mai greoi. Din punct de vedere mintal, el a început de la zero; nu avea în minte nici o amintire de ceea ce fusese înainte. Când rănile i-au fost complet vindecate, și nu a mai fost îndurerat și înțepenit, și a fost în stare să vorbească puțin, l-am prezentat canacilor ca pe un interesant pasager clandestin.

La început au fost teribil de înfricoşaţi de el - lucru care m-a cam ofensat, căci eram mândru de creaţia mea, dar felul lui de a fi era atât de blând, şi era atât de neajutorat, încât după o vreme ei l-au acceptat şi au luat asupra lor grijile educaţiei lui. Învăţa repede, era foarte imitativ şi adaptabil, şi îşi construi o colibă ceva mai bună, am impresia, decât bordeiele lor. Unul dintre canaci, un fel de misionar, l-a învăţat să citească, sau cel puţin să silabisească literele, şi i-a dat câteva idei rudimentare despre moralitate, dar se pare că apucăturile animalului nu erau câtuşi de puţin dintre cele mai de dorit.

M-am odihnit, după muncă, timp de câteva zile şi aveam de gând să scriu o dare de seamă asupra întregii operaţii, pentru a trezi interesul fiziologilor englezi. Atunci, însă, am dat peste creatura aceea ghemuită într-un pom, maimuţărindu-se la doi dintre canacii care o necăjiseră. Am ameninţat-o, i-am spus cât de inuman era felul în care proceda, i-am trezit simţul ruşinii, şi m-am întors aici hotărât să fac ceva mai bun, înainte de a-mi trimite rezultatul lucrărilor în Anglia. Am făcut lucruri mai bune; dar, în orice caz, fiinţele acestea dau înapoi, animalul din ei revine cu îndărătnicie, din zi în zi tot mai mult... Am de gând să fac lucruri şi mai bune. Sunt hotărât. Puma asta...

Şi, iată, aceasta este povestea. Toţi canacii sunt acum morţi. Unul a căzut peste bordul şalupei, altul a murit dintr-o rană la călcâi, pe care a otrăvit-o în vreun fel cu un suc de plante. Trei au fugit cu yachtul şi bănuiesc, şi sper, că s-au înecat. Ultimul... a fost ucis. Ei bine - l-am înlocuit. Montgomery s-a comportat ca şi dumneata la început, şi apoi...

— Ce s-a întâmplat cu celălalt? zisei eu tăios - celălalt canac care a fost ucis?

— Adevărul este că, după ce am făcut un număr de fiinţe omeneşti, am făcut un lucru...

El ezită.

— Ei? făcui eu.

— A fost ucis.

— Nu înţeleg, zisei eu; vrei să spui că...

— L-a ucis pe canac - da. A ucis mai multe ființe pe care le-a prins. L-am urmărit vreo două zile. Scăpase printr-un accident - nu avusesem niciodată de gând să-i dau drumul. Nu era terminat. Era doar o experiență. Era o ființă fără membre, cu un aspect oribil, care se zvârcolea pe pământ ca un șarpe. Avea o forță imensă și era furios de durere, mergea rostogolindu-se ca un purcel de mare când înoată. A stat ascuns în pădure câteva zile, distrugând tot ce îi ieșea în cale, până când l-am pus pe fugă, și atunci s-a târât în partea de nord a insulei, iar noi ne-am împărțit pentru a-l încolți. Montgomery a insistat să vină cu mine. Canacul avea o carabină și când i-am găsit trupul, una din țevi era îndoită în formă de S și aproape străpunsă de mușcături... Montgomery a împușcat monstrul... După aceea, m-am rezumat la idealul omenesc - cu câteva mici excepții.

Tăcu. Am rămas tăcut, privindu-l.

— Astfel, douăzeci de ani în total - socotind și cei nouă ani din Anglia - am continuat să lucrez, și încă mai este ceva în toate acestea care mă depășește, mă face să fiu nemulțumit, mă împinge către noi eforturi. Uneori mă întrec pe mine însumi, alteori sunt sub nivelul meu, dar niciodată nu reușesc să obțin rezultatele la care năzuiesc. Forma omenească pot s-o obțin, acum, cu oarecare ușurință, după cum vreau, mlădioasă și grațioasă, sau greoaie și puternică; dar adesea am de furcă, cu mâinile și ghearele - lucruri dureroase pe care nu îndrăznesc să le modelez în voie. Dar cel mai mult am de furcă cu grefarea și transformarea subtilă pe care trebuie s-o fac creierului. Adesea inteligența este neînchipuit de scăzută, cu inexplicabile spații albe, cu goluri neașteptate. Și cel mai puțin satisfăcător dintre toate este ceva ce nu pot atinge, pe undeva - nu știu precis unde - în lăcașul emoțiilor. Pofte, instincte, dorințe care dăunează umanității, un straniu rezervor ascuns, care izbucnește de-odată și inundă întreaga făptură a creaturii cu mânie, cu ură, sau cu teamă. Aceste creaturi ale mele ți-au părut stranii și primejdioase de îndată ce ai început să le observi, dar mie, imediat după ce le-am făcut, îmi par a fi indiscutabil niște ființe umane. Abia după aceea, în timp ce le observ, convingerea se șterge. Mai întâi o trăsătură animalică, apoi alta, se furișează la

suprafaţă şi-mi apare limpede... Dar am să învinge şi asta. De fiecare dată când cufund o creatură vie în baia arzătoare de durere, îmi spun: „De data aceasta voi arde tot animalul din ea, de data aceasta voi face o creatură raţională. La urma urmei, ce înseamnă zece ani? Omul s-a format în timp de sute de mii de ani".

Rămase pe gânduri, întunecat.

— Dar mă apropii de ţintă. Această puma de acum...

Şi după o pauză:

— Ei dau înapoi. De îndată ce îi las din mână, animalul din ei începe să revină cu încetul, începe din nou să-şi arate prezenţa.

O altă lungă tăcere.

— Apoi, fiinţele pe care le faci, le trimiţi în vizuinile acelea? întrebai eu.

— Se duc singure. Când încep să simt animalul din ei, le dau drumul şi ei se duc într-acolo. Cu toţii se tem de casa aceasta, şi de mine. Acolo, este un fel de imitaţie de societate omenească. Montgomery ştie mai bine toate acestea, căci el se amestecă în treburile lor. El a învăţat pe câţiva să ne servească. Deşi îi este ruşine de asta, cred însă că oarecum îi simpatizează pe câţiva dintre ei. E treaba lui, nu-i a mea. Ei îmi provoacă doar silă, ca un lucru care mi-a eşuat. Nu mă mai interesează de loc. Cred că urmează regulile care le-au fost predate de misionarul canac, şi au un fel de parodie de viaţă raţională - sărmanele animale! Există ceva numit de ei Legea. Cântă nişte imnuri despre „totul este al Tău". Îşi construiesc singuri vizuinile, culeg fructe şi smulg ierburi - şi chiar se împerechează. Dar eu pot să-mi dau seama, pot să pătrund chiar în sufletele lor şi să văd că nu sunt decât suflete de animale, animale care pier - şi poftele de a trăi şi de a se satisface... Şi totuşi, sunt ciudaţi. Complecşi, ca tot ceea ce este viu. Este în ei un fel de năzuinţă spre mai sus, în parte vanitate, în parte emoţie sexuală inutilă, în parte curiozitate inutilă. Doar o maimuţăreală... Am oarecari speranţe cu această puma; am lucrat intens la capul şi creierul ei... Şi acum, zise el, ridicându-se în picioare, după o lungă tăcere, în timpul căreia fiecare din noi ne-am urmărit propriile noastre gânduri - ce părere ai? Tot mai ţi-e teamă de mine?

M-am uitat la el, și n-am văzut decât un om palid, cu părul alb, cu ochii liniștiți. În afară de seninătatea, de frumusețea care rezulta din liniștea sa, și de constituția sa impunătoare, ar fi putut trece neobservat printre alți o sută de bătrâni gentlemeni cumsecade. Atunci, m-a trecut un fior. În chip de răspuns la cea de a doua întrebare a sa, i-am întins câte un revolver în fiecare mână.

— Păstrează-le, zise el, și își ascunse cu mâna un căscat.

Ridicându-se în picioare, mă privi țintă o clipă, și zâmbi:

— Ai avut două zile pline de peripeții, zise el. Te-aș sfătui să dormi puțin. Sunt bucuros că acum totul e limpede. Noapte bună.

Rămase o clipă pe gânduri, apoi ieși prin ușa interioară. Am răsucit imediat cheia în broasca ușii ce dădea în afară.

M-am așezat din nou și am rămas un timp într-un fel de apatie, atât de obosit din punct de vedere emoțional, intelectual și fizic, încât nu puteam să-mi duc gândul mai departe din punctul în care mă lăsase. Fereastra neagră privea spre mine ca un ochi. În cele din urmă, cu un efort, am stins lampa și m-am urcat în hamac. Am adormit foarte repede.

XV. CU PRIVIRE LA OAMENII-ANIMALE

M-am deșteptat devreme. Chiar din clipa deșteptării explicația lui Moreau mi-a revenit în minte, limpede și lămurită. Am coborât din hamac și m-am dus să văd dacă ușa era încuiată. Apoi am încercat bara de la fereastră, și am văzut că era fixată solid. Faptul că aceste creaturi cu aspect omenesc erau în realitate doar monștri animalici, doar imitații grotești de oameni, mă umplea de o vagă neliniște în privința posibilităților lor, neliniște care era mult mai rea decât orice frică

precisă. A răsunat o bătaie în uşă, şi am auzit glasul cu accente onctuoase al lui M'ling. Am vârât în buzunar unul din revolvere (ţinând mâna pe el), şi i-am deschis.

— Bună dimineaţa, domnu', zise el, aducând pe lângă obişnuitul dejun de legume şi un iepure fript fără pricepere.

Montgomery îl urma. Ochiul său cercetător observă poziţia braţului meu şi zâmbi pieziş.

Puma era lăsată să se odihnească în ziua aceea, ca să se vindece; dar Moreau, care era solitar din fire, nu veni la noi. Am stat de vorbă cu Montgomery, pentru a-mi limpezi ideile despre felul cum trăiesc Oamenii-Animale. Eram nerăbdător să aflu, în special, cum erau reţinuţi aceşti monştri inumani ca să nu se repeadă la Moreau şi Montgomery sau să nu se sfâşie unii pe alţii.

Mi-a explicat că siguranţa relativă a lui Moreau şi a lui însuşi se datora dezvoltării mintale limitate a acestor monştri. Cu toată inteligenţa lor crescută şi tendinţa instinctelor lor animalice de a se redeştepta, ei au anumite idei fixe implantate de Moreau în minţile lor, care le mărgineşte în mod absolut imaginaţia. Erau de fapt hipnotizaţi, li se spusese că anumite lucruri erau imposibile şi că anumite lucruri nu trebuie făcute, şi aceste oprelişti erau împletite în ţesătura minţilor lor mai presus de orice posibilităţi de nesupunere sau discuţie. Cu toate acestea, unele lucruri, în care vechiul instinct venea în contradicţie cu ceea ce îi convenea lui Moreau, erau într-un echilibru mai puţin stabil. O serie de propoziţiuni, denumite „Legea" - le auzisem recitate - se luptau în minţile lor cu poftele adânc înrădăcinate, mereu rebele, ale naturii lor animalice. Am aflat că ei repetau mereu această Lege şi o încălcau mereu. Dar Montgomery şi Moreau aveau mare grijă să-i ţină departe de gustul sângelui. Se temeau de sugestiile inevitabile ale acestui gust.

Montgomery îmi spuse că Legea, mai ales printre Oamenii-Animale felini, devenea foarte şubredă o dată cu căderea nopţii; că animalul din ei era atunci mai puternic; un spirit de aventură se năştea în ei, după apusul soarelui; îndrăzneau atunci lucruri la care nici nu visau în timpul zilei. Acestui fapt îi datoram urmărirea mea de către

Omul-Leopard, în seara sosirii mele. Dar, în timpul primelor zile ale şederii mele, ei nu încălcau Legea decât pe furiş, şi numai după apusul soarelui; în timpul zilei domnea în general o atmosferă de respect faţă de numeroasele ei oprelişti.

Şi, acum, poate că ar trebui să dau câteva date generale despre insulă şi despre Oamenii-Animale. Insula, care avea un contur neregulat, şi se ridica doar puţin deasupra întinderii mării, avea o suprafaţă totală, cred, de şapte sau opt mile pătrate[1]. Era de origină vulcanică, mărginită acum de trei părţi de recife de corali. Câteva fumarole[2] în partea de nord, şi un izvor cald, erau singurele rămăşiţe ale forţelor care îi dăduseră cândva naştere. Din când în când se făcea simţit câte un uşor cutremur de pământ şi uneori înălţarea spiralelor de fum devenea tumultuoasă, sub izbucnirile de vapori. Dar asta era totul. Populaţia insulei, mă informă Montgomery, număra acum ceva mai mult de şaizeci din aceste creaturi stranii ale artei lui Moreau, fără să mai socotim monştrii mai mici care trăiau prin tufişuri şi care nu aveau formă omenească. În total, el crease aproape o sută douăzeci, dar mulţi muriseră; iar alţii, ca animalul fără picioare, târâtorul despre care îmi vorbise, suferiseră un sfârşit violent. Răspunzând întrebării mele, Montgomery zise că ei năşteau într-adevăr copii, dar că aceştia în general mureau. Nu exista nici o urmă de moştenire a caracterelor omeneşti căpătate. Dacă supravieţuiau, Moreau îi lua şi le dădea o formă omenească. Femelele erau mai puţin numeroase decât masculii, şi supuse multor persecuţii făcute pe furiş, în ciuda monogamiei pe care o ordona Legea.

Mi-ar fi imposibil să-i descriu amănunţit pe aceşti Oameni-Animale - ochii mei nu sunt obişnuiţi cu amănuntele - şi din nefericire nu ştiu să desenez. Poate că lucrul cel mai izbitor din aspectul lor general era disproporţia dintre picioarele acestor creaturi şi lungimea trupului lor; şi totuşi - atât de relativă este părerea noastră despre graţie - ochiul mi s-a obişnuit cu formele lor, şi în cele din urmă am început chiar să fiu

[1] Această descriere corespunde întru totul cu insula lui Noble. - C.E.P.

[2] Fumarole - gaze emanate de vulcani prin cratere şi prin crăpături; locul pe unde emană aceste gaze. (n. t.)

de aceeași părere eu ei, și anume că picioarele mele lungi erau disproporționate. O altă caracteristică era capul, ținut înainte, și curbarea grosolană și neomenească a coloanei vertebrale. Chiar și Omului-Maimuță îi lipsea acea curbare sinuoasă, spre înăuntru, a spatelui, care face forma omenească atât de grațioasă. Cei mai mulți aveau umerii teșiți în mod grosolan, iar antebrațele lor scurte atârnau, slabe, în lături. Câțiva dintre ei erau vizibil păroși - cel puțin atât timp cât am stat eu pe insulă.

O altă diformitate foarte evidentă era în fețele lor, care, aproape toate, aveau maxilarele ieșite în afară, diforme spre urechi, cu nasuri mari și proeminente, cu părul foarte des sau foarte țepos, și adesea cu ochii colorați sau așezați în mod straniu. Nici unul nu știa să râdă, deși Omul-Maimuță avea un fel de rânjet cârâit. În afară de aceste caractere generale, capetele lor aveau prea puțin comun unele cu altele: fiecare păstra calitatea speciei sale particulare; amprenta omenească denatura, dar nu ascundea specificul leopardului, boului, scroafei, sau altui animal din care fusese modelată creatura. Vocile, de asemenea, variau extrem de mult. Mâinile erau întotdeauna diforme; și, deși unele mă uimeau prin neașteptata lor asemănare cu cele omenești, aproape toate aveau câteva degete lipsă, erau grosolan făcute spre unghii, și erau lipsite de orice sensibilitate tactilă.

Cei mai puternici Oameni-Animale erau Omul-Leopard și o creatură făcută din Hienă și Porc. Mai mari decât aceștia erau cei trei Oameni-Tauri care trăseseră șalupa. Apoi veneau Omul-cu-Părul-Argintiu, care era și cel care rostea Legea, apoi M'ling, și o creatură asemănătoare cu un satir, făcută din Maimuță și Capră. Erau și trei Oameni-Porci și o Femeie-Porc, o Iapă-Rinocer și alte câteva femele ale căror origini nu le puteam preciza. Mai erau câțiva Oameni-Lupi, un Urs-Taur, și un Om-Câine-Saint-Bernard. Pe Omul-Maimuță l-am descris înainte și mai era o femeie bătrână, deosebit de oribilă (și urât mirositoare), făcută din Vulpoaică și Ursoaică, pe care am urât-o încă de la început. Se spunea că este o adeptă înfocată a Legii. Creaturi mai mici erau puii lor pestriți și mica ființă cu aspect de leneș. Dar destul cu această listă!

La început am simțit o groază care mă înfiora față de aceste brute, simțeam, foarte puternic, că erau încă brute, dar pe nesimțite am început să mă obișnuiesc și, de altfel, am fost influențat de atitudinea lui Montgomery față de ei. Era de atâta vreme cu ei, încât ajunsese să-i privească ca pe niște ființe omenești aproape normale - zilele sale din Londra îi păreau acum un trecut glorios și neverosimil. Se ducea la Arica numai o dată pe an, ca să trateze cu agentul lui Moreau, un negustor de animale din partea locului. În acest orășel maritim, locuit de metiși spanioli, cu greu putea el vedea cel mai frumos tip de oameni. Oamenii de pe vapor, îmi spuse el, îi păreau la început tot atât de ciudați pe cât îmi păreau mie Oamenii-Animale - cu picioare anormal de lungi, cu fața turtită, cu fruntea proeminentă, bănuitori, primejdioși și nesimțitori. Adevărul este că el nu iubea oamenii. Inima lui se încălzea față de mine, credea el, pentru că îmi salvase viața.

Aveam chiar impresia că el avea o tainică bunăvoință față de aceste brute metamorfozate, o simpatie vicioasă față de unele din acțiunile lor, dar pe care, la început, încerca să mi-o ascundă.

M'ling, omul cu fața neagră, servitorul său, primul dintre Oamenii-Animale pe care îl întâlnisem, nu trăia împreună cu ceilalți, în insulă, ci într-un mic coteț din dosul locului îngrădit. Nu era atât de inteligent ca Omul-Maimuță, dar era mult mai docil, și semăna cel mai mult a om dintre toți Oamenii-Animale, iar Montgomery îl învățase să pregătească mâncarea, și de fapt să îndeplinească toate măruntele treburi casnice care i se cereau. Era o izbândă complexă a oribilei îndemânări a lui Moreau, un urs, amestecat cu câine și bou, una din creaturile cele mai îngrijit făcute. Îl trata pe Montgomery cu o stranie tandrețe și duioșie; acesta îi dădea uneori atenție, îl mângâia, îi dădea diverse nume pe jumătate în bătaie de joc, pe jumătate în glumă, făcându-l astfel să țopăie, cu o bucurie extraordinară; alteori îl maltrata, mai ales după ce băuse whisky, lovindu-l cu picioarele, cu mâinile, aruncând în el cu pietre sau cu lemne aprinse. Dar, fie că era tratat bine sau rău, nimic nu-i plăcea mai mult decât să fie cu stăpânul său.

După cum spuneam, mă obișnuisem cu Oamenii-Animale, astfel încât mii de lucruri care mi se păruseră nefirești și respingătoare deveniră curând pentru mine naturale și obișnuite. Eu cred că totul în viață își ia culoarea din nuanța medie care ne înconjoară: Montgomery și Moreau erau prea particulari și individuali ca să-mi păstrez impresiile generale asupra umanității bine definite. Am văzut pe una dintre grosolanele creaturi bovine care vâsliseră la șalupă pășind greoi prin tufișuri, și m-am trezit întrebându-mă, încercând cu greu să-mi amintesc, prin ce se deosebea de vreun țăran, om de-adevărat, întorcându-se obosit spre casă de la munca lui obișnuită; și, când am văzut fața șireată de vulpe a Femeii-Vulpe-Urs, ciudat de omenească în viclenia ei interesată, mi-am închipuit că o mai întâlnisem cândva prin vreo fundătură a unui oraș.

Și, totuși, din când în când animalul din ei îmi apărea fără putință de îndoială sau de tăgadă. Un om urât, un sălbatic cocoșat după toate aparențele, ghemuit în deschizătura uneia dintre colibe, se întindea și căsca, lăsând să se vadă deodată niște incisivi ca niște foarfeci și niște canini ca niște săbii, ascuțiți și lucitori ca niște cuțite. Sau, pe vreo cărare îngustă, privind cu o îndrăzneală trecătoare în ochii vreunei femele mlădioase învestmântată în alb, observam deodată (cu un spasm de repulsie) că avea pupile despicate, sau, privind mai jos, observam unghia curbată cu care își ținea în jurul trupului vestmântul inform. Este un lucru curios, de altfel, pe care nu pot să mi-l explic, felul în care aceste creaturi - vreau să spun femelele - își manifestau, în prima parte a șederii mele acolo, un simț instinctiv al propriei lor înfățișări respingătoare, și dădeau, în consecință, o atenție mai mult decât omenească decenței și aspectului exterior.

XVI. CUM AU GUSTAT SÂNGE OAMENII-ANIMALE

Dar lipsa mea de experienţă ca scriitor mă trădează, şi văd că mă îndepărtez de firul povestirii. După ce am terminat micul dejun, Montgomery m-a luat cu el de-a curmezişul insulei ca să-mi arate fumarolele şi izvorul în ale cărei ape fierbinţi intrasem cu o zi mai înainte. Amândoi aveam câte un bici şi un revolver încărcat. În timp ce treceam printr-o junglă deasă din drumul nostru într-acolo, am auzit ţipând un iepure. Ne-am oprit şi am ascultat, dar, cum n-am mai auzit nimic, ne-am continuat drumul, iar incidentul ni s-a şters din minte. Montgomery mi-a atras atenţia asupra unor mici animale de culoare roz, cu picioarele dinapoi lungi, care ţopăiau prin tufişuri. Îmi spuse că acestea erau create de Moreau din progeniturile Oamenilor-Animale. El crezuse că ar putea servi drept hrană, dar un obicei asemănător cu al iepurilor, de a-şi devora puii, îl făcuse să renunţe la această intenţie. Întâlnisem şi mai înainte câteva dintre aceste creaturi, o dată în noaptea când am fost urmărit de Omul-Leopard, şi apoi în timp ce Moreau mă urmărise, cu o zi mai înainte. Printr-o întâmplare, sărind să se ferească de noi, una din fiinţele acestea căzu în groapa făcută prin dezrădăcinarea unui copac trântit de vânt. Înainte de a se putea descurca de acolo, am reuşit s-o prindem. Scuipa ca o pisică, zgâria şi dădea cu putere din picioarele de dinapoi, şi încerca să şi muşte, dar dinţii îi erau prea slabi ca să facă altceva decât o pişcătură nedureroasă. Mi s-a părut că este o mică creatură frumoasă, şi deoarece Montgomery spunea că nu distruge iarba, pentru a-şi săpa vizuini, şi este foarte curată de fel, cred că ar putea fi, în parcurile gentlemenilor, un înlocuitor convenabil al iepurelui obişnuit.

Am văzut, de asemenea, în drumul nostru, trunchiul unui copac jupuit în fâşii lungi şi crăpat adânc. Montgomery îmi atrase atenţia.

— „Să nu zgârii scoarța copacilor; *aceasta* este Legea", zise el. Multora dintre ei nu le prea pasă de asta!

Cred că după aceea l-am întâlnit pe Satir și pe Omul-Maimuță. Satirul era o rămășiță a amintirilor clasice ale lui Moreau, având pe față o expresie ovină - cu glasul ca un behăit aspru, cu extremitățile inferioare ca ale lui Satan. Când a trecut pe lângă noi, ronțăia coaja unui fruct ca o păstaie. Amândoi îl salutară pe Montgomery.

— Salutăm, ziseră ei, pe Cel-de-al-doilea-cu-bici!

— Este și un al treilea cu bici acum, zise Montgomery. Așa că, aveți grijă!

— El n-a fost făcut? zise Omul-Maimuță. El spunea - el spunea că a fost făcut.

Omul-Satir mă privi cu curiozitate.

— Cel-de-al-treilea-cu-bici, cel care merge plângând prin mare, are o față albă și subțire.

— Are și un bici lung și subțire, zise Montgomery.

— Ieri sângera și plângea, zise Satirul. Dumneata nu sângerezi și nici nu plângi niciodată. Stăpânul nu sângerează și nici nu plânge.

— O sărmane! zise Montgomery. Ai să sângerezi și ai să plângi, chiar acum, dacă nu iei seama.

— El are cinci degete; este un om cu cinci degete ca și mine, zise Omul-Maimuță.

— Haidem, Prendick, zise Montgomery, luându-mă de braț, și ne-am continuat drumul.

Satirul și Omul-Maimuță continuară să ne privească și să-și împărtășească unul altuia impresiile.

— El nu spune nimic, zise Satirul. Oamenii au glas.

— Ieri mi-a cerut ceva de mâncare, zise Omul-Maimuță. El nu știa.

Apoi vorbiră lucruri pe care nu le-am mai deslușit și l-am auzit pe Satir râzând.

În timp ce ne întorceam, am dat peste iepurele mort. Corpul roșu al nenorocitului animal era rupt în bucăți, multe din coaste se vedeau despuiate, iar șira spinării era vizibil roasă.

Văzând aceasta, Montgomery se opri.

— Dumnezeule! zise el, aplecându-se și ridicând câteva vertebre zdrobite ca să le examineze mai de aproape. Dumnezeule! repetă el, ce poate să însemne asta?

— Vreunul din carnivorii voștri și-a adus aminte de vechile obiceiuri, zisei eu, după o pauză. Șira spinării a fost sfărâmată de mușcături.

Rămase privind țintă, alb la față și cu buzele strânse pieziș.

— Asta nu-mi place, zise el încet.

— Am văzut ceva asemănător, zisei eu, în prima zi când am venit aici.

— Ei drăcie! Și ce era?

— Un iepure, cu capul răsucit.

— În ziua când ai venit?

— În ziua când am venit. În tufișuri, în spatele locului îngrădit, când am ieșit seara. Capul era complet smuls.

Scoase un fluierat prelung.

— Ba mai mult, chiar presupun cine este cel care a făcut acest lucru. E numai o bănuială, înțelegi. Înainte de a da peste iepure, am văzut pe unul din monștrii aceștia bând din pârâu.

— Lipăind în timp ce bea?

— Da.

— Să nu lipăi, când bei; aceasta este Legea. Mult le mai pasă lor de Lege, eh - când Moreau nu este lângă ei!

— Era monstrul care m-a urmărit.

— Sigur, zise Montgomery; este chiar ceea ce fac carnivorele. După ce ucid, beau. Este gustul de sânge, înțelegi? Cum era bruta? întrebă el. Ai putea să-l recunoști?

Privi în jurul nostru, stând cu picioarele desfăcute deasupra resturilor iepurelui mort, cu ochii rătăcind printre umbrele și perdelele de verdeață, printre cursele și piedicile pădurii, care ne înconjurau.

— Gustul de sânge, zise el iar.

Își scoase revolverul, examină cartușele din el, și îl puse la loc. Apoi începu să se tragă de buza care îi atârna în jos.

— Cred că aș putea să recunosc bruta. L-am izbit de l-am amețit. Cred că are pe frunte o vânătaie de toată frumusețea.

— Dar atunci va trebui să *dovedim* că el a ucis iepurele, zise Montgomery. Aș fi făcut mai bine să nu-i fi adus aici.

Voiam s-o pornesc la drum, dar el stătea acolo nedumerit, gândindu-se la iepurele mutilat. Așa că m-am îndepărtat atât de mult, încât rămășițele iepurelui nu se mai văzură.

— Haide! zisei eu.

Se trezi de îndată și veni spre mine.

— Vezi, zise el, aproape în șoaptă, ei cu toții au fost siliți să aibă o idee fixă de a nu mânca nimic din ceea ce se mișcă pe pământ. Dacă, printr-un accident, vreo brută a gustat sânge...

Continuă să meargă o bucată de drum în tăcere.

— Mă întreb ce s-o fi întâmplat, își zise el. Apoi, după o pauză, iar: am făcut o prostie deunăzi. Servitorul acesta al meu... I-am arătat cum să jupoaie și să gătească un iepure. E ciudat... L-am văzut cum își lingea mâinile... Nu m-am gândit niciodată.

Și apoi:

— Trebuie să punem capăt acestor blestemății. Trebuie să-i spun lui Moreau.

N-a mai fost în stare să se gândească la nimic altceva în tot drumul spre casă.

Moreau luă lucrurile și mai în serios decât Montgomery, și nu mai este nevoie să spun că începeam și eu să fiu cuprins de evidenta lor consternare.

— Trebuie să le dăm un exemplu, zise Moreau. Nu mă îndoiesc de loc că Omul-Leopard este cel vinovat. Dar cum putem s-o dovedim? Era bine, Montgomery, dacă te-ai fi abținut de la pofta de a mânca carne și n-ai fi adus aceste noutăți aţâţătoare. S-ar putea să avem neplăceri din cauza asta.

— Am fost un dobitoc, zise Montgomery. Dar acum faptul este consumat. Și știi bine, chiar dumneata mi-ai spus că pot să-i aduc.

— Trebuie să ne îngrijim de treaba asta imediat, zise Moreau. Bănuiesc că, dacă se întâmplă ceva, M'ling poate să se descurce?

— Nu sunt prea sigur de M'ling, zise Montgomery. Cred că nu-l cunosc îndeajuns.

După-amiază, Moreau, Montgomery, eu şi M'ling am străbătut insula, către colibele din râpă. Noi trei eram înarmaţi. M'ling ducea cu el toporişca pe care o folosea la despicatul lemnelor pentru foc, şi un colac de sârmă. Moreau avea atârnat de umăr un corn imens de văcar.

— Ai să vezi o adunare a Oamenilor-Animale, zise Montgomery. Este un spectacol frumos.

Moreau n-a scos nici o vorbă tot drumul, dar faţa sa mare, încadrată de alb, era de o hotărâre necruţătoare.

Am străbătut râpa, în fundul căreia fumega pârâul de apă fierbinte, şi am urmat cărarea întortocheată prin desişul de trestii, până când am ajuns la o suprafaţă întinsă, acoperită cu un strat gros dintr-o substanţă ca un praf galben, care cred că era sulf. Pe deasupra unui mal acoperit de mărăcini se zărea, sclipind, marea. Am ajuns într-un fel de amfiteatru natural, puţin adânc, şi aici ne-am oprit toţi patru. Atunci Moreau sună din corn şi rupse liniştea adormită a acestei după-amiezi tropicale. Se pare că avea plămâni puternici. Sunetul vuitor se înălţa din ce în ce printre ecouri, până când ajunse de o intensitate asurzitoare.

— Ah! zise Moreau, lăsând instrumentul curb să-i cadă iar într-o parte.

Imediat se auziră trosnete printre trestiile galbene, şi un zvon de glasuri, din jungla deasă şi verde care mărginea mlaştina prin care alergasem eu cu o zi mai înainte. Apoi, din trei sau patru locuri de pe marginea suprafeţei sulfuroase, apărură formele groteşti ale Oamenilor-Animale, venind în grabă spre noi. Nu mi-am putut stăpâni o groază crescândă, pe măsură ce îi vedeam, unul câte unul, ieşind în fugă dintre copaci sau trestii, şi venind bălăbănindu-se spre noi, prin praful fierbinte. Dar Moreau şi Montgomery erau destul de calmi şi, de nevoie, am rămas şi eu lângă ei. Primul care sosi fu Satirul, ciudat de ireal, cu toate că arunca o umbră şi azvârlea praful cu copitele; după el, din desiş, apăru o matahală monstruoasă, un animal între cal şi rinocer, mestecând un pai; şi apoi apăru Femela-Porc şi două Femei-Lup; apoi vrăjitoarea Urs-Vulpe cu ochii ei roşii pe figura roşie şi ascuţită, şi apoi alţii - toţi grăbindu-se nerăbdători. Pe măsură ce se apropiau, începeau

să se ploconească în faţa lui Moreau şi să cânte, neţinând seama unii de alţii, fragmente din cea de a doua jumătate a litaniei Legii: „*A lui* este mâna care răneşte, *a lui* este mâna care vindecă” şi aşa mai departe.

De îndată ce ajungeau la o distanţă de vreo treizeci de metri de noi se opreau şi, aplecându-se pe genunchi şi coate, începeau să-şi arunce praful albicios pe cap. Închipuiţi-vă scena, dacă puteţi. Noi, trei oameni, îmbrăcaţi în albastru, împreună cu servitorul nostru diform şi cu faţa neagră, stând într-un spaţiu întins de praf galben bătut de soare, sub cerul albastru arzător, şi înconjuraţi de acest cerc de monstruozităţi ghemuite şi care făceau tot felul de gesturi, unii aproape umani, doar din expresia şi gesturile lor subtile, unii ca nişte schilozi, unii atât de ciudat de diformi, încât nu semănau cu nimic decât doar cu personajele celor mai îngrozitoare vise ale noastre. În fund, liniile mlădioase ale unui desiş de trestii, într-o parte, un desiş încâlcit de palmieri, într-alta, despărţindu-ne de râpa cu colibe, iar înspre nord orizontul neguros al Oceanului Pacific.

— Şaizeci şi doi, şaizeci şi trei, număra Moreau. Mai sunt încă patru.

— Nu-l văd pe Omul-Leopard, zisei eu.

Moreau sună din nou din cornul cel mare, şi, la sunetul lui, toţi Oamenii-Animale se zvârcoliră, târându-se prin praf. Atunci, furişându-se dintre trestii, aplecat aproape de pământ, şi încercând să ajungă cercul celor ce se tăvăleau prin praf, apăru, din spatele lui Moreau, Omul-Leopard. Fruntea îi era învineţită. Ultimul dintre Oamenii Animale care sosi fu micul Om-Maimuţă. Cei ce veniseră mai înainte, încălziţi şi obosiţi de zvârcolelile lor, îi aruncară priviri pline de răutate.

— Încetaţi, zise Moreau cu vocea sa puternică şi fermă, şi Oamenii-Animale se aşezară pe vine şi îşi încetară adoraţia.

— Unde este cel ce rosteşte Legea? întrebă Moreau, şi monstrul cenuşiu şi păros îşi înclină faţa în ţărână.

— Spune vorbele, zise Moreau.

Şi de îndată toţi cei din adunare îngenuncheară, legănându-se dintr-o parte în cealaltă şi aruncând în sus sulful cu mâinile, mai întâi

un nor de praf, cu mâna dreaptă, şi apoi altul cu stânga, începură încă o dată să îngâne strania lor litanie.

Când ajunseră la „Să nu mănânci carne sau peşte; aceasta este Legea", Moreau îşi întinse mâna-i albă şi fină:

— Stai! strigă ei, şi o tăcere absolută se aşternu asupra tuturor.

Cred că toţi ştiau şi se temeau de ceea ce va urma. Am privit în jur la ciudatele figuri. Văzând atitudinile lor şovăielnice şi spaima care se ascundea în ochii lor strălucitori, m-am mirat cum de crezusem vreodată că ar putea să fie oameni.

— Această Lege a fost încălcată, zise Moreau.

— Nimeni nu scapă, zise creatura fără obraji, cu păr argintiu.

— Nimeni nu scapă, repetă cercul îngenunchiat al Oamenilor-Animale.

— Cine este cel ce a călcat-o? strigă Moreau şi privi în jur, la feţele lor, plesnind din bici.

Am avut impresia că Hiena-Porc arăta cam abătută, şi tot astfel şi Omul-Leopard. Moreau se opri, cu faţa spre acesta, care se târî în faţa lui cu amintirea şi spaima suferinţelor infinite.

— Cine este acela? repetă Moreau, cu glas tunător.

— Rău este de cel care încalcă Legea, îngână cel ce rostea Legea.

Moreau privi în ochii Omului-Leopard, şi păru că scrutează însuşi sufletul acestei creaturi,

— Cel ce încalcă Legea... zise Moreau, luându-şi ochii de la victima sa şi întorcându-se spre noi.

Mi s-a părut că disting o nuanţă de exaltare în glasul său.

— ... se întoarce în Casa Durerii, exclamară cu toţii; se întoarce în Casa Durerii, o, Stăpâne!

— În Casa Durerii - în Casa Durerii, sporovăi Omul-Maimuţă, ca şi cum această idee i-ar fi fost pe plac.

— Auzi? zise Moreau, întorcându-se către vinovat, priete... Hei!

Căci Omul-Leopard, eliberat de privirea lui Moreau, se ridicase din genunchi şi acum, cu ochii în flăcări şi cu colţii săi imenşi de felină lucind de sub buzele răsfrânte, sări asupra călăului său. Sunt convins că numai nebunia unei frici insuportabile a putut să-l îndemne la acest

atac. Întregul cerc de vreo șaizeci de monștri păru că se ridică în jurul nostru. Am scos revolverul. Cele două făpturi se ciocniră. Îl văzui pe Moreau clătinându-se pe spate de izbitura Omului-Leopard. Se auzi un urlet furios și un răcnet în jurul nostru. Toți se mișcau cu repeziciune. O clipă, am crezut că era o revoltă generală.

Fața furioasă a Omului-Leopard țâșni pe lângă mine, cu M'ling pe urmele lui. Am văzut ochii galbeni ai Hienei-Porc strălucind de aţâţare, cu o atitudine ca și cum ar fi fost aproape hotărât să mă atace. Satirul privea, de asemenea spre mine, peste umerii aduși ai Hienei-Porc. Am auzit pocnitura pistolului lui Moreau, și am văzut fulgerul roșu izbucnind prin tumult. Întreaga mulțime păru să se întoarcă în direcția flăcării, și eu, de asemenea, m-am întors ca atras de magnetismul acestei mișcări. În clipa următoare alergam, în mijlocul gloatei care urla, în urmărirea Omului-Leopard fugărit.

Asta este tot ce pot să spun cu precizie. L-am văzut pe Omul-Leopard lovindu-l pe Moreau, și apoi totul se învârti în jurul meu, până când m-am trezit alergând din răsputeri.

M'ling era în frunte, urmărind de aproape pe fugar. În urma lui, cu limbile deja scoase, alergau Femeile-Lup sărind cu pași mari. Urmau Oamenii-Porci, urlând aţâţaţi, și cei doi Oameni-Tauri, înfășați în alb. Apoi venea Moreau, într-un grup de Oameni-Animale, pălăria lui de paie cu boruri mari îi fusese smulsă - cu revolverul în mână, și cu părul alb și moale fâlfăind. Hiena-Porc alerga lângă mine, ținând același pas, și privindu-mă pe furiș cu ochii ei de felină, iar ceilalți veneau tropăind și urlând în urma noastră.

Omul-Leopard își croia drum printre trestiile lungi, care zvâcneau înapoi în urma lui și-l izbeau în față pe M'ling. Noi, ceilalți de la urmă, am găsit o cărare bătătorită când am ajuns la desișul de trestie. Goana printre trestii dură aproape un sfert de milă, și apoi se afundă într-un desiș care ne întârzia foarte mult mișcările, deși mergeam prin el în grup compact; frunzișul ne izbea în față, lianele ca niște funii ne prindeau de sub bărbie sau ni se încurcau printre glezne, plante spinoase ni se agățau și ne sfâșiau hainele și carnea, laolaltă.

— A mers pe aici în patru labe, gâfâi Moreau, care era acum chiar în faţa mea.

— Nimeni nu scapă, zise Lupul-Urs, râzându-mi în faţă, surescitat de urmărire.

Am ieşit din nou printre stânci, şi am văzut vânatul nostru în faţă, alergând uşor în patru labe, şi mârâind spre noi, peste umăr. Văzând aceasta, Oamenii-Lupi urlară de plăcere. Animalul era îmbrăcat şi, de departe, faţa îi părea încă omenească, dar mişcările celor patru labe erau feline, şi curbura discretă a umerilor era vădit a unui animal fugărit. Sări peste nişte tufişuri spinoase cu flori galbene şi dispăru. M'ling era la jumătatea distanţei dintre noi.

Cei mai mulţi dintre noi pierduseră în acest moment viteza de la începutul alergării şi ne stabilisem la un pas mai lung şi mai regulat. În timp ce traversam locul deschis, am văzut că urmărirea, care începuse în coloană, se desfăşurase acum în linie. Hiena-Porc alerga tot alături de mine, privindu-mă din fugă, şi din când în când zbârlindu-şi botul într-un rânjet mârâit.

La marginea stâncilor, Omul-Leopard, dându-şi seama că se îndrepta spre promontoriul pe care mă urmărise în seara venirii mele, coti spre desişuri. Dar Montgomery văzuse manevra şi îl sili să se întoarcă din nou.

Astfel, gâfâind, poticnindu-mă de stânci, zgâriat de mărăcini, împiedicându-mă de ferigi şi trestii, ajutam la urmărirea Omului-Leopard, care încălcase Legea, iar Hiena-Porc alerga, râzând sălbatic, alături de mine. Continuam să alerg, poticnindu-mă, simţind cum mi se învârteşte capul şi cum inima bate să-mi spargă pieptul, obosit de moarte, şi totuşi neîndrăznind să pierd din ochi vânătoarea, de teamă să nu rămân singur cu acest oribil însoţitor. Continuam să alerg, în ciuda unei oboseli fără margini, şi a puternicei arşiţe din după-amiaza tropicală.

În sfârşit, furia urmăririi slăbi. Îl încolţisem pe nenorocitul animal într-un colţ al insulei. Moreau, cu biciul în mână, ne aranjă într-o linie neregulată, şi de data aceasta am înaintat încet, strângându-ne unii pe alţii pe măsură ce înaintam, şi strângând cercul în jurul victimei

noastre. Acesta se ascundea, fără zgomot și nevăzut, în tufișurile prin care alergasem și eu în urmărirea din noaptea aceea.

— Atenție! strigă Moreau, atenție!

În timpul acesta, capetele liniei se închideau în jurul tufișurilor și încercuiau bruta.

— Vedeți să nu scape! se auzi glasul lui Montgomery de după tufișuri.

Eu mă aflam pe panta de deasupra tufișurilor. Montgomery și Moreau băteau malul de jos. Înaintam încet prin rețeaua încâlcită de ramuri și frunze. Prada noastră stătea liniștită.

— Înapoi în Casa Durerii, în Casa Durerii, în Casa Durerii! schelălăia glasul Omului-Maimuță, la vreo douăzeci de metri spre dreapta.

Auzind aceasta, i-am iertat sărmanului nenorocit toată frica pe care mi-o inspirase.

Se auzeau crenguțele trosnind și ramurile dându-se în lături în fața pașilor greoi ai Calului-Rinocer, înspre dreapta. Apoi, deodată, printr-un poligon de verdeață, în semiîntunericul de sub vegetația luxuriantă, am zărit creatura pe care o vânam. M-am oprit. Era ghemuită în cel mai mic spațiu posibil, cu ochii săi verzi luminoși îndreptați spre mine, privindu-mă peste umăr.

S-ar putea să pară că mă contrazic - nu pot să-mi explic acest fapt, - dar acum, văzând acolo creatura într-o atitudine perfect animalică, cu lumina lucindu-i în ochi și cu fața sa imperfect omenească schimonosită de groază, am avut din nou senzația umanității sale. Știam că în clipa următoare vreun alt urmăritor îl va zări, și va fi copleșit și capturat, pentru ca să împărtășească din nou oribilele torturi din curtea îngrădită.

Am scos brusc revolverul, am țintit între ochii săi cuprinși de groază, și am tras.

În acel moment, Hiena-Porc îl văzu și se aruncă asupra lui cu un strigăt nesățios, înfigându-și cu sete colții în gâtul său. De jur împrejurul meu desișul începu să foșnească și să trosnească în timp ce Oamenii-Animale se strângeau în grabă. Își făcură unul câte unul apariția.

— Nu-l omorî, Prendick, strigă Moreau. Nu-l omorî!

Îl vedeam cum se apleacă pentru a-și face drum pe sub frunzișul ferigilor înalte.

În clipa următoare, goni Hiena-Porc cu mânerul biciului și, împreună cu Montgomery, ținându-i la distanță pe Oamenii-Animale, carnivori și aţâţaţi, și mai ales pe M'ling, de trupul care încă mai mișca. Ființa cu păr cenușiu se apropie de cadavru adulmecând, pe sub brațul meu. Celelalte animale, în ardoarea lor bestială, mă îmbrânceau ca să vadă mai de aproape.

— Să te ia dracu', Prendick! zise Moreau. Îl voiam viu.

— Îmi pare rău, zisei eu, deși nu-mi părea. A fost impulsul momentului.

Mă simțeam rău de oboseală și de surescitare.

Întorcându-mă, mi-am croit drum prin gloata de Oameni-Animale, și am urcat singur panta, către partea superioară a promontoriului. Printre ordinele pe care le striga Moreau, i-am auzit pe cei trei Oameni-Tauri, înfăşaţi în alb, târând victima în jos, spre ţărm.

Acum îmi era ușor să rămân singur. Oamenii-Animale manifestau o curiozitate cu totul omenească față de trupul mort și îl urmau în grup compact, mirosindu-l și mârâind spre el, în timp ce Oamenii-Tauri îl târau în jos spre ţărm. Am ajuns pe promontoriu și i-am văzut pe Oamenii-Tauri, negri pe cerul de seară, ducând povara cadavrului înspre mare și, ca un val, mi-a trecut prin minte nespusa inutilitate a tot ceea ce se petrecea pe această insulă. Pe ţărm, printre stâncile de dedesubtul meu, se aflau Omul-Maimuță, Hiena-Porc, și alți câțiva Oameni-Animale, stând în jurul lui Montgomery și al lui Moreau. Cu toţii erau încă foarte surescitaţi, și toți revărsau un torent de asigurări despre fidelitatea lor față de Lege. Și, totuși, eu aveam, în sinea mea, certitudinea absolută că Hiena-Porc era implicată în uciderea iepurelui. M-a cuprins o stranie convingere că, în afară de grosolănia trăsăturilor, de grotescul formelor, aveam aici în fața mea întreaga balanță a vieții omenești în miniatură. Întreg jocul de instincte, rațiune și destin, în cea mai simplă formă a sa. Se întâmplase ca Omul-Leopard să fie învins. Asta era toată diferența.

Sărmane brute! Începusem să înțeleg aspectul josnic al cruzimii lui Moreau. Mai înainte nu mă gândisem la durerea și suferințele care se abăteau asupra acestor sărmane victime, după ce ieșeau din mâinile lui Moreau. Mă înfioraseră doar zilele de chinuri din curtea îngrădită. Dar, acum, acestea păreau să fie partea cea mai mică a suferinței. Înainte, ei fuseseră animale, cu instinctele perfect adaptate la natura înconjurătoare, și ferite atât cât pot fi niște ființe vii. Acum, ei se poticneau de piedicile umanității, trăiau într-o frică care nu se stingea niciodată, înlănțuiți de o lege pe care nu o puteau înțelege; parodia lor de existență omenească începea cu o agonie, era o lungă luptă interioară, o lungă groază de Moreau - și pentru ce? Ceea ce mă revolta era toată această inutilitate.

Dacă Moreau ar fi urmărit vreun scop anume, aș fi avut cât de cât simpatie față de el. Nu sunt chiar atât de impresionabil în fața durerii. Aș fi putut oarecum să-l iert, chiar dacă mobilul său ar fi fost ura. Dar el era atât de iresponsabil, atât de complet nepăsător. Era târât doar de curiozitatea și cercetările sale nebunești și fără nici un țel, iar ființele acestea erau menite să trăiască câțiva ani, să lupte, să se zbată, să sufere; și până la urmă să moară în chinuri. Erau nenorociți în sinea lor, vechea lor ură animalică îi împingea să-și facă rău unii altora, iar Legea îi oprea de la o scurtă luptă crâncenă care să pună hotărât capăt animozităților naturale dintre ei.

În zilele acelea, teama mea de Oamenii-Animale avu aceeași soartă cu teama mea față de Moreau. Am căzut într-adevăr într-o stare morbidă: adâncă și durabilă, străină de frică, care a lăsat urme neșterse în mintea mea. Trebuie să mărturisesc că mi-am pierdut încrederea în judecata sănătoasă a întregii lunii, când am văzut-o suferind dezordinea dureroasă din această insulă. Un destin orb, un vast mecanism neîndurător, părea să croiască și să modeleze structura existențelor, iar eu, Moreau (prin pasiunea lui pentru cercetări), Montgomery (prin pasiunea lui pentru băutură), Oamenii-Animale, cu instinctele lor și cu restricțiile lor mintale, eram sfâșiați și zdrobiți, nemilos și inevitabil, în infinita complexitate a roților care se mișcau

neîncetat. Dar această situație nu s-a produs dintr-o dată... Cred chiar că anticipez puțin vorbind de pe acum despre asta.

XVII. O CATASTROFĂ

Abia dacă trecuseră șase săptămâni, că și pierdusem orice sentiment, afară de dezgust și silă, față de infamele experiențe ale lui Moreau. Singurul meu gând era să scap de aceste oribile caricaturi ale imaginii Creatorului, să mă întorc la relațiile plăcute și sănătoase cu oamenii. Semenii mei, de care mă aflam astfel despărțit, începură să capete în amintirea mea virtuți și frumuseți idilice. Prietenia mea de la început cu Montgomery nu mai crescu. Îndelungata lui separare de oameni, viciul său ascuns pentru băutură, simpatia lui evidentă pentru Oamenii-Animale mi-l făceau odios. De mai multe ori l-am lăsat să se ducă singur printre ei. Evitam cu orice chip să am de-a face cu ei. Îmi petreceam tot mai mult timp pe țărm, căutând să zăresc vreo pânză eliberatoare, care nu apărea niciodată, până când într-o zi se abătu asupra noastră un dezastru înspăimântător, care dădu un aspect cu totul diferit ciudatelor lucruri care mă înconjurau.

Era cam după șapte sau opt săptămâni după debarcarea mea - poate mai mult, cred, deși nu mă îngrijisem să țin socoteala timpului - când s-a produs catastrofa. S-a întâmplat dis-de-dimineață - cred că pe la orele șase. Mă sculasem și mâncasem devreme, fiind trezit de zgomotul a trei Oameni-Animale care aduceau lemne în curtea îngrădită.

După micul dejun m-am dus până la poarta deschisă a curții îngrădite și am stat acolo, fumând o țigară și bucurându-mă de răcoarea dimineții. Moreau apăru îndată de după colțul zidului și mă

salută. Trecu pe lângă mine, și l-am auzit, în spatele meu, descuind ușa și intrând în laborator. Atât de nesimțitor devenisem atunci față de lucrurile abominabile din jurul meu, încât am auzit fără nici o urmă de emoție pe victima sa, puma, începând o nouă zi de tortură. Ea îl întâmpină pe călăul ei cu un răcnet aproape exact ca acela al unei furii întărâtate.

Atunci se întâmplă ceva neprevăzut. Până astăzi nu știu exact cum s-a întâmplat. Am auzit un țipăt ascuțit, în spatele meu, o căzătură, și, întorcându-mă, am văzut năpustindu-se spre mine o față îngrozitoare, nici omenească, nici animalică, ci pur și simplu infernală, brună, brăzdată de cicatrice roșii, din care mai picura sânge, și cu ochii aprinși, fără pleoape. Am întins brațul, să mă apăr de lovitura care mă aruncă cât eram de lung, cu antebrațul fracturat, iar uriașul monstru, înfășat în alb și fluturându-și bandajele pătate de sânge, sări peste mine și fugi. M-am rostogolit de câteva ori în jos, spre țărm, am încercat să mă ridic și m-am prăbușit pe brațul rupt. Atunci apăru Moreau, cu fața sa palidă și masivă devenită și mai teribilă din cauza sângelui care îi șiroia de pe frunte. Avea un revolver în mână. Nu-mi aruncă nici măcar o privire, ci o luă de îndată la goană în urmărirea pumei.

Mi-am încercat celălalt braț și m-am ridicat.

Făptura bandajată alerga în față, de-a lungul țărmului, în salturi mari și Moreau o urmărea. Ea își întoarse capul și-l văzu, și atunci, cotind brusc, se îndreptă spre tufișuri. Se depărta de el tot mai mult cu fiecare salt. O văzui afundându-se în desiș, iar Moreau, alergând oblic ca s-o ajungă, trase și dădu greș, în timp ce ea dispărea. Apoi, dispăru și el în desișul verde.

Am rămas locului privind după ei, și apoi durerea din braț se înteți, și, cu un geamăt, m-am ridicat cu greu în picioare. Montgomery apăru în pragul ușii, îmbrăcat, cu un revolver în mână.

— Dumnezeule mare, Prendick! zise el, neobservând că eram rănit. Bruta aceea a scăpat! A smuls lanțul din perete, l-ai văzut?

Apoi deodată, văzând că mă țineam de braț:

— Ce s-a întâmplat?

— Stăteam în faţa uşii, zisei eu.

Se apropie de mine şi mă luă de braţ.

— Ai sânge pe mânecă, zise el, şi-mi ridică flanela.

Puse arma în buzunar, îmi pipăi peste tot braţul dureros, şi mă duse în casă.

— Ai braţul rupt, zise el, şi apoi: Spune-mi exact cum s-a întâmplat - ce s-a întâmplat.

I-am povestit ceea ce văzusem, i-am povestit în fraze întretăiate, cu gemete de durere între ele, iar el, repede şi cu multă îndemânare, mi-a bandajat în acest timp braţul. Mi-l atârnă de umăr, se dădu înapoi şi mă privi:

— Aşa mai merge, zise el. Şi acum?

Rămase pe gânduri. Apoi ieşi şi încuie porţile curţii îngrădite. Lipsi câtăva vreme.

Eu eram îndeosebi îngrijorat de braţul meu. Incidentul mi se părea unul în plus printre atâtea lucruri oribile. M-am aşezat în şezlong şi, trebuie să mărturisesc, am pornit să înjur din toată inima această insulă. Prima senzaţie surdă de durere din braţ lăsase acum loc unei dureri cumplite, când Montgomery îşi făcu apariţia din nou.

Faţa lui era palidă, şi lăsa să i se vadă gingia de jos mai mult decât oricând.

— Nu zăresc şi nici nu aud nimic, zise el. Mă gândeam că s-ar putea să aibă nevoie de ajutor. Se uită la mine cu ochi rătăciţi. Era o brută puternică, zise el. A smuls pur şi simplu lanţul din zid.

Se duse spre fereastră, apoi spre uşă şi de acolo se întoarse spre mine.

— Trebuie să mă duc după el, zise. Mai este un revolver, pe care ţi-l las dumitale. Ca să-ţi spun drept, mă simt oarecum neliniştit.

Luă arma şi mi-o puse la îndemână pe masă, apoi ieşi, lăsând în aer o neliniște contagioasă. N-am mai stat mult după plecarea lui. Am luat revolverul în mână şi am ieşit în pragul uşii.

Dimineaţa era liniştită ca moartea. Nu se auzea nici o şoaptă de vânt, marea era ca o oglindă lucioasă, cerul era gol, şi ţărmul pustiu. În

starea mea, pe jumătate de surescitare, pe jumătate de febră, această liniște a naturii mă apăsa.

Am încercat să fluier, și cântecul îmi murea pe buze. Am înjurat din nou - a doua oară în dimineața aceea. M-am dus până la colțul gardului de zid și am privit spre interiorul insulei, la tufișul verde care îi înghițise și pe Moreau și pe Montgomery. Când se vor întoarce oare? Și cum?

Apoi, departe pe țărm, apăru un mic Om-Animal cenușiu, alergă la marginea apei, și începu să se bălăcească. M-am întors până la ușă, apoi din nou până la colț, și am început să mă plimb tot așa, de colo până colo, ca o sentinelă în post. O dată m-am oprit, auzind glasul îndepărtat al lui Montgomery care striga:

— Oo-hee... Mo-reau!

Brațul începu să mă doară mai puțin, dar încă mă ardea. Aveam febră și mi-era sete. Umbra îmi devenea tot mai scurtă. M-am uitat la figura îndepărtată, până când dispăru iar. Oare Moreau și Montgomery nu vor mai reveni niciodată? Trei păsări de mare începură să se certe pentru vreo pradă de pe țărm.

Atunci, de undeva de departe, am auzit o împușcătură de pistol. O lungă tăcere, și apoi se auzi alta. Apoi un urlet, mai aproape, și iarăși o tăcere sinistră. Nefericita mea imaginație se puse pe lucru, ca să mă chinuiască. Apoi, deodată, am auzit o împușcătură foarte apropiată.

M-am dus până la colț, speriat, și l-am văzut pe Montgomery, cu fața roșie, cu părul în dezordine, și cu pantalonii rupți la genunchi. Fața îi exprima o profundă consternare. În spatele lui mergea cu greu Omul-Animal M'ling. În jurul maxilarelor lui M'ling se vedeau niște sinistre pete întunecate.

— A venit? întrebă Montgomery.

— Moreau? zisei eu. Nu.

— Doamne sfinte!

Gâfâia din greu, aproape sufocându-se.

— Intră înăuntru, zise el, luându-mă de braț. Au înnebunit. Aleargă cu toții ca niște nebuni. Ce s-o fi întâmplat oare? Nu știu. Am să-ți spun când am să-mi trag răsuflarea. Unde-i coniacul?

Intră în odaie înaintea mea, șchiopătând, și se așeză pe șezlong. M'ling se trânti pe jos, chiar în fața ușii, și începu să gâfâie ca un câine. I-am dat lui Montgomery niște coniac cu apă. Stătea privind fix înaintea lui, ca să-și recapete răsuflarea. După câteva minute începu să-mi spună ce i se întâmplase.

Se ținuse pe urmele lor câtăva vreme. Urmele se distingeau ușor, după tufișurile călcate sau rupte, bucățile albe smulse din bandajele pumei, petele de sânge ici-colo pe frunzele tufișurilor și ale mărăcinilor. Totuși, el pierduse urma pe terenul pietros de dincolo de pârâul unde îl văzusem pe Omul-Animal bând apă, și continuase să meargă la întâmplare spre apus, strigându-l pe Moreau. Atunci M'ling venise la el purtând un mic topor. M'ling nu văzuse nimic din afacerea cu puma, tăiase lemne și auzise doar strigătele. Merseră mai departe, strigând împreună. Doi Oameni-Animale veniră spre ei, târându-se și privindu-i dintre tufișuri, cu niște gesturi și cu o purtare atât de ciudată și furișată, încât Montgomery se alarmă. I-a strigat și ei fugiseră ca și cum ar fi fost vinovați de ceva. După aceasta, încetă să mai strige, și după ce mai rătăcise câtăva vreme nehotărât, porni să viziteze colibele.

Găsi râpa pustie.

Devenind din ce în ce mai alarmat, se înapoie. Atunci i-a întâlnit pe cei doi Oameni-Porci, pe care îi văzusem dansând în seara sosirii mele; erau mânjiți de sânge pe la gură, și extrem de surescitați. Veneau făcând zgomot printre ferigi și, când îl văzură, se opriră, cu niște expresii feroce. El plesni din bici, cam înfricoșat, și imediat ei se repeziră la el. Niciodată nu mai îndrăznise un Om-Animal să facă una ca asta. Pe unul îl împușcă în cap, M'ling se aruncă asupra celuilalt și amândoi se rostogoliră încleștați unul de altul. M'ling reuși să-l pună jos și își înfipse dinții în gâtlejul lui, iar Montgomery îl împușcă și pe acesta în timp ce se lupta să scape din strânsoarea lui M'ling. Cu greu reuși să-l facă pe M'ling să vină cu el.

După aceea, se grăbiseră să se întoarcă la mine. În drum. M'ling se aruncă brusc într-un tufiș și scoase de acolo un mic Om-Ocelot[1] de asemenea mânjit de sânge, și șchiopătând, cu o rană la picior. Animalul fugi o bucată de drum și apoi se întoarse repezindu-se sălbatic spre ei, iar Montgomery - cam fără rost, cred - îl împușcase.

— Ce înseamnă toate astea? întrebai eu.

Clătină din cap și își mai turnă niște coniac.

XVIII. MOREAU ESTE GĂSIT

Când l-am văzut pe Montgomery înghițind a treia porție de coniac, m-am hotărât să intervin. Era mai mult decât pe jumătate beat. I-am spus că lui Moreau i se întâmplase, probabil, ceva serios, altfel s-ar fi întors până acum, și că se cuvenea ca noi să ne încredințăm dacă se întâmplase vreo nenorocire. Montgomery ridică câteva obiecții slabe și, în cele din urmă, consimți. Am mâncat ceva, și apoi am pornit toți trei.

Poate că era din cauza tensiunii în care mă aflam în acel moment, dar am și acum impresia nespus de vie a plecării noastre în liniștea fierbinte a după-amiezii tropicale. M'ling mergea înainte, cu umerii curbați, cu straniul său cap negru mișcându-se cu tresăriri bruște, privind când într-o parte a drumului, când în cealaltă. Era neînarmat. Toporul îi scăpase, când se întâlnise cu Oamenii-Porci. Dacă ajungea la luptă, armele lui erau dinții... Montgomery mergea după el, cu pași șovăielnici, cu mâinile în buzunare, privind în jos; era într-o dispoziție morocănoasă față de mine, din cauza coniacului. Aveam mâna stângă

[1] Patruped felin din America de Sud și Centrală, asemănător cu leopardul. (n. t.)

în eșarfă - din fericire era mâna stângă - iar în dreapta țineam revolverul.

Am apucat pe o cărare îngustă, prin vegetația luxuriantă a insulei, mergând spre nord-vest. Și, deodată, M'ling se opri și rămase nemișcat la pândă. Montgomery aproape că se poticni de el, și atunci se opri la rândul lui. Apoi, ascultând cu atenție, am auzit, venind printre copaci, zgomot de glasuri și de pași care se apropiau de noi.

— El este mort, zise un glas profund și sonor.

— Nu este mort, nu este mort, sporovăi altul.

— Am văzut, am văzut, ziseră mai multe glasuri.

— Hei! strigă deodată Montgomery. Hei, voi de acolo!

— La dracu! zisei eu, strângând pistolul în mână.

Se făcu tăcere, apoi se auzi o trosnitură prin vegetația încâlcită și se iviră, una după alta, șase figuri, fețe ciudate, luminate de o lumină ciudată. M'ling scoase un mârâit din gâtlej. L-am recunoscut pe Omul-Maimuță - de altfel, îl recunoscusem după voce - și două dintre creaturile cu fețe brune și înfășate în alb pe care le văzusem în șalupa lui Montgomery. Împreună cu ei erau și cele două brute pestrițe, și creatura aceea cenușie și oribil de pocită care rostea Legea, cu obrajii acoperiți de păr cenușiu, cu sprâncene groase cenușii, și șuvițe cenușii care se scurgeau de pe creștet pe fruntea teșită, o ființă greoaie și lipsită de obraji, cu niște ciudați ochi roșii, privind spre noi curioși din mijlocul tufișurilor.

Câteva clipe nu vorbi nimeni. Apoi Montgomery spuse sughițând:

— Cine... a spus că el a murit?

Omul-Maimuță privi pe furiș la ființa cu păr cenușiu.

— Este mort, zise monstrul. Ei au văzut.

În orice caz, acest grup nu avea nimic amenințător. Păreau speriați și nedumeriți.

— Unde este el? zise Montgomery.

— Acolo, și creatura cenușie arătă cu mâna.

— Mai există acum vreo Lege? întrebă Omul-Maimuță. Au să mai fie toate cum au fost? Oare el este mort cu adevărat? Mai există vreo

Lege? repetă omul în alb. Mai există vreo Lege, tu Cel-de-al-doilea-cu-biciul? El este mort, zise ființa cu păr cenușiu.

Și toți stăteau în loc și ne priveau.

— Prendick, zise Montgomery întorcându-și ochii săi tulburi spre mine. E mort - e limpede.

În tot timpul acestei convorbiri, eu rămăsesem în spatele lui. Începeam să înțeleg cum stăteau lucrurile. Am păşit deodată în față și mi-am ridicat glasul.

— Copii ai Legii, zisei eu, el *nu* este mort.

M'ling își întoarse spre mine ochii săi pătrunzători.

— El și-a schimbat forma - și-a schimbat trupul, continuai eu. Câtva timp nu-l veți mai vedea... El este... acolo - arătai în sus - de unde vă poate vedea. Voi nu-l puteți vedea. Dar el poate să vă vadă. Temeți-vă de Lege.

I-am privit drept în față. Ei șovăiră.

— El este mare, este bun, zise Omul-Maimuță, privind înfricoșat în sus printre copacii deși.

— Și ființa cealaltă? întrebai eu.

— Ființa care sângera și fugea urlând și gemând - aceea este și ea moartă, zise Omul-Cenușiu, continuând să mă privească.

— Asta-i bine, mormăi Montgomery.

— Cel-de-al-doilea-cu-biciul... începu Omul-Cenușiu.

— Ei, bine? zisei eu.

— A spus că este mort.

Dar Montgomery era încă destul de treaz ca să înțeleagă motivele mele de a tăgădui moartea lui Moreau.

— Nu este mort, zise el încet. Nu-i mort de loc. Nu-i mai mort decât mine.

— Unii, zisei eu, au încălcat Legea. Ei vor muri. Unii au și murit. Arătați-ne acum unde se află vechiul său trup. Trupul pe care el l-a lepădat pentru că nu mai avea nevoie de el.

— Este pe aici, Omule-care-ai-mers-prin-mare, zise ființa cenușie.

Și, împreună cu aceste șase creaturi care ne călăuzeau, am pornit prin desișul de ferigi, de liane și de trunchiuri de copaci, spre

nord-vest. Atunci s-a auzit printre ramuri un urlet, un trosnet şi un mic omuleţ roz se repezi spre noi, ţipând. Imediat în urma lui apăru un monstru sălbatic, stropit de sânge, urmărindu-l de aproape, care ajunse printre noi aproape înainte de a se putea opri din fugă. Fiinţa cenuşie sări în lături: M'ling, cu un mârâit, se aruncă asupra lui şi fu aruncat în lături; Montgomery trase, dar nu-l nimeri, îşi aplecă capul, întinse braţul, şi se întoarse să fugă. Am tras, dar monstrul continuă să se apropie; am tras din nou, ţintind drept în faţa lui urâtă. I-am văzut trăsăturile dispărând într-un fulger. Faţa îi era complet învăluită. Totuşi trecu pe lângă mine, îl apucă pe Montgomery, şi ţinându-l, căzu cât era de lung alături de el şi îl trase prăvălindu-l peste el - în agonia lui de moarte.

M-am trezit singur cu M'ling, cu bruta moartă şi cu omul răsturnat pe jos. Montgomery se ridică încet şi privi năucit la Omul-Animal zdrobit, de lângă el. Asta îl făcu să se trezească pe jumătate. Se ridică cu greu în picioare. Atunci îl văzui pe Omul-Cenuşiu întorcându-se cu precauţie printre copaci.

— Priveşte, zisei eu, arătând spre bruta moartă. Nu este Legea încă vie? Acesta a încălcat Legea.

Se uită la cadavru.

— El trimite Focul care ucide, zise el cu glasul său profund, repetând o parte din ritual.

Ceilalţi se strânseră în jur şi priviră o bucată de timp.

În cele din urmă, ne-am îndreptat spre extremitatea de vest a insulei. Am dat peste cadavrul roz şi mutilat al pumei, cu umărul zdrobit de un glonte, şi, cam la vreo douăzeci de metri mai departe, am găsit în sfârşit pe cel pe care îl căutam. Zăcea cu faţa în jos, într-un spaţiu bătătorit dintr-un desiş de trestii. O mână era aproape despărţită de încheietura braţului, iar părul său argintiu era mânjit de sânge. Capul îi fusese învineţit de lanţurile pumei. Trestiile rupte de sub el erau pătate de sânge. Revolverul nu l-am putut găsi. Montgomery răsturnă corpul pe spate.

*

Odihnindu-ne în răstimpuri, şi cu ajutorul celor şapte Oameni-Animale - căci cadavrul era greu - l-am dus înapoi, în curtea îngrădită. Se lăsă noaptea. De două ori am auzit creaturi nevăzute urlând şi ţipând în urma micului nostru grup, şi o dată mica creatură roz cu aspect de leneş apăru şi privi ţintă la noi, şi apoi dispăru iar. Dar n-am mai fost atacaţi. La porţile curţii îngrădite, grupul de Oameni-Animale ne părăsi - iar M'ling plecă împreună cu ceilalţi. Ne-am încuiat înăuntru, şi apoi am dus în curte cadavrul mutilat al lui Moreau, aşezându-l pe un morman de nuiele.

Apoi ne-am dus în laborator şi am ucis tot ce am mai găsit viu acolo.

XIX. MONTGOMERY „PETRECE"

Când am terminat şi treaba aceasta, şi după ce ne-am spălat şi am mâncat, am intrat împreună cu Montgomery în odăiţa mea şi am discutat pentru prima dată cu seriozitate situaţia în care ne aflam. Era aproape de miezul nopţii. El era aproape treaz, dar mintea îi era foarte tulburată. Fusese prea mult sub influenţa personalităţii lui Moreau. Nu cred că s-a gândit vreodată că Moreau ar putea să moară. Acest dezastru a însemnat prăbuşirea bruscă a obiceiurilor care deveniseră o parte a naturii sale în cei peste zece ani monotoni pe care îi petrecuse pe insulă. Spunea lucruri vagi, îmi răspundea în doi peri la întrebări, se rătăcea în probleme de ordin general.

— Stupidă e şi lumea aceasta, spuse el. Cât de inutil este totul! N-am avut nici un fel de viaţă. Mă întreb când voi începe şi eu să trăiesc. Şaisprezece ani am fost tiranizat de doici şi pedagogi, după bunul lor plac, cinci în Londra, tocind din greu la medicină - hrană proastă,

locuință murdară, haine murdare, vicii murdare - apoi o prostie - nu cred că există vreuna mai mare - și apoi azvârlit pe această insulă blestemată. Zece ani aici! La ce bun, Prendick? Suntem niște jucării, în voia întâmplării?

Era greu s-o scoți la capăt cu asemenea absurdități.

— Lucrul la care trebuie să ne gândim acum, zisei eu, este cum să plecăm din această insulă.

— La ce bun să plecăm? Eu sunt un proscris. Unde să mă duc *eu*? Totul este foarte bine pentru *dumneata*, Prendick. Sărmanul Moreau! Nu putem să-l lăsăm aici, ca să-i fie roase oasele. După cum se vede... Și apoi, ce se va alege din Oamenii-Animale care n-au degenerat?

— Ei bine, zisei eu. Vom vedea mâine. M-am gândit că am putea face din nuiele un rug și să-i ardem corpul - și pe celelalte... Și apoi ce se va întâmpla cu Oamenii-Animale?

— Nu știu. Presupun că acei care au fost făcuți din animale de pradă vor degenera, mai curând sau mai târziu. Nu putem să-i masacrăm pe toți. Nu-i așa? Presupun că asta ar vrea să sugereze umanitatea *dumitale*?... Dar ei se vor schimba. Cu siguranță că se vor schimba.

Continuă astfel să vorbească fără nici o noimă, până când, în cele din urmă, am simțit că îmi ies din sărite.

— La dracu! exclamă el, la o replică a mea mai iritată. Nu vezi că eu sunt într-o situație mai proastă decât dumneata? Se ridică și se duse după coniac. Bea, zise el, întorcându-se. Hai, filosofule care tot tai firul în patru, mutră de ateu sfânt, spoită cu var, bea!

— Nu beau, zisei eu, și m-am așezat, privind întunecat la fața lui ca de ceară galbenă, îmbujorându-se pe măsură ce se îmbăta.

Aluneca într-o flecăreală josnică. Îmi amintesc că eram nespus de plictisit. Se pierdu într-o argumentare plângăreață în favoarea Oamenilor-Animale și a lui M'ling. M'ling, zicea el, era singura ființă care s-a atașat vreodată de el. Și deodată îi veni o idee.

— Să fiu al dracului! zise el, clătinându-se pe picioare, și apucând sticla de coniac.

Într-o sclipire a intuiției, mi-am dat seama ce avea de gând să facă.

— Să nu dai de băut acestui animal! zisei eu, ridicându-mă și așezându-mă în fața lui.

— Animal! zise el. Dumneata ești animal. El o să bea ca orice bun creștin. Dă-te la o parte din drum, Prendick.

— Pentru numele lui Dumnezeu, zisei eu.

— Cară-te din drumul meu! mugi el, și își scoase brusc revolverul.

— Foarte bine, zisei eu, dându-mă la o parte, aproape hotărât să mă arunc asupra lui când va pune mâna pe clanță, dar m-am oprit gândindu-mă la brațul meu scos din uz. Ai făcut din dumneata un animal. Du-te să stai cu animalele.

Deschise larg ușa și rămase așa, pe jumătate întors spre mine, între lumina galbenă a lămpii și luciul palid al lunii; orbitele ochilor erau ca două pete negre sub sprâncenele lui stufoase.

— Ești un înfumurat stupid, Prendick, un dobitoc! Mereu ți-e frică de lucruri închipuite. Suntem la marginea prăpastiei. Mâine va trebui să-mi tai beregata. Dar în seara aceasta am de gând să petrec.

Se întoarse și o porni sub lumina lunii.

— M'ling, strigă el, M'ling, prietene!

Trei creaturi nedesluşite apărură în lumina argintie de la marginea țărmului palid, una din ele învestmântată în alb, celelalte două ca niște pete de întuneric care o urmau. Se opriră, privind cu atenție. Apoi am zărit umerii curbați ai lui M'ling, care dădea colțul casei.

— Beți, strigă Montgomery; beți, voi brute! Beți, și fiți oameni. Să fiu al dracului, dacă nu sunt eu cel mai deștept! Moreau a uitat acest lucru. Asta-i ultimul retuș. Beți, când vă spun!

Şi clătinând sticla în mână, o porni către vest, într-un fel de trap mărunt, iar M'ling alerga între el și cele trei creaturi nedesluşite care îl urmau.

M-am dus la ușă. Când Montgomery se opri, abia se mai zăreau în lumina slabă a lunii. L-am văzut administrând o porție de coniac lui M'ling, apoi cele cinci siluete s-au topit într-o singură pată nelămurită.

— Cântați, îl auzii pe Montgomery strigând: cântați cu toții împreună așa: „Blestematul de Prendick"... Foarte bine. Acum, încă o dată: „Blestematul de Prendick"

Grupul întunecat se despărți în cinci figuri separate și se îndepărtă încet de mine, de-a lungul fâșiei luminate a țărmului. Fiecare urla după bunul său plac, strigând insulte la adresa mea sau dând frâu liber la tot ce îi îndemna această nouă inspirație a băuturii.

Apoi am auzit glasul îndepărtat al lui Montgomery strigând:

— La dreapta!

Și intrară, împreună cu strigătele și urletele lor, în bezna copacilor din interiorul insulei. Încetul cu încetul, se cufundară în tăcere.

Splendoarea liniștită a nopții se așternu din nou. Luna era acum trecută de meridian și cobora spre apus. Era plină și strălucitoare, trecând printr-un cer albastru și gol. Umbra zidului se așternea, lată de un metru, și neagră ca cerneala, la picioarele mele. Spre răsărit, marea era de un cenușiu fără formă, întunecoasă și misterioasă, și între mare și umbră nisipul cenușiu (din cristale și sticlă vulcanică) sclipea și strălucea ca o plajă de diamante. În spatele meu, lampa cu gaz arunca o lumină caldă și roșiatică.

Am închis ușa, am încuiat-o, și m-am dus în curtea îngrădită, unde Moreau zăcea alături de ultimele lui victime - câinii și lama, și alte câteva nenorocite animale - cu fața lui masivă, calmă chiar după această moarte teribilă, și cu ochii lui aspri deschiși, privind fix la luna albă și moartă de deasupra. M-am așezat jos, pe marginea șanțului și, cu ochii la această îngrămădire oribilă de lumină argintie și de umbre sinistre, am pornit să rumeg în minte diverse planuri.

Mă gândeam ca dimineața să strâng ceva provizii în barcă, și după ce voi fi dat foc rugului din fața mea, să pornesc din nou pe pustietatea întinsă a mării. Îmi dădeam seama că nu era nimic de făcut pentru Montgomery; că, de fapt, el era pe jumătate înrudit cu acești Oameni-Animale, incapabil de a trăi printre oameni. Nu știu cât timp am stat acolo făcând planuri. Trebuie că vreo oră și mai bine. Apoi, gândurile mi-au fost întrerupte de întoarcerea lui Montgomery. Am auzit un urlet scos din mai multe gâtlejuri, un tumult de strigăte de bucurie, care coborî în jos spre țărm, huiduieli și țipete surescitate, care se opriră când se apropiară de marginea apei. Tărăboiul crescu și se stinse; am auzit niște lovituri grele și trosnituri de lemne despicate,

dar, în momentul acela, nu m-am neliniștit. Apoi răsună un cântec discordant.

Gândul mi s-a întors din nou la mijloacele de a scăpa de acolo. M-am ridicat, am luat lampa, și m-am dus într-un șopron să cercetez niște butoiașe pe care le văzusem acolo. Apoi am examinat cu interes conținutul unor cutii de biscuiți, și am deschis una. Zărind ceva în coada ochiului, o formă roșie, m-am întors brusc.

În spatele meu se întindea curtea, cu umbre negre și albe sub lumina lunii, și grămada de lemne și nuiele pe care zăcea Moreau și victimele lui mutilate, claie peste grămadă. Păreau că se agață unii de alții într-o ultimă încleștare de răzbunare. Rănile lui se căscau negre ca noaptea, iar sângele care se scursese se întinsese în pete negre pe nisip. Apoi am văzut, fără să înțeleg, de unde venea acea nălucire. O licărire roșiatică dansa pe zidul din față. Am interpretat greșit fenomenul închipuindu-mi că era o reflecție a lămpii care pâlpâia, și m-am întors iar la proviziile din șopron. Am continuat să scotocesc printre ele, atât cât poate s-o facă un om cu un singur braț, găsind din când în când câte un obiect folositor, și punându-l deoparte pentru îmbarcarea de a doua zi. Mișcările îmi erau lente și timpul trecu repede. În curând apărură și zorile.

Cântecul se stinse, făcând loc unor vociferări, apoi începu iar, și deodată izbucni într-un tumult. Auzii strigăte de „încă, încă" un zgomot de ceartă și deodată un țipăt sălbatic. Tonul sunetelor se schimbă atât de mult, încât îmi atrase atenția. Am ieșit în curte, ascultând. Atunci, tăind ca un cuțit gălăgia, se auzi pocnetul unui revolver.

M-am repezit de îndată, prin odăița mea, spre ușa cea mică. În acest timp câteva cutii au alunecat jos, în spatele meu, căzând grămadă, însoțite de un zgomot de sticlă pe podeaua șopronului. Nu le-am dat însă nici o atenție. Am deschis larg ușa, privind afară.

Pe țărm, lângă adăpostul bărcii, ardea un foc care arunca în sus scântei în semiobscuritatea zorilor. În jurul lui se agita o masă de forme întunecate. L-am auzit pe Montgomery strigându-mă. Am început să alerg îndată spre foc, cu revolverul în mână. Am văzut

limba de foc a pistolului lui Montgomery țâșnind încă o dată, aproape de pământ. El era întins pe jos. Am strigat din răsputeri, trăgând în aer.

Cineva strigă: „Stăpânul!" lupta confuză și înghesuită se destramă în grupuri care se împrăștiară, focul pâlpâi și se stinse. Gloata de Oameni-Animale fugi cuprinsă de panică din fața mea, pe mal, în sus. În starea mea de surescitare, am tras înspre ei, în timp ce fugeau și dispăreau printre tufișuri. Apoi m-am întors spre masa întunecată care se afla pe pământ.

Montgomery zăcea pe spate, cu Omul-Animal cu păr cenușiu întins peste el. Bruta era moartă, dar strângea încă cu ghearele-i curbate gâtul lui Montgomery. Aproape de ei zăcea M'ling cu fața în jos, complet țeapăn, cu gâtul sfâșiat de colți, și cu partea superioară a sticlei de coniac spartă în mână. Încă două forme zăceau lângă foc, una nemișcată, cealaltă gemând din când în când și ridicându-și capul încet, și apoi lăsându-l să cadă din nou.

L-am apucat strâns pe Omul-Cenușiu și l-am tras jos de pe corpul lui Montgomery; ghearele lui sfâșiară haina în timp ce îl trăgeam deoparte.

Montgomery era negru la față și abia mai respira. L-am stropit pe față cu apă din mare, și i-am sprijinit capul pe haina mea făcută sul. M'ling era mort. Creatura rănită de lângă foc - era un Om-Lup cu fața acoperită de o barbă cenușie - zăcea, după cum mi-am dat seama, cu partea de sus a corpului pe cărbunii încă aprinși. Nenorocita ființă era rănită atât de îngrozitor încât, de milă, i-am zburat creierii. Cealaltă brută era unul din Oamenii-Tauri înfășați în alb. Și acesta era mort.

Restul Oamenilor-Animale dispăruseră de pe plajă. M-am apropiat iar de Montgomery și am îngenunchiat lângă el, blestemându-mi ignoranța în ale medicinii.

Focul de lângă mine se stinsese și nu mai rămăseseră decât bucăți de scânduri carbonizate, cu capătul dinspre centru încă incandescent, amestecate cu cenușă albicioasă. Mă întrebam de unde oare o fi găsit Montgomery lemnele acestea. Atunci se iviră și zorii. Cerul devenea

mai luminos, luna apunea, palidă și mată, pe albastrul luminos al cerului. Cerul înspre răsărit era tivit cu roșu.

Am auzit o răbufnire și un sfârâit în spatele meu și, privind în jur, am sărit în picioare cu un strigăt de groază. Spre răsăritul înflăcărat, se înălțau din curtea îngrădită mari mase tumultuoase de fum negru, și prin întunecimea lor furtunoasă se zăreau sclipind limbi roșii de flăcări. Apoi se aprinse și acoperișul de paie. Am văzut marginea flăcărilor înaintând pe paiele înclinate. O răbufnire de flăcări izbucni de pe fereastra odăii mele.

Înțelesei imediat ce se întâmplase. Mi-am amintit de zgomotele pe care le auzisem. Când alergasem afară în ajutorul lui Montgomery, răsturnasem lampa.

Lipsa oricărei speranțe de a mai putea salva ceva din interiorul clădirii mi-a apărut limpede în față. Gândul mi s-a întors încet la planul meu de a fugi, și, răsucindu-mă brusc, am privit spre locul de pe țărm unde se aflau cele două bărci. Bărcile dispăruseră! Două topoare ședeau pe nisip, lângă mine, sfărâmături și așchii erau răspândite în jur și cenușa focului se înnegrea și fumega în lumina zorilor. El arsese bărcile ca să se răzbune pe mine și să împiedice întoarcerea noastră în mijlocul oamenilor

M-a cuprins un acces brusc de furie. Eram aproape pe punctul să încep să lovesc în capul lui de netot, așa cum zăcea lipsit de apărare, la picioarele mele. Atunci, deodată, își mișcă mâna, atât de slab, atât de jalnic, încât mânia mi-a dispărut. Gemu și deschise, pentru câteva clipe, ochii.

Am îngenunchiat lângă el, ridicându-i capul. Deschise iar ochii, privind în tăcere răsăritul soarelui, și apoi ochii săi îi întâlniră pe ai mei. Pleoapele îi căzură.

— Îmi pare rău, zise el, apoi, cu o sforțare. Părea că încearcă să se gândească. Sfârșitul! murmură el, sfârșitul acestui univers idiot. Ce porcărie...

Îl ascultam. Capul îi căzu, moale, într-o parte. M-am gândit că niște băutură s-ar putea să-l readucă la viața, dar nu aveam la îndemână nici

băutură și nici vreun vas în care s-o aduc. Deodată, corpul parcă i se îngreună. Am simțit că îmi îngheață inima.

M-am aplecat deasupra feței lui, și, printr-o ruptură a bluzei i-am pus mâna pe corp. Era mort și, chiar în timp ce murea, o linie incandescentă, discul soarelui, se ridică spre răsărit, dincolo de conturul golfului, împrăștiindu-și razele de-a curmezișul cerului și transformând marea întunecoasă într-un tumult năvalnic de lumină orbitoare, care căzu ca o aureolă pe fața sa contractată de moarte.

I-am lăsat capul să cadă ușor pe perna rudimentară pe care i-o făcusem, și m-am ridicat în picioare. În fața mea era pustiul sclipitor al mării, singurătatea cumplită de care suferisem atât de mult: în spatele meu insula, tăcută sub răsăritul soarelui, cu Oamenii-Animale tăcuți și nevăzuți. Locuința, împreună cu toate proviziile și munițiile ardeau cu zgomot, cu izbucniri subite de flăcări, cu trosnituri neașteptate și, din când în când, câte o prăbușire. Fumul gros se târa pe țărm, îndepărtându-se de mine, rostogolindu-se pe jos și pe deasupra vârfurilor copacilor, către colibele din râpă. Lângă mine se aflau rămășițele carbonizate ale bărcilor și cinci cadavre.

Atunci, dintre copaci se iviră trei Oameni-Animale, cu umerii curbați, cu capul aplecat în față, cu mâinile diforme și stângace și cu ochii întrebători și dușmănoși. Înaintau spre mine, ezitând.

XX. SINGUR CU OAMENII-ANIMALE

I-am înfruntat pe acești oameni, înfruntând în ei propriul meu destin, de unul singur - și chiar cu o singură mână, căci aveam un braț rupt. În buzunar aveam un revolver, din încărcătura căruia se trăseseră doar două cartușe. Printre sfărâmăturile împrăștiate pe nisip se aflau și

cele două topoare care fuseseră folosite pentru sfărâmarea bărcilor. În spatele meu, fluxul creştea.

Nu-mi trebuia decât curaj. I-am privit drept în faţă pe monştrii care înaintau. Ei îmi ocoliră privirea, şi nările lor fremătătoare adulmecau cadavrele care zăceau în spatele meu, pe ţărm. Am făcut vreo şase paşi, am ridicat biciul mânjit de sânge, pe care îl găsisem sub cadavrul Omului-Lup, şi am plesnit din el.

Se opriră şi se uitară la mine.

— Salutaţi, le zisei eu. Înclinaţi-vă!

Ei ezitau. Unul îşi îndoi genunchii. Mi-am repetat ordinul, cu inima cât un purice am înaintat spre ei. Întâi îngenunche unul, apoi ceilalţi doi.

M-am întors şi m-am îndreptat spre cadavre ţinându-mi privirea asupra celor trei Oameni-Animale îngenunchiaţi, la fel ca un actor care trece în spre fundul scenei privind spre spectatori.

— Ei au încălcat Legea, zisei eu punându-mi piciorul peste cel ce rostea Legea. Au fost ucişi chiar şi cel care rostea Legea. Chiar şi Cel-de-al-doilea-cu-biciul. Legea este mare! Veniţi şi vedeţi.

— Nimeni nu scapă, zise unul dintre ei, înaintând şi privind cercetător.

— Nimeni nu scapă, zisei eu. De aceea ascultaţi şi faceţi ceea ce vă ordon.

Stăteau în picioare, privind întrebător unii la alţii.

— Staţi acolo, zisei eu.

Am ridicat topoarele şi le-am atârnat cu capetele de eşarfa braţului rănit, am întors cadavrul lui Montgomery, i-am luat revolverul care încă mai avea două cartuşe, şi, aplecându-mă să scotocesc, i-am mai găsit o jumătate de duzină de cartuşe în buzunar.

— Luaţi-l, zisei eu, ridicându-mă din nou şi arătând cu biciul; luaţi-l, duceţi-l şi aruncaţi-l în mare.

Se apropiară, încă vădit înfricoşaţi de Montgomery, dar şi mai înfricoşaţi de pocnetul curelei înroşite a biciului meu şi, după puţină codeală şi ezitare, câteva plesnituri de bici şi strigăte, îl ridicară cu

grijă, îl coborâră pe mal, și intrară, împroșcând apa, în undele sclipitoare ale mării.

— Mai departe, zisei eu, mai departe! Duceți-l mai spre larg.

Înaintară până când apa le veni până la subsuori și se opriră, privindu-mă.

— Dați-i drumul, zisei eu, și trupul lui Montgomery dispăru plescăind.

Am simțit ceva strângându-mi-se în piept.

— Bine! zisei eu cu glasul întretăiat, și ei reveniră, grăbiți și înfricoșați, la marginea apei, lăsând lungi dâre întunecate pe argintul apei.

La malul apei se opriră, întorcându-se și privind spre mare, ca și cum s-ar fi așteptat ca Montgomery să iasă din valuri, căutând să se răzbune.

— Acum pe aceștia, zisei eu, arătând spre celelalte cadavre.

Au avut grijă să nu se mai apropie de locul unde îl aruncaseră pe Montgomery în apă, și, de aceea, duseră pe cei patru Oameni-Animale morți, aproape o sută de metri, de-a lungul țărmului, înainte de a intra în apă și de a-i arunca.

Pe când îi supravegheam ducând rămășițele mutilate ale lui M'ling, am auzit un pas ușor în spatele meu, și, întorcându-mă iute, l-am văzut pe marele Hienă-Porc cam la zece metri depărtare. Avea capul lăsat în jos, ochii lui strălucitori erau fixați asupra mea, mâinile ciuntite le ținea încleștate și lipite de trup. Se opri în această atitudine ghemuită, când m-am întors, privindu-mă, puțin dintr-o parte.

O clipă, ne-am privit drept în ochi. Am aruncat biciul și am scos pistolul din buzunar. Aveam de gând să ucid această brută - cea mai puternică din toate cele care rămăseseră acum pe insulă - la primul pretext. S-ar putea să pară perfid din partea mea, dar așa eram hotărât să fac. Îmi era mult mai multă teamă de el decât de oricare dintre ceilalți Oameni-Animale. Cât timp trăia, o știam, viața îmi era în pericol.

Timp de vreo zece secunde am stat să-mi revin. Apoi strigai:

— Salută! Înclină-te!

Dinții îi străluciră spre mine, într-un mârâit:

— Cine eşti *tu*... ca să...

Puțin prea crispat, poate, am întins revolverul, am țintit, și am tras în grabă. L-am auzit schelălăind, l-am văzut sărind într-o parte și întorcându-se, mi-am dat seama că nu l-am nimerit, și am tras cocoșul armei înapoi, cu degetul gros, pentru focul următor. Dar el alerga întins, sărind dintr-o parte într-alta, și n-am îndrăznit să risc, dând greș încă o dată. Din când în când, privea înapoi pe deasupra umărului spre mine. Alergă oblic de-a lungul țărmului, și dispăru sub masele mișcătoare de fum des, care încă se mai scurgeau dinspre curtea incendiată. Am rămas cât va timp privind în urma lui. M-am întors apoi iar spre cei trei Oameni-Animale care ascultau de mine, și le-am făcut semn să arunce cadavrul pe care încă îl mai duceau. Apoi m-am înapoiat la locul de lângă foc unde fuseseră cadavrele și am împrăștiat nisipul cu piciorul, până când am acoperit și am ascuns toate petele întunecate de sânge.

Făcând un semn cu mâna, am dat drumul celor trei sclavi ai mei, și, urcând pe mal în sus, am intrat în desiș. Țineam pistolul în mână, iar biciul atârnat, împreună cu toporașele, de eșarfa brațului. Doream să fiu singur, să mă gândesc la situația în care mă aflam acum.

Un lucru îngrozitor, de care abia începeam să-mi dau seama, era că în toată această insulă nu mai exista acum nici un loc ferit unde să pot să fiu singur și în siguranță, pentru a mă odihni sau a dormi. De când debarcasem, îmi recăpătasem în chip uimitor puterile, dar tot mai eram înclinat să fiu nervos și să mă descurajez, la orice încercare mai grea. Simțeam că ar trebui să străbat insula și să mă stabilesc împreună cu Oamenii-Animale, creându-mi securitatea chiar prin apropiere de ei. Dar n-am avut curajul. M-am întors pe țărm și, îndreptându-mă spre răsărit, pe lângă curtea incendiată, m-am dus spre un punct unde un banc puțin adânc de nisip și de coral se întindea spre recife. Acolo aș fi putut să stau jos și să mă gândesc, cu spatele spre mare, și cu fața spre orice surpriză. Și acolo m-am și așezat, cu bărbia pe genunchi, sub soarele care îmi bătea drept în cap, și cu o spaimă crescândă în inimă, gândindu-mă cum aș putea să supraviețuiesc până în ceasul când voi

scăpa (dacă urma să scap vreodată). Am încercat să revăd întreaga situație, cât puteam mai liniștit, dar îmi era imposibil să-mi îndepărtez emoția.

Am început să mă gândesc la cauza disperării lui Montgomery. „Se vor schimba" spunea el. „Cu siguranță că se vor schimba". Și Moreau - ce spusese oare Moreau? „Animalul îndărătnic din ei revine din zi în zi tot mai mult..." Atunci gândul mi s-a întors către Hiena-Porc. Eram încredințat că dacă nu voi ucide această brută, mă va ucide ea pe mine... Cel ce rostea Legea era mort - cu atât mai rău!... Ei știau acum că și noi, Cei-cu-biciul, putem fi uciși, la fel ca și ei...

Oare nu mă și spionau, printre masele verzi de ferigi și palmieri de colo - pândindu-mă până când voi ajunge astfel ca să pot fi prins dintr-o săritură? Oare nu complotau împotriva mea? Ce le spunea oare Hiena-Porc? Imaginația mea alerga printr-o mlaștină de temeri neîntemeiate.

Gândurile mi-au fost tulburate de țipetele unor păsări de mare care se repezeau spre un obiect negru care fusese aruncat de valuri pe țărm aproape de locul îngrădit. Știam ce era acel obiect, dar nu aveam curajul să mă întorc și să le alung. Am început să merg de-a lungul țărmului, în direcția opusă, intenționând să înconjur colțul de est al insulei și să mă apropii astfel de râpa cu colibe, fără să traversez eventualele curse care m-ar fi pândit în desișuri.

Cam la jumătate de milă de drum de-a lungul coastei l-am văzut pe unul dintre cei trei Oameni-Animale de mai înainte, îndreptându-se dinspre tufișuri către mine. Eram atât de nervos acum, din cauza propriilor mele închipuiri, încât am scos imediat revolverul. Nici gesturile prietenoase ale Omului-Animal n-au reușit să mă dezarmeze.

S-a apropiat ezitând.

— Pleacă, strigai eu.

Era ceva în atitudinea umilită a acestei creaturi, care amintea foarte mult de un câine. Se retrase puțin, la fel ca un câine care este gonit acasă, și se opri, privindu-mă rugător cu ochi bruni de câine.

— Pleacă, zisei eu. Nu te apropia de mine.

— Nu pot să mă apropii de dumneata? zise el.

— Nu. Pleacă, insistai eu, şi am plesnit din bici.

Apoi, punând biciul între dinţi, m-am aplecat după o piatră, şi cu această ameninţare am reuşit să-l gonesc. Astfel, în singurătate am ocolit râpa unde locuiau Oamenii-Animale şi, ascunzându-mă printre buruienile şi trestiile care despărţeau de mare această crăpătură, îi supravegheam pe cei care apăreau, încercând să-mi dau seama după gesturile şi aspectul lor ce impresie le făcuse moartea lui Moreau şi a lui Montgomery, ca şi distrugerea Casei Durerii. Îmi dădeam acum seama de nebunia laşităţii mele. Dacă mi-aş fi păstrat curajul pe care-l avusesem în zori, dacă nu l-aş fi lăsat să se scurgă în reflexiile mele solitare, aş fi putut să pun mâna pe sceptrul vacant al lui Moreau şi să domnesc asupra Oamenilor-Animale. Aşa, însă, pierdusem ocazia, şi căzusem în poziţia de simplu şef printre semenii mei.

Către prânz, câţiva dintre ei veniră şi se aşezară să se încălzească în nisipul fierbinte. Glasurile imperioase ale foamei şi setei îmi alungară frica. Am ieşit din tufişuri şi, cu revolverul în mână, am coborât spre aceste fiinţe tolănite pe jos. Una, o Femeie-Lup, îşi întoarse capul şi mă privi ţintă. Ceilalţi făcură la fel. Nimeni nu încercă să se ridice sau să mă salute. Mă simţeam prea slab şi prea obosit pentru ca să insist împotriva atâtora, şi am lăsat, astfel, să-mi scape momentul.

— Vreau de mâncare, zisei eu, aproape pe un ton de scuză, apropiindu-mă.

— Găseşti de mâncare în colibe, zise un Bou-Mistreţ cam adormit, privind în altă parte.

Am trecut pe lângă ei şi am coborât în umbra şi mirosurile râpei aproape pustii. Într-o colibă goală m-am ospătat cu nişte fructe, şi apoi, după ce am proptit câteva beţe şi ramuri murdare şi pe jumătate putrezite în faţa intrării, m-am aşezat cu faţa spre ea, şi cu mâna pe revolver. Oboseala ultimelor treizeci de ore îşi ceru drepturile şi m-am lăsat să alunec într-o moţăială uşoară, încredinţat că baricada slabă pe care o înălţasem va produce suficient de mult zgomot când va fi dată la o parte, pentru a mă scuti de vreo surpriză.

XXI. DEGENERAREA OAMENILOR ANIMALE

În felul acesta, am devenit unul dintre Oamenii-Animale de pe insula doctorului Moreau. Când m-am trezit, în jurul meu era întuneric. Brațul bandajat mă durea. M-am ridicat pe vine, întrebându-mă, la început, unde mă aflam. Se auzeau niște glasuri răgușite vorbind afară. Baricada mea dispăruse și deschizătura colibei era liberă. Revolverul era încă în mână.

Am auzit o respirație și am văzut ceva ghemuit foarte aproape de mine. Mi-am ținut răsuflarea, încercând să văd ce anume era. Forma începu să se miște încet, interminabil. Apoi ceva moale și cald și umed îmi trecu peste mână.

Toți mușchii mi se contractară. Mi-am tras repede mâna. Un strigăt de alarmă porni și mi se opri în gâtlej. Mi-am dat seama la timp de ce se întâmplase și mi-am oprit degetele de pe revolver.

— Cine-i acolo? întrebai eu într-o șoaptă răgușită, cu revolverul îndreptat spre el.

— Eu, Stăpâne.

— Cine ești tu?

— Ei spun că nu mai există Stăpân acum. Dar eu știu, ce știu. Eu am dus trupurile în mare. O, tu Cel-ce-merge-prin-mare, trupurile celor pe care i-ai ucis. Sunt sclavul tău, Stăpâne.

— Tu ești cel pe care l-am întâlnit pe plajă? întrebai eu.

— Chiar el, Stăpâne.

Ființa aceasta era evident demnă de încredere, căci ar fi putut să se năpustească asupra mea în timp ce dormeam.

— Foarte bine, zisei eu, întinzându-mi mâna ca să mi-o lingă din nou.

Începeam să-mi dau seama ce însemna prezența lui, și curajul îmi crescu iar.

— Unde sunt ceilalţi? întrebai.

— Sunt nebuni. Sunt smintiţi, zise Omul-Câine. Chiar acum stau de vorbă acolo împreună. Ei spun: „Stăpânul este mort; Cel-de-al-doilea-cu-biciul este mort. Cel-care-a-mers-în-mare este... la fel cu noi. Nu mai avem nici un Stăpân, nici un Bici, nici o Casă a Durerii. A venit sfârşitul. Iubim Legea, şi o vom respecta; dar nu mai există Durere, nici Stăpân, nici Bice, niciodată". Aşa spun ei. Dar eu ştiu, Stăpâne, eu ştiu.

Am pipăit în întuneric, mângâind capul Omului-Câine.

— Foarte bine, zisei eu iar.

— În curând îi vei ucide pe toţi, zise Omul-Câine.

— În curând, răspunsei eu, îi voi ucide pe toţi - după ce vor trece câteva zile şi se vor întâmpla anumite lucruri. Toţi, afară de cei pe care îi vei arăta tu, toţi vor fi ucişi.

— Tot ce doreşte Stăpânul să ucidă, Stăpânul ucide, zise Omul-Câine cu o oarecare satisfacţie în glas.

— Şi ca păcatele lor să crească, zisei eu, îi las să trăiască în nebunia lor până când le vine vremea. Să nu ştie că eu sunt Stăpânul.

— Voinţa Stăpânului este bună, zise Omul-Câine, cu tactul prompt al rasei sale canine.

— Dar unul a şi păcătuit, zisei eu. Pe acela îl voi ucide, oricând îl voi întâlni. Când am să-ţi spun: *„Acela este"* ai grijă să te năpusteşti asupra lui... Şi acum, mă duc la oamenii care sunt strânşi laolaltă.

O clipă, deschizătura colibei s-a întunecat de ieşirea Omului-Câine. Apoi l-am urmat şi m-am găsit aproape în acelaşi loc unde fusesem atunci când îl auzisem pe Moreau şi pe câinele lui, urmărindu-mă. Dar acum era noapte, şi întreaga râpă plină de miasme împrejurul meu era întunecată, şi mai încolo, în locul unei pante înverzite şi însorite, vedeam un foc roşu, în faţa căruia se mişcau încoace şi încolo forme ghemuite şi groteşti. Mai departe erau copacii deşi, un zid de întuneric, mărginit în partea de sus cu dantela neagră a ramurilor superioare. Luna tocmai se ridica deasupra marginii râpei şi, ca o bară peste faţa ei, trecea spirala de vapori care se înălţa neîncetat din fumarolele de pe insulă.

— Mergi lângă mine, zisei eu, adunându-mi curajul, şi unul lângă altul, am coborât drumul îngust, fără să dăm atenţie fiinţelor nedeslușite care ne urmăreau cu privirea de prin colibe.

Nimeni dintre cei adunaţi în jurul focului nu făcu vreun gest ca să mă salute. Cei mai mulţi dintre ei se făceau că nu mă observă - în mod ostentativ. Am căutat cu privirea pe Hiena-Porc, dar nu era acolo. Cu totul, poate că erau vreo douăzeci de Oameni-Animale, stând pe vine, privind fix la foc, sau stând de vorbă unii cu alţii.

— Este mort, este mort, Stăpânul este mort, zise glasul Omului-Maimuţă în dreapta mea. Casa Durerii - nu mai există Casa Durerii.

— Nu este mort, zisei eu cu glas puternic. Chiar acum el ne priveşte.

Aceasta îi făcu să tresară. Douăzeci de perechi de ochi mă priviră.

— Casa Durerii nu mai există, zisei eu. Dar va veni din nou. Pe Stăpân voi nu-l puteţi vedea. Şi totuşi chiar în clipa aceasta el ascultă, deasupra voastră.

— Adevărat, adevărat, zise Omul-Câine.

Au fost zdruncinaţi de siguranţa, mea. Un animal poate fi destul de feroce şi de viclean, dar ca să poţi minţi trebuie să fii om.

— Omul cu mâna bandajată spune un lucru ciudat, zise unul din Oamenii-Animale.

— Vă spun că aşa este, zisei eu. Stăpânul şi Casa Durerii vor veni din nou. Vai de cel care încalcă Legea!

Se uitară miraţi unii la alţii. Cu o indiferenţă afectată am început să izbesc leneş cu toporul în pământul din faţa mea. Am băgat de seamă că priveau la tăieturile adânci pe care le făceam în iarbă.

Apoi Satirul îşi exprimă o îndoială; i-am răspuns; apoi una dintre fiinţele pestriţe obiectă altceva, şi o discuţie însufleţită se iscă în jurul focului. Din clipă în clipă, începeam să fiu mai convins de securitatea mea. Vorbeam acum fără spasmul din respiraţie, datorat intensităţii emoţiei, care mă tulburase la început. În decurs de aproape o oră convinsesem de-a binelea pe mai mulţi dintre Oamenii-Animale de adevărul afirmaţiilor mele şi îi adusesem pe aproape toţi ceilalţi într-o stare de îndoială. Eram cu ochii în patru după duşmanul meu,

Hiena-Porc, dar el nu se arătă de loc. Din când în când, câte o mișcare suspectă mă făcea să tresar, dar îmi recăpătăm repede încrederea. Apoi, pe măsură ce luna cobora încet la zenit, auditorii începură unul câte unul să caște (lăsând să se vadă, în lumina focului care se stingea, tot felul de dinți ciudați) și mai întâi unul, apoi altul, se retraseră spre vizuinile din râpă. Iar eu, temându-mă de tăcere și întuneric, m-am dus cu ei, știind că eram mai în siguranță alături de mai mulți, decât cu unul singur.

În acest fel începu partea cea mai lungă a șederii mele pe insula doctorului Moreau. Dar, din noaptea aceea și până când a venit sfârșitul, s-a întâmplat doar un singur lucru demn de povestit, în afară de o serie de nenumărate amănunte mici și neplăcute și chinul unei neîncetate neliniști. Așa că prefer să trec cu vederea asupra acestui interval de timp și să povestesc doar singurul incident mai important din cele zece luni pe care le-am petrecut în intimitatea acestor brute pe jumătate umanizate. Aș putea să povestesc multe dintre cele ce mi au rămas în memorie, lucruri pentru care mi-aș da bucuros mâna dreaptă ca să le pot uita. Dar ele nu ajută cu nimic cursului povestirii. Retrospectiv, este ciudat să-mi amintesc, cât de repede m-am obișnuit cu felul de a fi al acestor monștri, și cum le-am câștigat iar încrederea. Am avut și câteva certuri, desigur și încă aș putea să arăt niște urme de dinți, dar în curând Oamenii-Animale căpătară un respect salutar pentru îndemânarea mea de a arunca pietre și pentru tăișul toporului meu. Fidelitatea Omului-Câine-Saint-Bernard mi-a fost de un folos nemărginit. Am constatat că scara respectului se baza în special pe capacitatea de a face răni cât mai adânci. Pot spune cu adevărat - și sper că fără vanitate - că aveam un fel de întâietate printre ei. Unul sau doi, cărora, în diverse dispute, le lăsasem cicatrice adânci, aveau necaz pe mine, dar și-l manifestau mai ales în spatele meu, prin strâmbături, și la o distanță suficientă pentru a nu-i ajunge cu proiectilele mele.

Hiena-Porc mă evita și eram mereu în stare de alarmă din cauza lui. Nedespărțitul meu Om-Câine îl ura și se temea de el teribil. Cred că, de fapt, asta stătea la baza atașamentului acestei brute față de mine. În curând deveni evident pentru mine că Hiena-Porc gustase sânge și

mersese pe urmele Omului-Leopard. Îşi făcuse o vizuină pe undeva prin pădure şi devenise solitar. O dată, am încercat să-i îndemn pe Oamenii-Animale să-l vâneze, dar nu aveam destulă autoritate ca să-i fac să conlucreze pentru un anumit scop. De mai multe ori am încercat să mă apropii de culcuşul lui şi să cad asupra lui pe neaşteptate, dar totdeauna el era mai ager decât mine, mă vedea sau mă adulmeca, şi fugea. De asemenea, el, cu pânda lui, făcea ca orice cărare din pădure să fie periculoasă pentru mine şi pentru aliaţii mei. Omul-Câine abia dacă îndrăznea să se îndepărteze de mine.

În prima lună, Oamenii-Animale, comparativ cu condiţia lor de mai târziu, erau destul de umani, şi pentru vreo doi dintre ei în afară de prietenul meu canin, încercam chiar o bunăvoinţă prietenoasă. Mica creatură roz cu aspect de leneş manifesta o ciudată afecţiune faţă de mine, şi începuse să mă urmeze pretutindeni. Omul-Maimuţă mă plictisea, totuşi, cu vorbăria lui. El se considera egalul meu, din cauză că avea cinci degete la mână şi trăncănea mereu în faţa mea, trăncănea cele mai cumplite prostii. Un lucru mă amuza, oarecum, la el: avea o fantastică îndemânare de a forma cuvinte noi. Îşi închipuia, cred, că adevăratul rost al limbii consta în a turui cuvinte care nu însemnau nimic. El numea asta „gândurile mari", spre a le deosebi de „gândurile mărunte" - interesele obişnuite ale vieţii de toate zilele. Dacă făceam vreodată vreo remarcă pe care nu o înţelegea, o lăuda foarte mult, mă ruga s-o rostesc din nou, o învăţa pe dinafară, şi se ducea s-o repete, cu câte un cuvânt greşit pe ici sau pe colo, celorlalţi Oameni-Animale mai blânzi. El nu se oprea la nimic din ceea ce era limpede şi inteligibil. Am inventat, special pentru el, câteva „gânduri mari" foarte curioase. Cred că era cea mai proastă fiinţă pe care am întâlnit-o vreodată; el a dezvoltat în modul cel mai minunat prostia distinctivă a omului, fără să piardă măcar o iotă din prostia naturală a maimuţei.

Acestea toate, după cum spuneam, se întâmplau în primele săptămâni ale singurătăţii mele printre Oamenii-Animale. În acest timp, ei respectau obiceiurile stabilite prin Lege, şi în general se purtau cum se cuvine. O dată, am găsit încă un iepure sfâşiat în bucăţi - de către Hiena-Porc, sunt sigur - dar asta a fost tot. Abia cam prin mai am

început să disting pentru prima dată o diferenţă crescândă în vorbirea şi ţinuta lor, o dificultate tot mai evidentă în articularea cuvintelor, o aversiune tot mai mare pentru vorbire. Trăncăneala Omului-Maimuţă crescu în volum, dar deveni din ce în ce mai puţin inteligibilă, din ce în ce mai maimuţărească. Unii dintre ceilalţi păreau că pierd cu totul controlul asupra vorbirii, deşi în acea vreme încă mai înţelegeau ce le spuneam. Vă puteţi închipui o vorbire, cândva bine definită şi exactă, care se înmoaie şi se topeşte, pierzându-şi forma şi sensul, şi devine din nou doar frânturi de sunete? Mergeau în două picioare din ce în ce mai greu. Deşi se vedea că se simţeau ruşinaţi, din când în când dădeam peste câte unul alergând în mâini şi picioare şi cu totul incapabil să-şi reia poziţia verticală. Apucau tot mai stângaci lucrurile cu mâna; băutul pe lipăit, mâncatul ronţăind deveneau din zi în zi tot mai obişnuite. Îmi dădeam seama mai bine decât oricând de ceea ce îmi spusese Moreau despre „îndărătnicul animal din ei". Recădeau, şi încă foarte repede, în ceea ce fuseseră mai înainte.

Unii dintre ei - şi primii, am observat cu oarecare surpriză, erau toţi femele - începură să nu mai ţină seama de cerinţele decenţei - de cele mai multe ori în mod deliberat. Alţii încercară chiar să încalce în public monogamia. Tradiţia Legii îşi pierdea, în mod limpede, puterea. Nu pot să continui acest subiect neplăcut. Omul meu Câine redevenea pe nesimţite câine; din zi în zi devenea mut, patruped, păros. Abia dacă observam trecerea de la tovarăşul care era mâna mea dreaptă, la câinele care adulmeca pe lângă mine. Deoarece neîngrijirea şi dezorganizarea creşteau din zi în zi, râpa care adăpostea locuinţele şi care niciodată nu fusese un loc prea plăcut, deveni atât de dezgustătoare, încât am părăsit-o şi, traversând insula, mi-am făcut o colibă din ramuri printre ruinele înnegrite ale locuinţei lui Moreau. O oarecare amintire a suferinţelor făcea din acest loc adăpostul cel mai sigur împotriva Oamenilor-Animale.

Ar fi imposibil să descriu amănunţit fiecare pas al decăderii acestor monştri; zi de zi, aspectul omenesc îi părăsea; renunţară să se mai înfăşoare în cârpe şi să se îmbrace, părăsiră în cele din urmă orice urmă de îmbrăcăminte; părul începu să se răspândească pe membrele

lor descoperite; frunţile li se teşiră şi feţele le ieşiră înainte; iar despre purtarea aproape prietenească pe care mi-o permisesem cu unii din ei, în prima lună a singurătăţii mele, îmi era groază să-mi mai aduc aminte.

Schimbarea se petrecea încet şi inevitabil. Pentru ei, ca şi pentru mine, ea venea fără vreun şoc anume. Încă mai mergeam în siguranţă printre ei, pentru că încărcătura tot mai mare de animalism exploziv care gonea din zi în zi omenescul din ei nu producea nici o zguduitură în decăderea lor treptată. Dar începusem să mă tem că, în curând, acest şoc trebuia să vină. Bruta mea Saint-Bernard mă urmase în noua mea locuinţă şi vigilenţa lui mi-a permis să dorm uneori aproape în linişte. Mica fiinţă roz cu aspect de leneş devenise sfioasă şi mă părăsise, ca să se întoarcă din nou la viaţa sa naturală, printre ramurile copacilor. Ne aflam exact în starea de echilibru care ar rămâne întruna din acele cuşti cu o „Familie fericită" formată din animale diferite, pe care le expun îmblânzitorii de animale, în cazul când îmblânzitorul ar părăsi-o pentru totdeauna.

Desigur că aceste creaturi nu au decăzut într-atât încât să devină animale ca acelea pe care cititorul le-a văzut în grădinile zoologice - urşi, lupi, tigri, boi, porci, sau maimuţe obişnuite. Fiecare mai avea încă trăsături ciudate; în fiecare Moreau amestecase un animal cu altul; unul poate că era mai mult urs, altul mai mult felină, altul mai mult bovină, dar fiecare era amestecat cu alte creaturi - un fel de animalism generalizat apărea printre trăsăturile specifice. Şi, din când în când, încă mă mai surprindeau unele resturi vagi de umanitate, câte o recrudescentă trecătoare a vorbirii, o îndemânare neaşteptată a membrelor anterioare, o jalnică încercare de a merge în picioare.

Probabil că şi eu suferisem unele schimbări stranii. Hainele atârnau în jurul meu ca nişte zdrenţe gălbui, prin ale căror găuri lucea pielea tăbăcită. Părul îmi crescuse lung şi încâlcit. Mi se spune că, chiar şi acum, ochii mei au o strălucire ciudată, o mare mobilitate.

La început, îmi petreceam ziua pe ţărmul dinspre sud, pândind vreo pânză, sperând şi rugându-mă să apară vreun vas. Mă bizuiam pe întoarcerea lui *Ipecacuanha,* o dată cu trecerea unui an, dar vasul nu

reveni niciodată. De cinci ori am văzut câte o pânză, şi de trei ori fum, dar nimeni nu se apropie de insulă. Aveam totdeauna pregătit un foc, dar fără îndoială că era pus pe socoteala naturii vulcanice a insulei.

Abia prin septembrie sau octombrie am început să mă gândesc să-mi construiesc o plută. Pe atunci, mâna mi se vindecase şi puteam să folosesc din nou ambele mâini. La început am fost înspăimântat de neputinţa mea. Nu făcusem niciodată în viaţa mea tâmplărie sau vreo muncă de acest fel şi mi-am petrecut zile întregi printre copaci, experimentând cum să-i despic şi să-i leg împreună. Nu aveam funii şi n-am putut să găsesc nimic din care să fac funii; nici una dintre abundentele liane nu părea destul de flexibilă sau de rezistentă şi cu tot bagajul meu de cunoştinţe ştiinţifice nu puteam să găsesc vreun mijloc de a le face astfel. Am petrecut mai bine de două săptămâni scotocind printre ruinele înnegrite ale clădirii arse şi pe locul de pe ţărm unde fuseseră arse bărcile, căutând cuie şi alte bucăţi rătăcite de metal care ar fi putut să-mi fie de folos. Din când în când, câte o creatură animalică venea să mă privească şi când strigam la ea, fugea în salturi mari. Apoi a venit un anotimp cu furtuni şi cu ploi mari, care mi-au întârziat munca, dar, în cele din urmă, pluta fu gata.

Eram încântat de ea. Dar, cu lipsa de simţ practic care a fost totdeauna pacostea mea, o făcusem la o milă şi mai bine depărtare de mare, şi, înainte de a o fi tras în jos pe ţărm, se desfăcu în bucăţi. Poate că, de fapt, a fost o salvare pentru mine că nu m-am îmbarcat pe ea. Dar, în clipa aceea, disperarea mea pentru acest eşec fu atât de mare, încât timp de câteva zile n-am făcut decât să rătăcesc pe ţărm şi să privesc spre mare, gândindu-mă la moarte.

Dar nu aveam de gând să mor şi surveni un incident care îmi arătă în mod neîndoielnic nebunia de a lăsa să treacă astfel zilele - căci fiecare zi nouă era încărcată cu primejdii tot mai mari din partea Monştrilor-Animale. Şedeam la umbra zidului curţii îngrădite, privind spre mare, când am tresărit, simţind ceva rece care îmi atingea pielea călcâiului. Întorcându-mă, am văzut mica creatură roz cu chip de leneş, care îmi clipea în faţă. Îşi pierduse de mult graiul şi mişcările active, iar părul moale i se îndesa din zi în zi, şi ghearele ei boante deveneau tot

mai răsucite. Scoase un fel de geamăt când văzu că îmi atrăsese atenţia, merse puţin înspre tufişuri, şi se întoarse să mă privească.

La început n-am înţeles, dar imediat m-am gândit că vrea să-l urmez, şi chiar asta am făcut, încet - căci ziua era fierbinte. Când ajunse la copaci se caţără în ei, căci putea merge mai bine printre lianele care atârnau, decât pe pământ.

Şi, deodată, într-un spaţiu cu iarba călcată în picioare, am dat peste un grup îngrozitor. Câinele meu Saint-Bernard zăcea pe pământ, mort, şi lângă cadavrul său stătea ghemuit Hiena-Porc, strângând cu ghearele sale diforme carnea care încă palpita, rozând din ea şi mârâind de plăcere. Când m-am apropiat, monstrul îşi ridică spre mine ochii strălucitori, buzele sale se răsfrânseră, dezgolindu-i dinţii mânjiţi de sânge, şi mârâi ameninţător. Nu-i era nici frică, nici ruşine; ultima rămăşiţă de umanitate dispăruse. Am înaintat încă un pas, m-am oprit, mi-am scos revolverul. În sfârşit, eram faţă în faţă.

Fiara nu făcu nici un gest ca să fugă. Dar urechile i se ciuliră înapoi, părul i se zburli şi trupul i se ghemui. Am ţintit drept între ochi şi am tras. În aceeaşi clipă, se aruncă dintr-un salt asupra mea, şi am fost răsturnat ca un popic. Încercă să mă apuce cu mâna lui diformă, şi mă izbi în faţă. Săritura îl făcu să treacă peste mine. Am căzut sub partea dinapoi a trupului său, dar din fericire îl nimerisem unde trebuia, şi murise chiar în timp ce sărea. M-am târât de sub trupul lui greu şi murdar şi m-am ridicat tremurând, privind la trupul care încă mai zvâcnea. Cel puţin primejdia aceasta era înlăturată. Dar Hiena-Porc, ştiam, era doar prima dintr-o serie de recăderi în animalitate care trebuiau să urmeze.

Am ars ambele cadavre pe un foc de vreascuri. Acum, într-adevăr, îmi dădeam limpede seama că, dacă nu voi părăsi insula, moartea mea nu era decât o chestiune de timp. Animalele, cu una sau două excepţii, părăsiseră râpa, şi îşi făcuseră vizuini, după gustul fiecăruia, prin desişurile pădurii. Puţine mai umblau după pradă în timpul zilei; cele mai multe dormeau, şi insula ar fi putut părea pustie unui nou venit; dar, în timpul nopţii, văzduhul răsuna de strigătele şi urletele lor înspăimântătoare. M-am gândit chiar să pornesc un masacru - să pun

capcane sau să mă lupt cu cuțitul. Dacă aș fi avut un număr suficient de cartușe, n-aș fi ezitat nici o clipă să pornesc să le ucid. Probabil că, dintre carnivorele primejdioase nu mai erau decât vreo douăzeci; cele mai feroce muriseră. După moartea bietului meu câine, ultimul meu prieten, am adoptat și eu într-o oarecare măsură obiceiul de a moțăi ziua, ca să pot sta de veghe în timpul nopții. Mi-am refăcut adăpostul dintre zidurile fostei clădiri, cu o deschidere atât de îngustă, încât oricine ar fi încercat să intre ar fi trebuit să facă un zgomot considerabil. Creaturile acestea își pierduseră și arta de a face focul, și își recăpătaseră frica de el. Am început încă o dată, de data aceasta cu o adevărată pasiune, să strâng laolaltă pari și crengi, pentru a-mi construi o plută cu care să mă salvez.

M-am izbit de mii de greutăți. Sunt un om extrem de neîndemânatic - școala mi-o terminasem înainte de a se introduce metoda de lucru manual a lui Slöjd - dar am reușit să îndeplinesc cele mai multe din cerințele construcției unei plute. Într-un fel sau altul și pe căi ocolite, și de data aceasta am avut grijă și de soliditate. Singurul obstacol era că nu găseam nici un vas în care să pun apa de care aveam nevoie pe aceste mări neumblate. Aș fi încercat chiar să fac oale, dar pe insulă nu se găsea lut. Mergeam amărât de-a lungul întregii insule, încercând să rezolv această ultimă greutate. Câteodată izbucneam în accese sălbatice de furie și, în necazul meu insuportabil, izbeam și despicam cu toporul vreun nenorocit de copac. Dar nu-mi venea nici o idee.

Și apoi a venit o zi, o zi minunată, pe care mi-am petrecut-o într-un adevărat extaz. Am văzut spre sud-vest o pânză, ca aceea a unei mici goelete, și am aprins imediat o grămadă mare de vreascuri și am rămas privind lângă foc, în căldura lui și a soarelui de amiază. Toată ziua am privit la această pânză, fără să mănânc sau să beau ceva, astfel încât capul începuse să mi se învârtească; animalele veneau și se uitau la mine, păreau uimite, și plecau. Pânza era încă departe când se lăsă întunericul și o înghiți, și toată noaptea m-am trudit să țin focul aprins și viu, și ochii Animalelor străluceau din întuneric, plini de uimire. În zori, venise și mai aproape, și am văzut că era pânza soioasă a unei mici bărci. Ochii îmi erau obosiți de veghe, priveam țintă și nu-mi

venea să cred. În barcă erau doi oameni, stând jos de tot, unul lângă prova şi celălalt la cârmă. Dar barca plutea într-un mod ciudat. Nu mergea în direcţia vântului; se tot întorcea şi se legăna.

Când ziua devenise mai luminoasă, am început să flutur către ei ultima zdreanţă din jacheta mea; dar ei nu mă observară, şi continuară să stea cu faţa unul spre altul. Am înaintat până la punctul cel mai de jos al scundului promontoriu şi am început să gesticulez şi să strig. N-am căpătat nici un răspuns, iar barca îşi continua drumul ei fără ţel, îndreptându-se încet, foarte încet, spre golf. Deodată, o pasăre mare, albă zbură din barcă, şi niciunul dintre oameni nu se clinti şi nici nu o observă. Pasărea se roti, şi apoi se înălţă în sus, desfăcându-şi puternicele ei aripi.

Am încetat atunci să mai strig, şi m-am aşezat jos, pe promontoriu, mi-am pus bărbia în mâini şi am privit ţintă. Încet, încet, barca se îndrepta spre vest. Aş fi putut să înot spre ea, dar ceva, ca o vagă teamă, mă îngheţa şi mă ţinea în loc. În timpul după-amiezii fluxul o împinse pe ţărm şi o aşează cam la o sută de metri spre vest de ruinele curţii îngrădite.

Oamenii din ea erau morţi, muriseră de atât de multă vreme, încât se prăbuşiseră în fărâme când am aplecat barca într-o parte, ca să-i scot. Unul avea un păr roşu şi des ca al căpitanului de pe *Ipecacuanha,* iar în fundul bărcii zăcea un chipiu alb şi murdar. În timp ce stăteam lângă barcă, trei dintre Animale ieşiră, furişându-se din tufişuri şi veniseră spre mine, adulmecând. M-a cuprins un spasm de dezgust. Am împins mica barcă în jos, spre mal, şi m-am căţărat pe bordul ei. Două dintre brute erau Animale-Lupi, şi înaintau cu nările fremătând şi cu ochii strălucind; al treilea era creatura aceea hibridă din urs şi taur.

Când i-am văzut apropiindu-se de acele rămăşiţe mizerabile, când i-am auzit mârâind unul la celălalt, şi le-am văzut strălucirea dinţilor, o groază cumplită a luat locul repulsiei mele. Le-am întors spatele, am strâns pânza, şi am început să vâslesc spre larg. N-am mai avut nici curajul să mai privesc înapoi.

În noaptea aceea m-am aţinut între recife şi insulă, iar în dimineaţa următoare m-am îndreptat spre pârâu şi am umplut cu apă butoiaşul gol găsit pe bord. Apoi, cu toată răbdarea pe care o mai puteam avea, am cules o cantitate de fructe, am pândit şi am ucis doi iepuri, cu ultimele trei cartuşe pe care le mai aveam. În timp ce făceam aceasta, am lăsat barca înţepenită într-o ieşitură a recifelor, de teama Monştrilor-Animale.

XXII. OMUL SINGUR

Spre seară, am pornit spre larg, având în faţă un uşor vânt de la sud-vest, încet şi constant, iar insula deveni din ce în ce mai mică şi spirala subţire de fum se micşora într-o linie din ce în ce mai subţire, spre apusul înflăcărat de soare. Oceanul se ridica în jurul meu, ascunzându-mi privirilor această mică pată întunecată. Lumina zilei, strălucirea întârziată a soarelui, se scurgea de pe cer, se trăgea la o parte ca o perdea luminoasă, şi în cele din urmă îmi apăru înaintea ochilor acel abis al imensităţii albastre pe care lumina soarelui îl ascunde, şi am văzut puzderia de stele care pluteau pe el. Marea era liniştită, cerul era liniştit; eram singur, cu noaptea şi liniştea.

Am plutit astfel timp de trei zile, mâncând şi bând cu economie, şi meditând la tot ceea ce mi se întâmplase, fără să doresc prea mult să văd din nou oameni. Aveam doar o zdreanţă murdară în jurul corpului, părul îmi era o încâlcitură neagră. Fără îndoială că oamenii care m-au descoperit m-au crezut nebun. Este ciudat, dar nu simţeam nici o dorinţă să mă întorc printre oameni. Eram doar bucuros că reuşisem să scap de odioşii Monştri-Animale. În cea de a treia zi am fost cules de un bric care mergea de la Apia la San Francisco. Nici căpitanul şi

nici secundul n-au crezut povestirea mea, socotind că singurătatea și primejdiile îmi luaseră mințile. Și, temându-mă că părerea lor ar putea fi și a altora, m-am abținut să povestesc mai departe aventura mea, și am pretins că nu-mi mai amintesc nimic din cele ce mi se întâmplaseră între naufragiul lui *Lady Vain* și momentul când am fost găsit din nou - un interval de un an.

A trebuit să procedez cu cea mai mare băgare de seamă pentru a evita să fiu declarat nebun. Mă bântuiau amintirile despre Lege, despre cei doi marinari morți, despre primejdiile nopții, despre cadavrul din desișul de trestii. Și, oricât ar părea de nefiresc, o dată cu întoarcerea mea printre oameni s-a produs, în loc de acea încredere și simpatie la care m-am așteptat, o stranie accentuare a nesiguranței și a fricii pe care o simțisem în timpul șederii mele pe insulă. Nimeni nu voia să mă creadă, eram tot atât de ciudat pentru oameni pe cât fusesem pentru Oamenii-Animale. Ca și cum aș fi căpătat ceva din sălbăticiunea naturală a celor cu care trăisem alături.

Se spune că spaima este o boală, și în orice caz, eu pot mărturisi că, de câțiva ani încoace, o teamă neîncetată și-a făcut lăcaș în mintea mea, o teamă neîncetată, ca aceea pe care ar resimți-o un pui de leu, îmblânzit numai pe jumătate. Tulburarea mea luă cele mai ciudate forme. Nu mă puteam convinge că bărbații și femeile pe care îi întâlneam nu erau și ei niște Oameni-Animale, ceva mai umani, animale pe jumătate modelate la exterior după chipul unor ființe omenești, și că ei vor începe în curând să decadă în animalitate, să-și arate, unul câte unul, caracterele lor animalice. Am încredințat cazul meu unui om extrem de priceput, un om care îl cunoscuse pe Moreau, și care păru să dea crezare pe jumătate spuselor mele, un specialist în boli mintale - și el m-a ajutat foarte mult.

Deși nu cred că groaza față de acea insulă mă va părăsi vreodată cu totul, de cele mai multe ori ea zace undeva în fundul sufletului meu, un simplu nor îndepărtat, o amintire și o bănuială vagă; dar sunt momente când micul nor se întinde până ce întunecă întregul cer. Atunci, privesc în jur la semenii mei. Și mă înfricoșez. Văd fețe aspre și însuflețite, altele întunecate sau amenințătoare, altele schimbătoare,

nesincere; niciuna care să aibă autoritatea calmă a unei ființe raționale. Simt ca și cum animalul din ei va trebui să iasă la suprafață; că degradarea celor de pe insulă se va produce din nou, dar pe o scară mai mare. Știu că aceasta este o închipuire, că aceste aparențe de bărbați și femei din jurul meu sunt într-adevăr bărbați și femei, bărbați și femei pentru totdeauna, creaturi perfect raționale, pline de dorinți omenești și de griji tandre, eliberate de instincte, nefiind sclavii niciunei Legi fantastice - ființe cu totul diferite de Oamenii-Animale. Și, totuși, fug de ei, de privirile lor curioase, de întrebările și sprijinul lor, și doresc să fiu departe de ei, și singur.

Din această cauză, trăiesc în apropierea câmpiei întinse, și când această umbră mi se așterne pe suflet, pot să mă refugiez acolo; câmpia pustie este atunci minunată, sub cerul măturat de vânt. Cât timp trăiam în Londra, groaza era aproape insuportabilă. Nu puteam să scap de oameni; glasurile lor pătrundeau prin ferestre; ușile încuiate erau doar o slabă apărare. Pentru ca să lupt cu închipuirea mea ieșeam pe străzi și acolo miorlăiau în urma mea femei care îmi dădeau târcoale, bărbați înfometați îmi aruncau pe ascuns priviri invidioase, muncitori palizi și extenuați treceau tușind pe lângă mine, cu ochii obosiți și cu pasul grăbit, ca un cerb rănit care își pierde sângele; bătrâni, aduși din spate și triști, treceau mormăind, cu totul nepăsători față de ceata zdrențăroasă a copiilor care râdeau de ei. Atunci mă retrăgeam în vreo biserică, dar chiar și acolo, atât de mare îmi era tulburarea, mi se părea că predicatorul trăncănea „gânduri mari" la fel cum făcea Omul-Maimuță; sau în vreo bibliotecă și acolo fețele atente aplecate deasupra cărților păreau doar creaturi răbdătoare așteptându-și prada. Deosebit de grețoase îmi păreau fețele rătăcite și lipsite de expresie ale oamenilor din trenuri și omnibuze; nu păreau să fie semenii mei mai mult decât ar fi niște cadavre, așa că nu îndrăzneam să călătoresc, până când nu mă asiguram că eram singur. Și mi se părea că și eu însumi nu eram o creatură rațională, ci doar un animal chinuit de vreo stranie tulburare mintală, care îl făcea să rătăcească singur, ca o oaie lovită de amețeală.

Dar aceasta este o stare care acum mă cuprinde - mulţumesc lui Dumnezeu - mai rar. M-am retras din vălmăşagul oraşelor şi mulţimilor şi îmi petrec zilele înconjurat de cărţi pline de înţelepciune, ferestre strălucitoare în această viaţă a noastră, luminate de sufletele luminoase ale oamenilor. Văd foarte puţini străini şi nu am decât o locuinţă modestă. Zilele mi le consacru cititului şi experienţelor de chimie, iar multe din nopţile senine mi le petrec studiind astronomia. Există în nenumăratele stele sclipitoare de pe cer, deşi nu ştiu nici cum şi nici de ce, o senzaţie de infinită pace şi ocrotire. Acolo, cred eu, în legile vaste şi eterne ale materiei, şi nu în grijile, păcatele şi necazurile zilnice ale oamenilor, trebuie să-şi găsească alinarea şi speranţa tot ce este mai presus de animal în noi. Cel puţin aşa sper, deoarece altfel n-aş putea să mai trăiesc. Şi, astfel, în speranţă şi singurătate, ia sfârşit povestirea mea.

EDWARD PRENDICK.

CUPRINS

INTRODUCERE 4
I. ÎN BARCA DE SALVARE DE PE „ LADY VAIN” 6
II. OMUL CARE SE DUCEA ÎN LOCUL FĂRĂ NUME 9
III. FAŢA STRANIE 12
IV. LA PARAPETUL GOELETEI 18
V. OMUL CARE NU AVEA UNDE SĂ SE DUCĂ 21
VI. LUNTRAŞII CEI POCIŢI 25
VII. UŞA ÎNCUIATĂ 30
VIII. STRIGĂTELE PUMEI 35
IX. FIINŢA DIN PĂDURE 38
X. STRIGĂTELE OMULUI 47
XI. GOANA DUPA OM 51
XII. CEI CARE ROSTEAU LEGEA 56
XIII. PARLAMENTĂRI 65
XIV. DOCTORUL MOREAU EXPLICĂ 69
XV. CU PRIVIRE LA OAMENII-ANIMALE 80
XVI. CUM AU GUSTAT SÂNGE OAMENII-ANIMALE 86
XVII. O CATASTROFĂ 98
XVIII. MOREAU ESTE GĂSIT 103
XIX. MONTGOMERY „ PETRECE” 107
XX. SINGUR CU OAMENII-ANIMALE 114
XXI. DEGENERAREA OAMENILOR ANIMALE 120

XXII. OMUL SINGUR 131